

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES

ΣΧΟΛΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ»
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Οπτικός πολιτισμός και ελληνικό metal: Τα εξώφυλλα των
δίσκων του συγκροτήματος Rotting Christ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Γαρυφαλλιά Παπαμάρκου

Αθήνα, 2020

Τριμελής Επιτροπή

Ιωάννης Σκαρπέλος, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου (Επιβλέπων)

Μάρθα Μιχαλίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου

Γρηγόρης Πασχαλίδης, Καθηγητής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Copyright © Γαρυφαλλιά Παπαμάρκου, 2020

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της διπλωματικής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς την συγγραφέα.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων της συγγραφέως.

Στον Σπύρο και στον Μάρκο

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά τον Σάκη Τόλη για την συνέντευξη που μου παραχώρησε, για τη μουσική που μας προσφέρει και για το σεβασμό του προς το κοινό. Επίσης, ευχαριστώ τον Ιωάννη Σκαρπέλο, που δέχθηκε να επιβλέψει την παρούσα εργασία.

Περιεχόμενα

Περίληψη	7
Εισαγωγή	9
Κεφάλαιο πρώτο	12
1.1. Το heavy metal	12
1.2. Το extreme metal	18
1.3. Το black metal	20
1.4. Ελληνικό Black Metal.....	29
Κεφάλαιο δεύτερο	34
2.1. Ο ρόλος των εξωφύλλων.....	34
2.2. Υποκουλτούρα και σημαίνουσες πρακτικές	36
Κεφάλαιο τρίτο	39
3.1. Μεθοδολογική προσέγγιση	39
Κεφάλαιο Τέταρτο	43
4.1. Rotting Christ	43
4.2. Πρώτη Περίοδος.....	44
4.2.1. Εξώφυλλα πρώτης περιόδου.	44
4.2.2. Οι στίχοι των άλμπουμ.	50
4.2.3. Σχέση εξωφύλλων και στίχων πρώτης περιόδου.	52
4.3. Δεύτερη Περίοδος.....	53
4.3.1. Εξώφυλλα δεύτερης περιόδου.	54
4.3.2. Οι στίχοι της δεύτερης περιόδου.	60
4.3.3. Σχέση εξωφύλλων και στίχων δεύτερης περιόδου.	61
4.4. Τρίτη Περίοδος.....	62
4.4.1. Εξώφυλλα τρίτης περιόδου.	62
4.4.2. Οι στίχοι της τρίτης περιόδου.....	71
4.4.3. Σχέση εξωφύλλων και στίχων τρίτης περιόδου.....	73
Συμπεράσματα	74
Πηγές- Βιβλιογραφία.....	77
Παράρτημα	80

Ευρετήριο Εικόνων

Εικόνα 1. Venom - εξώφυλλο του δίσκου <i>Welcome to Hell</i> (1981).....	24
Εικόνα 2. Bathory - εξώφυλλο του δίσκου <i>Bathory</i> (1984)	25
Εικόνα 3. Εξώφυλλο του δίσκου <i>Nattens Madrigal - Aatte Hymne Til Ulven I Manden</i> των Ulver (1997)	26
Εικόνα 4. Darkthrone - εξώφυλλο του δίσκου <i>Dark Thrones and Black Flags</i> (2008)	26
Εικόνα 5. Burzum - εξώφυλλο του EP <i>Aske</i> (1992)	27
Εικόνα 6. Το λογότυπο του συγκροτήματος Darkthrone	27
Εικόνα 7. Το λογότυπο του συγκροτήματος Mayhem	28
Εικόνα 8. Πανευρωπαϊκός χάρτης με τον αριθμό των metal συγκροτημάτων ανά χώρα	30
Εικόνα 9. Το λογότυπο του συγκροτήματος Necromantia	31
Εικόνα 10. Το λογότυπο του συγκροτήματος Varathron	31
Εικόνα 11. Thou art Lord - εξώφυλλο του δίσκου <i>Orgia Daemonicum</i> (2005).....	32
Εικόνα 12. Necromantia - εξώφυλλο του δίσκου <i>Scarlet Evil Witching Black</i> (1995)	32
Εικόνα 13. Kaviir - εξώφυλλο του άλμπουμ <i>To Cavirs</i> (1997).....	33
Εικόνα 14. Εξώφυλλο του δίσκου <i>Thy mighty contract</i> (1993)	46
Εικόνα 15. Πρώτο εξώφυλλο του δίσκου <i>Non Serviam</i> (1994).....	47
Εικόνα 16. Δεύτερο εξώφυλλο του δίσκου <i>Non Serviam</i> (1994)	48
Εικόνα 17. Εξώφυλλο του δίσκου <i>Triarchy of the lost lovers</i> (1996)	49
Εικόνα 18. Η Κάρτα Ταρώ <i>Εραστές</i>	49
Εικόνα 19. Η Κάρτα Ταρώ <i>Διάβολος</i>	50
Εικόνα 20. Εξώφυλλο του δίσκου <i>A dead poem</i> (1997)	55
Εικόνα 21. Εξώφυλλο του δίσκου <i>Sleep of the angels</i> (1999).....	56
Εικόνα 22. Εξώφυλλο του δίσκου <i>Khronos</i> (2000)	57
Εικόνα 23. Εξώφυλλο του δίσκου <i>Genesis</i> (2002)	58
Εικόνα 24. Εξώφυλλο του δίσκου <i>Sanctus Diabolos</i> (2004).....	59
Εικόνα 25. Εξώφυλλο του δίσκου <i>Theogonia</i> (2007).....	64
Εικόνα 26. Εξώφυλλο του βινυλίου για το <i>Theogonia</i> (2017)	65
Εικόνα 27. Εξώφυλλο του δίσκου <i>Aealo</i> (2010)	66
Εικόνα 28. Εξώφυλλο του δίσκου <i>Κατά τον δαίμονα εαυτού</i> (2013).....	67
Εικόνα 29. Εξώφυλλο του δίσκου <i>Rituals</i> (2016).....	68
Εικόνα 30. Εξώφυλλο του δίσκου <i>The Heretics</i> (2019).....	69

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελεί μια μελέτη περίπτωσης σχετικά με τους οπτικούς και λεκτικούς κώδικες του ελληνικού black metal, εστιάζοντας στο πιο αντιπροσωπευτικό συγκρότημα του είδους, τους Rotting Christ. Τα βασικότερα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας αφορούν τους οπτικούς και λεκτικούς κώδικες που εντοπίζονται στην δισκογραφία του συγκροτήματος, την ερμηνεία αυτών και την πιθανή ταύτιση των κυριότερων θεματικών που επικρατούν στα εξώφυλλα και στους στίχους του κάθε άλμπουμ. Μέσω της χρήσης της θεματικής ανάλυσης και της ημιδομημένης συνέντευξης από τον δημιουργό-συνθέτη Σάκη Τόλη, εντοπίστηκαν και να αναλύθηκαν οι κυριότερες θεματικές των εξωφύλλων και των στίχων από το κάθε άλμπουμ, ενώ στην συνέχεια επιχειρήθηκε να εντοπιστεί το κατά πόσο υπάρχει ή όχι σχέση μεταξύ των οπτικών και των στιχουργικών θεματικών. Αποδείχθηκε ότι η ταύτιση των θεματικών των εξωφύλλων και των στίχων προκύπτουν μόνο σε δύο από τις τρεις περιόδους της δισκογραφίας του συγκροτήματος. Στην πρώτη περίοδο, η ταύτιση αυτή οφείλεται στην συνοχή που επιδιώκει μια αναδυόμενη υποκουλτούρα όπως αυτή του black metal, μέσω της χρήσης κοινών κωδίκων. Στη δεύτερη περίοδο, τα εξώφυλλα και οι στίχοι χαρακτηρίζονται από θεματική αναντιστοιχία, καθώς η δισκογραφική εταιρία είχε τον τελευταίο λόγο όσον αφορά τα εξώφυλλα των άλμπουμ. Τέλος, στην τρίτη περίοδο η άμεση εμπλοκή του δημιουργού στη δημιουργία των εξωφύλλων, συνέβαλε στην δημιουργία μιας ενιαίας ταυτότητας, οπτικής και λεκτικής, για το κάθε άλμπουμ.

Λέξεις κλειδιά: ελληνικό black metal, rotting christ, εξώφυλλα, στίχοι, υποκουλτούρες.

Visual Culture and Greek Metal Music: The Album Covers of Rotting Christ Band

Garyfallia Papamarkou

Abstract

The present master thesis is a case study on the visual and verbal codes of Greek black metal, focusing on the most representative band of the genre, Rotting Christ. The main research questions of the paper address the visual and verbal codes found in the band's discography, their interpretation and the possible identification of the main themes prevalent on the covers and the lyrics of each album. These themes are approached by the method of the thematic analysis and the semi-structured interview of the creator-composer Sakis Tolis. An attempt is made to determine the correlation between the visual themes and the lyrics' subjects. It turns out that such a correlation occurs only in two out of three periods of the band's discography. In the first period, the pursue of common codes by the emerging black metal subculture lead to a relative uniformity between covers and lyrics. In the second period, however, a thematic discrepancy transpires since the final say on the album covers resides with the record label and not the band. Finally, in the third period, the direct involvement of the band in the creation of the covers, contributed to the creation of a cohesive identity for each album, visually and verbally.

Keywords: hellenic black metal, rotting christ, album covers, lyrics, subcultures.

Εισαγωγή

Από τα τέλη της δεκαετίας του 1980, το black metal έχει αποδειχθεί ότι είναι το πιο συνεκτικά προκλητικό, συναρπαστικό και ζωτικό από όλα τα υποείδη του heavy metal. Πραγματικά ανθεκτικό, είναι ένα πολύπλευρο θηρίο, όντας ταυτόχρονα έντονα συντηρητικό αλλά και ατρόμητα πρωτοποριακό...Ο συνδυασμός πρωταρχικών, φιλοσοφικών, πνευματικών, πολιτιστικών και καλλιτεχνικών ιδιοτήτων, του επέτρεψε να ξεπεράσει ακόμη και τις δικές του συναρπαστικές αντιπαραθέσεις για να γίνει μια από τις πιο σημαντικές μορφές της σύγχρονης μουσικής (Patterson, 2013, σ. 9).

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να εντοπίσει, να αναλύσει και να ερμηνεύσει τις κυριότερες λεκτικές και οπτικές θεματικές του έργου των Rotting Christ, καθώς και να εισάγει μια πρώτη προσέγγιση όσον αφορά τη σχέση μεταξύ εξωφύλλων και στίχων στα άλμπουμ μιας υποκοιλούρας, όπως αυτής του black metal. Επιπλέον, επιδιώκει να συμβάλλει στην διαμόρφωση σχετικής βιβλιογραφίας για το ελληνικό black metal, καθώς δεν υπάρχουν σχετικές ακαδημαϊκές έρευνες που να απασχολούνται με το εν λόγω μουσικό είδος.

Η εργασία χωρίζεται σε τέσσερα κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο ξεκινάει αναπτύσσοντας στην πρώτη υποενότητα την έννοια του heavy metal καθώς και τους βασικούς οπτικούς, λεκτικούς και ηχητικούς του κώδικες, σύμφωνα με την ανάλυση της Weinstein (2002). Στην δεύτερη υποενότητα αναλύονται τα βασικά στοιχεία του extreme metal, υποείδους του heavy metal, καθώς και η παραβίαση των οπτικών, λεκτικών και ηχητικών κωδίκων του heavy metal από αυτό, βάση της δουλειάς του Unger (2013). Στην τρίτη υποενότητα παραθέτονται οι βασικοί κώδικες του black metal, όντας υποείδος του extreme metal, καθώς και η ερμηνεία των βασικών του συμβολισμών έτσι όπως περιγράφει ο Thacker (2011). Η τελευταία υποενότητα, επιδιώκει να εντοπίσει της κυριότερες οπτικές, λεκτικές και ηχητικές θεματικές του ελληνικού black metal, οι οποίες λόγω έλλειψης σχετικών ερευνών στηρίζονται στις γνώσεις της γράφουσας και στο άρθρο του Welton (2016).

Στο δεύτερο κεφάλαιο, η πρώτη υποενότητα επικεντρώνεται στον ρόλο των μουσικών εξωφύλλων και στις λειτουργίες που αυτά επιτελούν για το καλλιτεχνικό έργο και το αγοραστικό κοινό. Δεδομένης της περιορισμένης βιβλιογραφίας για τον ρόλο των εξωφύλλων, η εργασία στηρίχθηκε στις δουλειές των Jones & Sorger (1999) και του Σκαρπέλου (2019). Στην δεύτερη υποενότητα αναπτύσσεται κομμάτι της

δουλειάς του Hebdige (1988) για τις υποκουλτούρες και τις σημαίνουσες πρακτικές τους.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την ανάλυση της έρευνας. Η μελέτη περίπτωσης χρησιμοποιήθηκε ως βασική μέθοδος έρευνας στη παρούσα εργασία, ωστόσο χρησιμοποιήθηκαν δύο διαφορετικές πηγές συλλογής δεδομένων με σκοπό την ανάδειξη των διαφορετικών πτυχών της ανάλυσης των εξωφύλλων και των στίχων των τραγουδιών (Yin, 2002). Για την ανάλυση των οπτικών και στιχουργικών θεματικών επιλέχθηκε ως μέθοδος η θεματική ανάλυση. Οι κυριότερες θεματικές προέκυψαν σύμφωνα με το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας καθώς και από τα αποτελέσματα της ημιδομημένης συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε με δημιουργό των τραγουδιών, Σάκη Τόλη.

Το τέταρτο κεφάλαιο της εργασίας αποτελεί την ανάλυση της έρευνας. Αρχικά παραθέτονται τα βασικά βιογραφικά στοιχεία του συγκροτήματος, τα οποία στηρίχθηκαν στην επίσημη βιογραφία των Rotting Christ (Τόλης & Patterson, 2019). Επιπλέον, παρουσιάζονται οι τρεις περίοδοι από τις οποίες αποτελείται η δισκογραφία του συγκροτήματος.

Στην πρώτη υποενότητα του κεφαλαίου, αναλύονται τα εξώφυλλα της πρώτης περιόδου και εντοπίζονται οι κυρίαρχες θεματικές αυτών. Στην συνέχεια ακολουθεί η ανάλυση των κυριότερων στιχουργικών θεματικών, ενώ στο τέλος αναλύεται μια πιθανή ή όχι ταύτιση των οπτικών και στιχουργικών θεματικών, καθώς και λόγοι από τους οποίους προέκυψε, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της συνέντευξης και το θεωρητικό πλαίσιο.

Στην δεύτερη και τρίτη υποενότητα, ακολουθήθηκε η αντίστοιχη μέθοδος για την ανάλυση των βασικών οπτικών και λεκτικών θεματικών για τις υπόλοιπες δύο περιόδους.

Τέλος, στα συμπεράσματα παρατίθενται τα βασικότερα ευρήματα της έρευνας. Αυτά ήταν ότι οι βασικές οπτικές και στιχουργικές θεματικές της πρώτης περιόδου ταυτίζονται, καθώς το αντιθηρησκευτικό στοιχείο είναι η επικρατέστερη θεματική, αποτέλεσμα αναμενόμενο, δεδομένου ότι οι αντιθηρησκευτικές αναφορές αποτελούν το βασικότερο στοιχείο ομολογίας του black metal. Η δεύτερη περίοδος, όντας πιο εμπορική, παρουσιάζει αναντιστοιχία ως προς τις θεματικές των εξωφύλλων και των αντίστοιχων στίχων στα άλμπουμ της περιόδου. Τέλος, στην τρίτη περίοδο παρατηρήθηκε ότι τα εξώφυλλα παρουσιάζουν απόλυτη ταύτιση με το στιχουργικό περιεχόμενο, καθώς ο ίδιος ο καλλιτέχνης παρεμβαίνει στη δημιουργία

τους, και όχι οι δισκογραφικές εταιρίες, επιλέγοντας πλέον ο ίδιος τους δημιουργούς των εξωφύλλων.

Κεφάλαιο πρώτο

1.1. Το heavy metal

Ο όρος metal, χρησιμοποιείται κυρίως για να περιγράψει με μια πιο ευρεία έννοια το heavy metal και τα υποείδη του κατά την Weinstein (2002). Το heavy metal, δεν μπορεί να περιγραφεί με έναν και μόνο ορισμό, καθώς αποτελείται από πολλά διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία. Το στυλ bricolage, σύμφωνα με την Deena Weinstein (2002) αποτελεί βασικό στοιχείο της metal υποκουλτούρας, δεδομένου ότι η αντιπαράθεση ασυμβίβαστων εννοιών και στοιχείων αποτελεί βασικό της χαρακτηριστικό. Η συνύπαρξη της αντιχριστιανικής ρητορικής του είδους σε συνδυασμό με τη χρήση θρησκευτικών συμβόλων, αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Η συγγραφέας, ωστόσο, υποστηρίζει πως παρότι το metal είναι ένα «bricolage», μια συλλογή πολιτισμικών στοιχείων στην οποία δεν μπορεί να αποδοθεί ένας συνεκτικός ορισμός, φέρει χαρακτηριστικούς ηχητικούς, οπτικούς και λεκτικούς κώδικες που το καθιστούν ένα αυθύπαρκτο μουσικό είδος. Συνεπώς το heavy metal αποτελεί ένα ακόμη μουσικό είδος, η μελέτη όμως του οποίου θα πρέπει να συμπεριλάβει και τους μη μουσικούς κώδικες που το χαρακτηρίζουν. Για τον Walser (1993), το heavy metal υποδηλώνει μια ποικιλία μουσικών και κοινωνικών πρακτικών που αποτέλεσαν την συνέχεια της ροκ μουσικής, από τα τέλη της δεκαετίας του '60 και μετά, μέχρι την δεκαετία του '80, η οποία και αποτέλεσε την περίοδο εδραίωσης του ως ξεχωριστό από τη ροκ μουσικού είδους.

Όμως η διαφοροποίηση του heavy metal ως ξεχωριστού μουσικού είδους δεν είναι μόνο θέμα μάρκετινγκ, καθώς ο ήχος του είναι μοναδικός, όπως και τα οπτικά, στιλιστικά και λεκτικά του στοιχεία. Παράδειγμα αυτού αποτελεί και η επιβίωσή του έναντι της ροκ μουσικής, όπως και η διεύρυνσή του σε μικρότερα υποείδη (Weinstein, 2002). Τα υποείδη με τα οποία απασχολείται η παρούσα έρευνα είναι το extreme metal και πιο συγκεκριμένα το υποείδος του black metal.

Με βάση τα στοιχεία που υπάρχουν είναι δύσκολο να ορίσει κανείς το πότε ακριβώς ξεκίνησε το heavy metal να διαφοροποιείται ως είδος. Θα μπορούσαμε, όμως, να ορίσουμε ως αρχική περίοδο διαχωρισμού του από τη ροκ τα μέσα της δεκαετίας του '70, παρότι άλλες πηγές αναφέρουν πως το heavy metal ξεκινά να αποκτά υπόσταση από τα τέλη της δεκαετίας του '60 με αρχές της δεκαετίας του '70

(Weinstein, 2002). Ο λόγος, σχετίζεται κυρίως με την ίδρυση των κυριότερων συγκροτημάτων που καθόρισαν το είδος: Τους Black Sabbath και τους Led Zeppelin. Αφετηρία όλων, είναι η πόλη του Birmingham, γενέτειρα των Black Sabbath και του τραγουδιστή των Led Zeppelin, Robert Plant (Cope, 2010). Όμως, όπως αναφέρει η Weinstein (2002), οι προκάτοχοι του heavy metal είναι ένα συνονθύλευμα ροκ συγκροτημάτων, βασική επιρροή των οποίων ήταν τα αμερικάνικα blues. Η υιοθέτηση του blues ήχου από τη βρετανική μουσική σκηνή της δεκαετίας του '60, γέννησε το λεγόμενο British blues, μουσικό ρεύμα στο οποίο εντάσσονταν συγκροτήματα όπως οι Led Zeppelin. Επιπλέον, μουσικές τεχνικές όπως τα καθαριστικά σόλο και η εισαγωγή συγκεκριμένης μουσικής δομής από το ψυχεδελικό ροκ και πιο συγκεκριμένα από τον Jimi Hendrix, αποτέλεσαν τμήμα της πρώιμης μουσικής του συγκροτήματος Judas Priest, οι οποίοι ξεκίνησαν την καριέρα τους όντας συγκρότημα ψυχεδελικού ροκ (Weinstein, 2002). Στην αρχική του φάση το heavy metal δεν αναγνωρίστηκε ως ξεχωριστό μουσικό είδος, μέχρι το 1972, οπότε κατά δήλωση του μπασίστα των Black Sabbath, Geezer Butler, η μουσική του συγκροτήματος χαρακτηρίστηκε για πρώτη φορά με τον όρο heavy metal από μια κριτική ενός αμερικανικού περιοδικού (Weinstein, 2002).¹ Ο όρος heavy metal έγινε σύντομα αποδεκτός στη Βρετανία σε αντίθεση με τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου οι μουσικοί κριτικοί κατέτασσαν τα συγκροτήματα της heavy metal στο hard rock. Ο αρχικός λόγος μη αποδοχής του ως αυτόνομου μουσικού είδους στις Ηνωμένες Πολιτείες, σχετιζόταν με το γεγονός ότι τα περισσότερα συγκροτήματα του heavy metal, πριν το 1979, κατά τη διάρκεια των περιόδων τους στις Η.Π.Α., επέλεξαν κυρίως αμερικανικά συγκροτήματα της ροκ για να ανοίξουν τις συναυλίες τους, καθώς το heavy metal δεν ήταν αρκετά δημοφιλές εκείνη την περίοδο στην Αμερική (Weinstein 2002).

Συνοπτικά, το heavy metal θα μπορούσε να χωριστεί σε πέντε βασικές χρονικές περιόδους. Η πρώτη περίοδος ξεκινά περίπου το 1969 μέχρι και το 1972, οπότε ιδρύονται τα πρώτα κύρια συγκροτήματα που καθορίζουν το είδος (Black Sabbath, Led Zeppelin). Η δεύτερη περίοδος είναι μεταξύ του 1973 και του 1975, ενώ η τρίτη περίοδος χρονολογείται μεταξύ 1976 και 1979. Η τέταρτη περίοδος, 1979 έως 1983, είναι και η σημαντικότερη, καθώς το heavy metal αναγνωρίζεται πλέον ως διαφορετικό μουσικό είδος με μεγάλη απήχηση στους φαν σε συνδυασμό με την

¹ “This wasn’t rock music. It was the sound of heavy metal crashing” (Weinstein, 2002, σ. 19).

ενασχόληση όλο και περισσότερων μουσικών με το heavy metal (Weinstein, 2002), οι οποίοι και αποτελούν το δεύτερο ρεύμα, το γνωστό και ως Νέο Κύμα του Βρετανικού Heavy Metal (New Wave of British Heavy Metal). Το νέο αυτό ρεύμα, επηρεάστηκε απ' το πρώτο τόσο μουσικά όσο και θεματολογικά, με τα νέα συγκροτήματα (Iron Maiden, Saxon) να συμβάλλουν στην ανανέωση του παλιού ήχου, επαναπροσδιορίζοντας παράλληλα την όλη κουλτούρα αυτού που σήμερα ονομάζουμε heavy metal (Cope, 2010). Η τελευταία και πέμπτη περίοδος είναι μετά το 1983, κατά την οποία το heavy metal αναπτύσσεται μουσικά και καλλιτεχνικά, αποκτώντας νέα υποείδη (Weinstein, 2002).

Το heavy metal διαμορφώθηκε από πολλά διαφορετικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά, γεγονός που το διαφοροποίησε από τα υπόλοιπα μουσικά είδη. Όμως, η ιδιαιτερότητα του δεν περιορίζεται μόνο στα διαφορετικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά που το δομούν, αλλά περιλαμβάνει και την μοναδικότητα που χαρακτηρίζει το κάθε μουσικό συγκρότημα που εντάσσεται σε αυτό. Πιο συγκεκριμένα, το heavy metal αποτελείται όχι μόνο από έναν συγκεκριμένο και χαρακτηριστικό μουσικό κώδικα, αλλά και από χαρακτηριστικό λεκτικό και οπτικό. Συνεπώς, η χρήση του όρου heavy metal ως μουσικού είδους δεν αφορά μόνο το ηχητικό σκέλος αλλά και όλα τα υπόλοιπα στοιχεία του που διαμορφώνουν την ευρύτερη αισθητική του είδους (Weinstein, 2002).

Ο ηχητικός κώδικας περιλαμβάνει μια ευρεία γκάμα από κανόνες που συναντώνται στα blues και στο ψυχεδελικό ροκ, όμως είναι αρκετά δύσκολο να οριστεί ακριβώς η διαφορά που έχει το heavy metal από τις βασικές του επιρροές. Το βασικό του χαρακτηριστικό είναι ο δυνατός και απότομος ήχος, που αποσκοπεί εκτόνωση του κοινού του. Η κιθάρα παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στη μουσική των τραγουδιών του, όντας πάντα ηλεκτρική, ενώ το στυλ παιξίματός της και οι κλίμακες που ακολουθεί στηρίζονται κυρίως στις κλίμακες των blues, μαρτυρώντας έτσι τους μουσικούς προκατόχους του heavy metal, ενώ τα κιθαριστικά σόλο είναι χαρακτηριστικά στο εκάστοτε τραγούδι. Με τη σειρά τους τα ντραμς και το ηλεκτρικό μπάσο συμπληρώνουν τα βασικά στοιχεία στο ήχο, ο οποίος μέσω της έντασής του κάνει το κοινό να τον αισθανθεί κυριολεκτικά και μεταφορικά. Τέλος, τα φωνητικά του χαρακτηρίζονται από ένταση, διάρκεια, και συναισθηματισμό, στοιχεία που είναι διαφορετικά από τραγουδιστή σε τραγουδιστή, γεγονός που συμβάλλει στη δημιουργία μιας συγκεκριμένης ταυτότητας σε κάθε μπάντα (Weinstein, 2002).

Ο οπτικός κώδικας του heavy metal, περιλαμβάνει μια ευρεία γκάμα αντικειμένων που συλλέγονται από τους φαν και είναι διαφορετικά για κάθε συγκρότημα, όπως εξώφυλλα άλμπουμ, μπλουζάκια και κονκάρδες. Όμως εκείνο το στοιχείο το οποίο χαρακτηρίζει ένα συγκρότημα είναι το λογότυπό του, το οποίο το διαφοροποιεί από τα άλλα συγκροτήματα και το κάνει αναγνωρίσιμο στους οπαδούς του. Συνήθως αποτελείται από το όνομα της μπάντας γραμμένο με συγκεκριμένη γραμματοσειρά, αν και το λογότυπο του κάθε συγκροτήματος πολλές φορές μοιράζεται αρκετά κοινά στοιχεία με το λογότυπο άλλων συγκροτημάτων του είδους (όπως για παράδειγμα η χρήση του κεραυνού από συγκροτήματα όπως οι AC/DC και οι U.F.O.). Οι ομοιόμορφες και λεπτεπίλεπτες γραμματοσειρές αποφεύγονται, καθώς παραπέμπουν σε πιο ήπια χαρακτηριστικά, τα οποία δε συνάδουν με το ύφος και την αισθητική του heavy metal. Αντ' αυτού, επιλέγονται πιο γωνιώδεις και «αιχμηρές» γραμματοσειρές, όπου πολλές φορές εμπνέονται από σύμβολα όπως οι ρούντοι (Weinstein, 2002). Το λογότυπο ενός συγκροτήματος απαντάται σε μπλουζάκια και άλλα συλλεκτικά αντικείμενα, ενώ πάντοτε είναι παρόν στο εξώφυλλο του εκάστοτε άλμπουμ.

Όπως και τα λογότυπα, τα εξώφυλλα των άλμπουμ αποτελούν στοιχείο αναγνώρισης του κάθε συγκροτήματος, καθώς αποτυπώνεται σε αυτά η αισθητική και οι θεματικές που συναντώνται στα τραγούδια που περιλαμβάνει το άλμπουμ. Επιπλέον, η διαφοροποίηση τους από συγκρότημα σε συγκρότημα εξυπηρετεί και ζητήματα όπως το μάρκετινγκ και η προώθηση του συγκροτήματος από την εταιρία παραγωγής. Η κύρια λογική πίσω από αυτό είναι να αναγνωρίσει ο μελλοντικός πελάτης το συγκρότημα και το είδος μουσικής που αφορά το άλμπουμ. Επιπλέον, ο κώδικας πίσω από τα εξώφυλλα των άλμπουμ επιτάσσει μικρότερη γραμματοσειρά για τον τίτλο του άλμπουμ, σε σχέση με το όνομα του συγκροτήματος, δηλώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την βαρύτητα που έχει το συγκρότημα αυτό κάθε αυτό. Σε γενικές γραμμές τα χρώματα που χρησιμοποιούνται είναι έντονα, με το μαύρο και το κόκκινο να κυριαρχούν, ενώ η κυρίαρχη αισθητική τους είναι εμπνευσμένη από ταινίες τρόμου, γοτθική λογοτεχνία, επική και επιστημονική φαντασία, καθώς και από την τότε κουλτούρα των μηχανόβιων. Τέλος, μέρος του οπτικού κώδικα αποτελεί ο ενδυματολογικός κώδικας και η εμφάνιση των μουσικών και των φαν, η οποία χαρακτηρίζεται από τα μακριά μαλλιά, τα στενά τζιν και τα δερμάτινα ρούχα μηχανής, όπου τα τελευταία απαντώνται κυρίως στα μέλη των συγκροτημάτων, όντας στοιχείο της σκηνικής τους παρουσίας (Weinstein, 2002).

Το τρίτο στοιχείο του heavy metal είναι ο λεκτικός κώδικας, που αφορά τα ονόματα των συγκροτημάτων, τους τίτλους των άλμπουμ και των τραγουδιών αλλά και τους στίχους. Αρχικά, το όνομα του συγκροτήματος συνάδει με την θεματολογία των στίχων και το ευρύτερο αισθητικό πλαίσιο, το οποίο είναι διαφορετικό σε κάθε συγκρότημα. Για παράδειγμα, οι Black Sabbath, έχοντας αρχικά επιλέξει το όνομα Earth, το οποίο παρέπεμπε στην κουλτούρα των χίπις (Weinstein, 2002), επέλεξαν το όνομα που τους έκανε ευρέως γνωστούς από την ομώνυμη ταινία τρόμου, στο πλαίσιο μιας λογικής του ότι όπως πληρώνει κάποιος για να δει τρόμο, μπορεί να κάνει και το αντίστοιχο για να τον ακούσει, κατά δήλωση του μπάσιστα Geezer Butler (Patterson, 2013). Επιπλέον, ακολουθείται η λογική που ίσχυε και για τα ροκ συγκροτήματα, που θέλει το όνομα της μπάντας να μην αναφέρεται με το όνομα ενός και μόνο μέλους, δίνοντας έτσι την αίσθηση της ομάδας (Weinstein, 2002). Τα ονόματα, σε γενικές γραμμές εμπνέονται από θεματικές όπως το χάος, ο τρόμος και το κακό, ενώ δεν λείπουν και οι αντιθρησκευτικές αναφορές. Στην ίδια λογική κινούνται και οι τίτλοι των τραγουδιών και των άλμπουμ.

Στο ζήτημα των στίχων, οι περισσότεροι είναι αποσπασματικοί και μεταφορικοί, ενώ γίνονται καλύτερα κατανοητοί μέσω μιας σειράς από αποσπασματικά, με υπονοούμενα, σημαίνοντα. Οι περισσότεροι στίχοι της heavy metal καταπιάνονται με μια ευρεία γκάμα θεμάτων όμως θα μπορούσαμε να τους μελετήσουμε καλύτερα εντάσσοντάς τους σε δύο βασικές κατηγορίες, έτσι όπως αναφέρονται από τη Weinstein (2002). Η πρώτη κατηγορία αφορά τους στίχους με Διονυσιακή θεματολογία, όπου οι κύριες θεματικές είναι η λαγνεία, η ερωτική επιθυμία και η εξύμνηση του rock 'n' roll, ενώ τα ναρκωτικά δεν περιλαμβάνονται πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, στις βασικές στιχουργικές αναφορές, παρά την χρήση τους από κοινό και καλλιτέχνες. Η δεύτερη κατηγορία έχει ως κύρια θεματική το Χάος. Η έννοια του χάους, σε αντίθεση με το διονυσιακό στοιχείο, επικεντρώνεται σε εικόνες που αφορούν στοιχεία εκτός της κοινής πραγματικότητας και του ρεαλισμού, τοποθετώντας το λεκτικό στοιχείο του heavy metal στον κόσμο της φαντασίας και της σκοτεινής πλευράς του ανθρώπινου πολιτισμού. Το χάος έχει πολλές πτυχές στο heavy metal. Η πρώτη αφορά την φυγή, μέσω του μεταφυσικού, από την βαρετή καθημερινότητα, λειτουργώντας αλληγορικά ως ένα στοιχείο εξέγερσης. Η δεύτερη αναφέρεται στο ζήτημα της θρησκείας και πιο συγκεκριμένα της χριστιανικής, ασκώντας έμμεση κριτική στην ηθικά δομημένη κοινωνία της εποχής. Επιπλέον, γίνονται αναφορές στο παγανιστικό παρελθόν, με στόχο την εναντίωση στη

χριστιανική ευρωπαϊκή ηθική. Η τέταρτη θεματική, καταπιάνεται με αναφορές στην φανταστική λογοτεχνία και τη λογοτεχνία τρόμου, αντλώντας έμπνευση από δημοφιλή έργα των Edgar Allan Poe, J.J. Tolkien και H.P. Lovecraft. Η πέμπτη πτυχή των στίχων είναι ο Διάβολος (Weinstein, 2002). Ο Διάβολος στο heavy metal δεν είναι αποτελεί μόνο το αντίπαλο δέος μιας θεοσεβούμενης και ηθικά σωστής ανθρώπινης κοινωνίας, αλλά λειτουργεί και ως μια πολιτική αλληγορία για το σύγχρονο άνθρωπο ο οποίος καλείται να ακολουθήσει μια στάση ζωής η οποία εναντιώνεται στα δικά του θέλω. Η έκτη κατηγορία περιλαμβάνει την πιο φρικτή πτυχή του ανθρωπίνου είδους, περιγράφοντας την ανθρώπινη εγκληματική φύση, παρομοιάζοντας αρκετές φορές τον άνθρωπο με τέρας του μεταφυσικού. Η έβδομη θεματική περιλαμβάνει την ψυχική ασθένεια, ενώ στην όγδοη κατηγορία απαντάται η νύχτα, όντας σύμβολο μυστηρίου, όπου οι δυνάμεις του χάους είναι πιο ισχυρές (Weinstein, 2002).

Στον αντίποδα, όπως διατυπώνει ο Walser (1993), το heavy metal, διερευνά στο «άλλο», ό, τι η κοινωνία δεν θέλει να αναγνωρίσει. Με αυτόν τον τρόπο επιδιώκει την ισχυροποίηση της κοινωνίας μέσω των στίχων του. Το heavy metal δεν αποτελεί κάτι εντελώς ξένο ή παραβατικό.

Η σημασία των εικόνων της φρίκης, της τρέλας και της βίας στο heavy metal είναι στενά συνδεδεμένη με τις θεμελιώδεις αντιφάσεις της ιστορικής της στιγμής. Η σκοτεινή πλευρά του heavy metal είναι στενά συνδεδεμένη με τη σκοτεινή πλευρά του σύγχρονου καπιταλιστικού κράτους ασφάλειας: πόλεμος, απληστία, πατριαρχία, επιτήρηση και έλεγχος (Walser, 1993, σ. 364).

Στην πραγματικότητα όμως, το heavy metal δεν επιδιώκει, άμεσα τουλάχιστον, πολιτικές αναφορές, ενώ παράλληλα δεν αποτελεί πολιτιστικό προϊόν της κυρίαρχης κουλτούρας, καθώς αναφέρεται σε αρκετές περιπτώσεις ως υποπολιτισμικό προϊόν (Αστρινάκης & Στυλιανούδη, 1996). Η χρήση της σκοτεινής πλευράς του, δεν ταυτίζεται απαραίτητα με το σκοτεινό πρόσωπο του καπιταλιστικού συστήματος, καθώς η αρχική πρόθεση των δημιουργών του είδους φαίνεται να είναι απλά η αντίδραση στην ρουτίνα της ανθρώπινης καθημερινότητας. Ο Διάβολος για παράδειγμα, είναι μια αλληγορία για τον αντιδραστικό επαναστατημένο άγγελο που άφησε τον Παράδεισο για να μην υποταχτεί στη θέληση του Θεού. Δεν ταυτίζεται πάντα με τελετές μαύρης μαγείας ή με μια νέα αίρεση που τον λατρεύει έναντι του

Θεού. Σε γενικές γραμμές, οι σκοτεινές αναφορές προσπαθούν να διερευνήσουν και να εκφράσουν την σκοτεινή πλευρά του ανθρώπου η οποία φαίνεται να είναι πανταχού παρούσα.

1.2. Το extreme metal

Το extreme metal αποτελεί υποείδος του heavy metal, το οποίο αναπτύχθηκε από τα μέσα της δεκαετίας του '80 και έπειτα. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι εντός του υποείδους συνυπάρχουν και άλλα υποείδη όπως το death metal, το doom metal, το grindcore και το black metal. Στην επόμενη υποενότητα θα αναπτυχθεί εκτενώς το black metal, όμως πριν από αυτό θα υπάρξει μια σύντομη αναφορά των βασικών πυλών του extreme metal, οι οποίες περιλαμβάνουν και το black metal.

Μετά την απήχηση του heavy metal, από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 και έπειτα, νέες υποκατηγορίες του είδους, όπως το glam metal, μετατοπίζουν το είδος από την underground σκηνή στην πιο mainstream. Ο Kahn-Harris (2007) χρησιμοποιεί τον όρο «φονταμενταλισμός» για να περιγράψει την τάση των συγκροτημάτων του extreme metal που στοχεύει σε μια επιστροφή στην «καθαρότητα» του είδους. Από της αρχές της δεκαετίας του '80 ακόμα, συγκροτήματα όπως οι Venom διακωμωδούν την νέα glam τάση και παράλληλα επαναπροσδιορίζουν τις ρίζες του είδους, κάνοντας χρήση των παλιότερων μουσικών τεχνικών του heavy metal και της μυστικιστικής θεματολογίας τους υπό άλλο πρίσμα.

Το extreme metal είναι αρκετά πιο ριζοσπαστικό σε σχέση με το heavy metal, τόσο όσον αφορά την μουσική του εκδοχή όσο και την όλη του αισθητική. Για παράδειγμα, οι blues επιρροές που απαντώνται στο heavy metal δεν είναι παρούσες στο extreme metal, το οποίο αποτελείται από ένα σύνολο υποειδών τα οποία περιλαμβάνουν διαφορετικές ηχητικές, οπτικές και λεκτικές θεματικές που συνεχώς επαναπροσδιορίζονται (Kahn-Harris, 2007). Ο όρος extreme (ακραίο), χρησιμοποιείται για να περιγράψει με μια πιο ευρεία έννοια την σκηνή που περιλαμβάνει άλλα metal υποείδη όπως το death metal, το black metal, το grindcore και το doom metal. Ο Kahn-Harris (2007), εισάγει τον όρο «παραβίαση» (transgression) για να αναλύσει την σκηνή του extreme metal, όπου η «παραβίαση, συνεπάγεται την αποδέσμευσή από κάθε μορφή ελέγχου και τη διέλευση όρων και ορίων» (Kahn-Harris, 2002 σ. 29). Μόνο μέσω της «παραβίασης» τα άτομα μπορούν να απεμπλακούν από τα όρια εντός των οποίων ζουν και δραστηριοποιούνται. Η

βασική υπόθεση, του Kahn-Harris (2007), είναι ότι όλοι θέλουν να επιδοθούν σε παραβατικές συμπεριφορές συνεπώς η ανάλυση των στοιχείων του extreme metal, θα πρέπει να μελετηθεί υπό αυτό το πρίσμα.

Η ηχητική παραβίαση χρησιμοποιείται για να περιγράψει την διαφοροποίηση του είδους από το heavy metal σε ό,τι αφορά το στοιχείο της μουσικής. Το extreme metal συνδέεται και με πολλά άλλα μουσικά είδη, κάνοντας χρήση διαφορετικών μουσικών κλιμάκων, όπως της Λοκρικής κλίμακας ², εγκαταλείποντας τις κλίμακες των blues που συναντώνται στο heavy metal. Τα κιθαριστικά σόλο δεν χρήζουν ιδιαίτερης σημασίας και αντικαθίστανται από ακολουθίες συγχορδίων, τα γνωστά και ως riffs. Επιπλέον, τα φωνητικά παύουν να είναι τόσο μελωδικά και τεχνικά, στοιχείο των heavy metal φωνητικών, και χαρακτηρίζονται πλέον από κραυγές και ουρλιαχτά (guttural φωνητικά), τα οποία πολλές φορές κάνουν αδύνατη την κατανόηση των στίχων από τους ακροατές (Kahn- Harris, 2007).

Η συλλογιστική παραβίαση αφορά κυρίως τον λεκτικό και οπτικό κώδικα του extreme metal. Η ευρύτερη ρητορική του υποείδους είναι αρκετά πιο επιθετική από αυτήν του heavy metal. Οι στίχοι περιλαμβάνουν μια μεγάλη γκάμα θεμάτων, των οποίων το βασικό χαρακτηριστικό είναι το σκοτεινό και σοκαριστικό περιεχόμενο, το οποίο διαφοροποιείται από υποείδος σε υποείδος και από συγκρότημα σε συγκρότημα. Στο death metal, για παράδειγμα, δολοφονίες, θάνατοι, βασανισμοί και ακρωτηριασμοί αποτελούν τις κύριες αναφορές. Τα ονόματα των συγκροτημάτων, όπως Carcass, Cannibal Corpse, Death, ακολουθούν το ίδιο μοτίβο (Kahn- Harris, 2007), στο πλαίσιο μιας γκορ, μπιζάρ και γκροτέσκας αισθητικής. Ομοίως, στα εξώφυλλα των άλμπουμ αποτυπώνονται βασανισμοί και φρικιαστικοί θάνατοι, παραπέμποντας σε ταινίες τρόμου, ενώ το ανθρώπινο σώμα αναπαρίσταται πολλές φορές γυμνό, όντας διαμελισμένο ή παραμορφωμένο. Επιπλέον, το extreme metal διατηρεί σε υποείδη όπως το black metal τα μυστικιστικά και απόκοσμα στοιχεία του heavy metal, τόσο αισθητικά όσο και στιχουργικά. Πιο συγκεκριμένα, στιχουργικά αποτυπώνεται μια ενεργητική στάση προς το απόκρυφο, σε αντίθεση με το heavy metal που στέκεται παθητικά απέναντι του (Είμαι ο ίδιος ο Διάβολος και όχι το θύμα του.) (Patterson, 2013).

² Στην Λοκρική κλίμακα περιλαμβάνεται το «τριμητόνιο» γνωστό και ως diabolus in musica, το οποίο είχε απαγορευτεί η αναπαραγωγή του κατά την περίοδο του Μεσαίωνα από την Καθολική Εκκλησία. Σήμερα απαντάται τακτικά στην μουσική αστυνομικών ταινιών και ταινιών τρόμου με σκοπό να υποδηλώσει το κακό ή τον κίνδυνο (Kahn-Harris, 2007, σ. 31).

Τέλος, η τρίτη μορφή παραβίασης είναι η σωματική παραβίαση. Γενικότερα, το metal περιλαμβάνει την υπερκατανάλωση ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ, όμως η στάση απέναντι στις καταχρήσεις διαφοροποιείται αρκετά εντός της σκηνής. Πολλά τμήματα του extreme metal υιοθετούν αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές, όπως συμβαίνει και με το heavy metal. Από την άλλη, σκηνές όπως αυτή του black metal, απέχει σε μεγάλο βαθμό από οποιαδήποτε μορφής εξάρτηση, έχοντας ένα «ισχυρό στοιχείο ασκητισμού» (Kahn-Harris, 2007, σ. 44). Ακόμη η σεξουαλικότητα και η έκθεση του γυναικείου σώματος δεν συναντάται εντός του extreme metal, σε αντίθεση με την έντονη προβολή τους εντός της heavy metal σκηνής (Kahn-Harris, 2007).

Η «παραβίαση» του Kahn-Harris (2007), κυρίως η δεύτερη μορφή της που αφορά την λεκτική και οπτική μορφή του είδους, θα απασχολήσει εκτενώς την παρούσα έρευνα, εστιάζοντας στο black metal. Η χρήση των συμβολικών πρακτικών και της ευρύτερης αισθητικής αναλύονται στην δουλειά του Unger (2013) όπου υποστηρίζεται πως οι διαφορετικές αναφορές εντός του extreme metal και η χρήση συμβόλων και πρακτικών είναι χρήσιμο να περιγραφούν, εκτός από την «παραβίαση» του Kahn-Harris (2007), μέσω της «ομολογίας» του Hebdige (1988), όπου η δημιουργία μιας σειράς νοημάτων από μια ομάδα ανθρώπων, ενσωματώνεται στη συνέχεια από την υποκουλτούρα. Οι σημαίνουσες πρακτικές της υπό μελέτη υποκουλτούρας, μπορούν να δώσουν έναν αριθμό σημειώμενων που θα συμβάλλει στην καλύτερη ανάλυση και κατανόηση της (Hebdige, 1988). Ο Unger (2013) θεωρεί πως τα σύμβολα και η αισθητική του extreme metal επιχειρούν να αποκαλύψουν και να σχολιάσουν τις πολιτικές, θρησκευτικές και κοινωνικές δομές σατιρίζοντας και σοκάροντας παράλληλα. Παρά τις αλλόκοτες αναπαραστάσεις που χαρακτηρίζουν το extreme metal, στην ουσία επιδιώκεται η αντιστροφή των ρόλων και των αξιών της κοινωνίας μέσα από την αλληγορία.

Συνεπώς, οι συμβολισμοί και οι πρακτικές μιας υποκουλτούρας, όπως αυτής του extreme metal, δεν είναι κενές, παράλογες ή αφύσικες αλλά χρήζουν ερμηνείας και ανάλυσης με σκοπό την απενοχοποίησή τους από τους επικριτές της.

1.3. Το black metal

Το υποείδος του extreme metal, το οποίο θα απασχολήσει την παρούσα εργασία είναι το black metal. Παρότι οι ρίζες του απαντώνται στα τέλη της δεκαετίας του 1970, το

λεγόμενο Πρώτο Κύμα του Black Metal σχηματίζεται τη δεκαετία του '80. Αποτελούνταν από έναν μικρό αριθμό συγκροτημάτων που συνέβαλλαν στην αισθητική και μουσική του διαφοροποίηση από το heavy metal προς το extreme metal. Παρόλα αυτά, οι εκπρόσωποι του Πρώτου Κύματος του Black Metal θα μπορούσαν απλά να ενταχθούν στο πιο ευρύ είδος του extreme metal, δεδομένου ότι έθεσαν τις βάσεις και για άλλα υποείδη όπως το death metal, το doom metal και το grindcore. Το black metal οφείλει το όνομά του και τις αναπαραστάσεις του σε συγκροτήματα όπως οι Venom, οι Mercyful Fate, οι Celtic Frost και οι Bathory (Patterson, 2013). Ο όρος black metal απαντάται πρώτη φορά στο ομώνυμο άλμπουμ των Venom και χρησιμοποιήθηκε και από την Νορβηγική σκηνή για να περιγράψει το νέο ήχο κατηγοριοποιώντας ταυτόχρονα τη μουσική τους στο metal, κάνοντας παράλληλα σαφείς τις επιρροές τους (Patterson, 2013), δημιουργώντας το Δεύτερο Κύμα του Νορβηγικού Black Metal.

Ως προς τον ηχητικό του κώδικα, το black metal έχει αποδειχθεί ότι είναι το πιο επιθετικό και σκοτεινό από όλες τις ηχητικές παραβιάσεις που εισάγει το extreme metal. Αυτό συμβαίνει λόγω των διαφορετικών τόνων της κιθάρας, σε σχέση με τα άλλα υποείδη του extreme metal, που χαρακτηρίζεται από γρήγορους ρυθμούς στα ντραμς και την κιθάρα, ενώ το φωνητικό του στυλ επιχειρεί να εκφράσει αγωνία, προσομοιάζοντας σε κραυγές, ακολουθώντας μη συμβατικές δομές του τραγουδιού (Silva, 2016). Το black metal χρησιμοποιεί μια μινιμαλιστική μουσική φόρμα, η οποία τις περισσότερες φορές απαλλάσσεται από τις κυρίαρχες μουσικές δομές που συναντώνται στα άλλα υποείδη του metal, καθώς δεν χαρακτηρίζεται εξ ολοκλήρου από συγκεκριμένο ρυθμό ή συγκεκριμένη δομή στη σύνθεση (McWilliams, 2015). Κατά τον Thacker (2013), το black metal «παρουσιάζει μια άρνηση της ευρωστίας του ήχου» (Thacker, 2013, σ. 180), θέλοντας να αφαιρέσει τη μελωδική βάση, αναιρώντας μια βασική πτυχή της μουσικής. Τα αποτελέσματα αυτής της επιδίωξης δεν είναι η απουσία της μουσικής καθαυτή αλλά μια μορφή αντι-μουσικής που εκφράζεται μέσω της μουσικής (Thacker, 2013).

Ως προς τον λεκτικό του κώδικα, το κύριο χαρακτηριστικό του black metal είναι η ρητορική του ενάντια στην θρησκεία και η απόρριψή της, με τη χρήση συμβολισμών που θεωρούνται αιρετικοί και απαγορευμένοι από τις επιταγές της εκκλησίας (McWilliams, 2015). Στα ονόματα των συγκροτημάτων απαντώνται τα αντιχριστιανικά θέματα, ο τρόμος, ο μυστικισμός και η μυθολογία. Επιπλέον, τα περισσότερα μέλη των συγκροτημάτων υιοθετούν ψευδώνυμα που εμπνέονται από

την μυθολογία, το σύμπαν του Tolkien, τα ονόματα δαιμόνων, τον θάνατο ενώ πολλά εξ αυτών έχουν gore³ αναφορές. Ο Thacker (2011), τονίζει πως η χρήση του όρου black (μαύρο) στο black metal εξισώνεται με τρεις βασικές έννοιες που απαντώνται στο στιχουργικό περιεχόμενό του. Η πρώτη έννοια του όρου black αφορά τον Σατανισμό. Ο Σατανάς αποτυπώνεται στην Καινή Διαθήκη ως μια κακόβουλη οντότητα που αντιστέκεται απέναντι στο Θεό και όχι τόσο απέναντι στους ανθρώπους. Ο συγγραφέας τονίζει ότι ο ρόλος του Σατανά στο black metal έχει δύο λειτουργίες. Η πρώτη είναι η αντίθεση/αντιπαράθεση (opposition) προς τον Θεό, όπου το δαιμονικό στοιχείο λειτουργεί ως ισάξιο με το θεϊκό όντας το αντίπαλο δέος του. Εδώ, το σημαινόμενο της λέξης μαύρο είναι η αντι-εξουσία στην εξουσία του Θεού (Thacker, 2011). Ο ρόλος του Σατανά είναι αλληγορικός και επιχειρεί να εκφράσει την κοινωνική αποσύνθεση του σύγχρονου κόσμου (Hoffin, 2018), όντας αντίπαλος μιας θεοκρατικής και ψευδο-ηθικής, κοινωνίας. Ο Σατανάς ή Διάβολος, είναι το πνεύμα της ρήξης με όλες της δυνάμεις εξουσίας μιας κοινωνίας, όπως οι θρησκευτικές, κοινωνικές και πολιτικές (Muchembled, 2000).

Η δεύτερη λειτουργία του Σατανά είναι η αντιστροφή, η οποία ξεκινά κατά τον 19ο αιώνα, όπου ο Σατανισμός αποκτά τη μορφή θρησκείας, η οποία αντιτίθεται τελετουργικά και ιδεολογικά στην Χριστιανική εκκλησία. Η έννοια της αντιστροφής απαντάται και σε σημαντικά λογοτεχνικά έργα όπως το *Les Litanies de Satan* του Charles Baudelaire (Thacker, 2011). Στην περίπτωση των στίχων του black metal, η αποτύπωση του Σατανά προσομοιάζει σε αυτή που κάνει ο Baudelaire στο ποίημά του, καθώς ο Σατανάς λατρεύεται και υμνείται έναντι του Θεού, έχοντας ο ίδιος μια θεϊκή υπόσταση. Αυτό έρχεται σε σύγκρουση με την αντιθρησκευτική ρητορική του είδους, η οποία καταδικάζει κάθε μορφής θρησκευτική λατρεία.

Η δεύτερη έννοια του όρου black αφορά την εξίσωσή του με τον παγανισμό. Πολλά συγκροτήματα δεν έχουν απαραίτητα αντιχριστιανική ρητορική και επιλέγουν αναφορές από τις μυθολογίες και τις παραδόσεις του κόσμου, πριν την έλευση του χριστιανισμού. Ο παγανισμός αποτελούσε και αποτελεί για την χριστιανική εκκλησία στοιχείο αιρετικό και απαγορευμένο καθώς εναντιώνεται στις προσταγές της. Κατά τη διάρκεια της Αναγέννησης, πρακτικές όπως η αλχημεία και ο σαμανισμός συνδέθηκαν άμεσα με το «βλάσφημο» παγανιστικό παρελθόν (Thacker, 2011). Ο όρος black με σημαινόμενο τον Σατανισμό, διαφέρει από τον όρο black με

³ Necrobutcher (Jorn Stubberud-Mayhem), Tormentor (Gorgoroth) (Patterson, 2013).

σημαινόμενο τον παγανισμό, καθώς ο πρώτος αναλύεται βάσει των στοιχείων της αντίθεσης και της αντιστροφής, ενώ ο δεύτερος αναλύεται βάσει των στοιχείων του αποκλεισμού και της διαφορετικότητας, όρους που περιγράφουν την αντιμετώπιση του παγανιστικού στοιχείου από την χριστιανική εκκλησία (Thacker, 2011). Τα παγανιστικά στοιχεία του black metal επικεντρώνονται στη φύση και στη μεταμόρφωση του ανθρώπου, όπου το ανθρώπινο ον γεννιέται, αναπτύσσεται και αποσυντίθεται όντας ένα ακόμη τμήμα της. Η φύση αποτυπώνεται ως μια ισχυρή, απειλητική αλλά και σεβάσμια δύναμη, αντιδιαμετρικά αντίθετη με τον σύγχρονο, εκβιομηχανοποιημένο κόσμο των ανθρώπων (McWilliams, 2015). Επιπλέον, μέσω των αναφορών σε ανθρωπόμορφα πλάσματα, περιγράφεται αλληγορικά ο διαχωρισμός του ανθρώπου από την ανιμιστική του φύση (Hoffin, 2018). Το black metal, μέσω των αναφορών του για την ανθρώπινη μεταμόρφωση, αποσκοπεί να καταλήξει στην φυσική αποσύνθεση του ανθρωπίνου σώματος, η οποία εκφράζει την ισότητα μεταξύ των ατόμων, καθώς χωρίς προσωπικότητα, χωρίς γνώση και ψυχή όλοι είναι ίδιοι απέναντι στον θάνατο (Hoffin, 2018). Όλα τα υπόλοιπα στοιχεία όπως η θρησκεία και ο καταναλωτισμός είναι κοινωνικά κατασκευασμένες αδυναμίες για το black metal, το οποίο επιδιώκει μέσω των παγανιστικών του αναφορών να εισάγει μια κοινωνική μεταμόρφωση, χρησιμοποιώντας ως πρότυπο τις παλιές προ-χριστιανικές και προ-καπιταλιστικές κοινωνίες (Hoffin, 2018), όπου ο άνθρωπος δεν ήταν έρμαιο των τεχνικά κατασκευασμένων επιθυμιών του.

Η τρίτη έννοια του όρου black είναι κατά τον Thacker (2011), η μη ανθρωποκεντρική έννοια του κοσμικού πεσιμισμού. Αυτή η εκδοχή, αντλεί από το πεδίο της φιλοσοφίας και όχι της θρησκευσιολογίας, όπως οι προηγούμενες δύο, και αφορά την ιδέα του απόλυτου τίποτα όπου η ανθρώπινη παρουσία δεν αποτελεί την κεντρική πτυχή του κόσμου όπως τον αντιλαμβανόμαστε. Η περίπτωση αυτή, επιδιώκει να ερμηνεύσει τα πεσιμιστικά στοιχεία του black metal, τα οποία απαντώνται κυρίως στο Δεύτερο Κύμα του Νορβηγικού Black Metal, όπου η κατανόηση της ζωής μπορεί να επιτευχθεί όταν την μελετήσουμε υπό το πρίσμα της απουσίας της. Αυτή η πεσιμιστική οπτική επιδιώκει να σκιαγραφήσει τη ματαιότητα της ανθρώπινης ύπαρξης (Silva, 2016).

Ο οπτικός κώδικας του black metal δεν διαφέρει θεματικά από το αντιθρησκευτικό στοιχείο των στίχων του, καθώς τις περισσότερες φορές στα εξώφυλλα των άλμπουμ αποτυπώνονται διάφορες αναπαραστάσεις του Σατανά (η εικόνα του οποίου χρησιμοποιήθηκε αρκετά από το Πρώτο Κύμα του Black Metal

στα εξώφυλλα των συγκροτημάτων Venom και Bathory ([Εικόνα 1] και [Εικόνα 2]) και αντιχριστιανικά σύμβολα με πιο διαδεδομένο των ανάποδο σταυρό και την πεντάλφα. Ο παραδοσιακός χριστιανικός σταυρός αντιστρέφεται με σκοπό να συμβολίσει και οπτικά την εναντίωση στον Θεό και χρησιμοποιείται για πρώτη φορά από τους Black Sabbath. Σε αντίθεση με τον χριστιανικό σταυρό που συμβολίζει τις οριοθετημένες και επιβεβλημένες αξίες της εκκλησίας, η έννοια του αντεστραμμένου σταυρού αναγνωρίζεται ως συμβολισμός των υποκειμενικών αξιών των ανθρώπων (McWilliams, 2015).

Εικόνα 1. Venom - εξώφυλλο του δίσκου *Welcome to Hell* (1981)

Πηγή: [Wikipedia](https://en.wikipedia.org/wiki/Venom#/media/File:Venom_Welcome_to_Hell.jpg)

Εικόνα 2. Bathory - εξώφυλλο του δίσκου *Bathory* (1984)

Πηγή: [Wikipedia](#)

Τα συγκροτήματα με παγανιστικές αναφορές, όπως οι Ulver επιλέγουν κυρίως το στοιχείο της φύσης (Εικόνα 3) ως σύμβολο μιας επιθυμίας για την επιστροφή του ανθρώπου στη γη (Hoffin, 2018), δεδομένου ότι ο άνθρωπος έχει εξελιχθεί σε ένα επικίνδυνο και καταστροφικό για τη φύση ον, ενώ ο φυσικός κόσμος αναπαρίσταται ως ένα απειλητικό σύμπαν που παλεύει να αποκατασταθεί από την καταστροφική παρέμβαση του ανθρώπου (Hoffin, 2018). Τέλος, ο θάνατος (Εικόνα 4) και η καταστροφή στοιχείων του σύγχρονου πολιτισμού (Εικόνα 5) όπως καμένες εκκλησίες, αποτελούν βασικά στοιχεία της αισθητικής του Δεύτερου Κύματος του Νορβηγικού Black Metal. Όμως, καθώς το black metal αποτελεί στο σύνολό του μια τέχνη που αρνείται τις ανθρώπινες πρακτικές, φαίνεται να εξαρτάται αναπόφευκτα από τα σύμβολα που αυτές έχουν δημιουργήσει. Η έστω και παραλλαγμένη, αποτύπωση των συμβόλων, όπως ο ανάποδος σταυρός, συνδέεται άμεσα με τα αρχικά σύμβολα του ανθρώπινου πολιτισμού στα οποία το black metal εναντιώνεται. Ο παράδοξος αυτός συσχετισμός αποτελεί κατά τον McWilliams (2015) μια πηγή ειρωνείας στο black metal. Πράγματι, το στοιχείο αυτό φαίνεται να ισχύει όμως θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η ριζοσπαστική αισθητική που χαρακτηρίζει το black metal, αποτελεί ανθρώπινο δημιούργημα, συνεπώς η όποια αποδέσμευση της από τα στοιχεία που επικρίνει είναι αδύνατον να συμβεί σε απόλυτο βαθμό. Ακόμη, τα λογότυπα των περισσότερων συγκροτημάτων αποτελούνται από μια δυσνόητη γραμματοσειρά που παραπέμπει σε πλεγμένα κλαδιά δέντρων (Εικόνα 6), (Εικόνα 7),

στοιχείο που πιθανώς να παραπέμπει στο στοιχείο της φύσης, αλλά και στο ευρύτερο πλαίσιο της «παραβίασης», ως παραβίαση της κειμενικής ανάγνωσης από τον δέκτη.

Εικόνα 3. Εξώφυλλο του δίσκου *Nattens Madrigal - Aatte Hymne Til Ulven I Manden* των Ulver (1997)

Πηγή: progarchives.com

Εικόνα 4. Darkthrone - εξώφυλλο του δίσκου *Dark Thrones and Black Flags* (2008)

Πηγή: discogs.com

Εικόνα 5. Burzum - εξώφυλλο του EP *Aske* (1992)

Πηγή: [wikipedia](https://en.wikipedia.org/wiki/Burzum)

Εικόνα 6. Το λογότυπο του συγκροτήματος Darkthrone

Πηγή: steamcommunity.com

Εικόνα 7. Το λογότυπο του συγκροτήματος Mayhem

Πηγή: steamcommunity.com

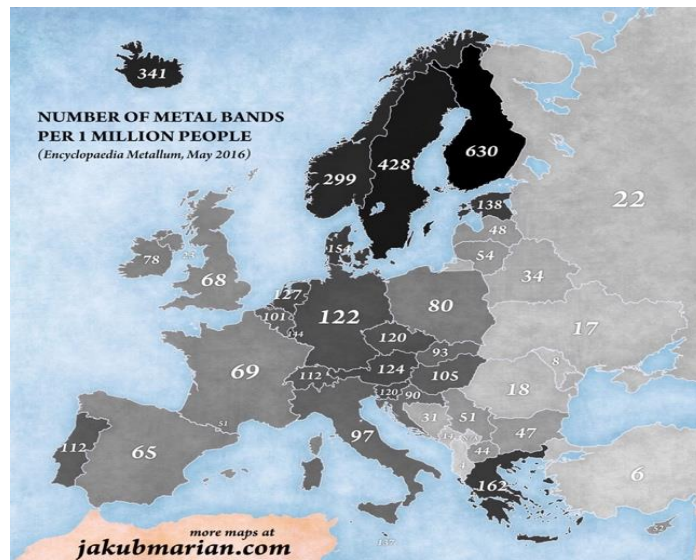
Σε αυτό το σημείο θα ήταν σημαντικό να γίνει μια απόπειρα ερμηνείας του όρου black, ως πλαστικού οπτικού σημαίνοντος. Τα πλαστικά οπτικά σημαίνοντα συνδέονται με ένα σύνολο διαφορετικών και ποικίλων σημαινόμενων, καθώς τοποθετούνται σε ένα ημι-σημειωτικό σύστημα (Σκαρπέλος, 2019). Εντούτοις, για την ανάλυσή τους θα πρέπει να τα τοποθετήσουμε εντός ενός «συγκεκριμένου κάθε φορά μικρόκοσμου» (Greimas, 1989, σ. 640 όπως αναφέρεται σε Σκαρπέλος, 2019, σ. 20). Το σημαινόμενο του μαύρου χρώματος στον «μικρόκοσμο» του black metal, το οποίο αποτελεί το βασικό χρώμα στα εξώφυλλα των περισσότερων άλμπουμ, θα μπορούσε να είναι ο Σατανάς. Ο Pastoureau (2008), αναφέρει πως κατά την περίοδο του Μεσαίωνα το μαύρο χρώμα αποκτά διφορούμενο συμβολισμό, καθώς από τη μια πλευρά συμβολίζει την μετριοπάθεια, την αξιοπρέπεια και την εξουσία και από την άλλη συνδέεται με τον κόσμο του σκότους, τους νεκρούς και τις δυνάμεις του κακού. Στις εικόνες και στα κείμενα εκείνης της περιόδου ο Σατανάς και οι δαίμονες περιγράφονται και αποτυπώνονται με μαύρο, ενώ στη Δύση του 11^{ου} αιώνα το μαύρο γίνεται πλέον το χρώμα του Διαβόλου. Μετά το 1000 μ.Χ. και για πολλούς ακόμη αιώνες το μαύρο κοσμεί τα ενδύματα όσων εμπλέκονταν με τον μυστικισμό και τον Σατανά (Pastoureau, 2008). Στο black metal, ο Σατανάς και ο μυστικισμός αποτελούν βασικές αναφορές, συνεπώς το μαύρο ως χρώμα μπορεί να αποτελεί μια αποτύπωση αυτών των αναφορών. Μια ακόμη ερμηνεία για το χρώμα μαύρο μπορεί να δοθεί στα πλαίσια της λογικής ότι το μαύρο είναι η απουσία χρωμάτων. Από φιλοσοφική

σκοπιά, το black metal χαρακτηρίζεται ως μια αρνητική μορφή τέχνης που αδιαφορεί για τα τεχνητά χαρακτηριστικά της όποιας ανθρώπινης δημιουργίας, επιδιώκοντας να επαναφέρει, μέσω του κώδικά του, την αρχική μορφή της ύπαρξης πολύ πριν την απαλλοτριώσή της από τον σύγχρονο πολιτισμό (Silk, 2013). Εδώ το χρώμα μαύρο, υποδηλώνει το χάος, την «αυθεντική κατάσταση της ύπαρξης» (McWilliams, 2015, σ. 31), όντας η απουσία των χρωμάτων.

Βάσει των παραπάνω θεωριών συμπεραίνουμε ότι ο λεκτικός και οπτικός κώδικας του black metal χαρακτηρίζονται από διαφορετικά συγκείμενα, γεγονός που δεν επιτρέπει την ερμηνεία του μέσω ενός και μόνο συγκεκριμένου ορισμού, καθώς όποια ερμηνεία και αν αποδίδεται, εξαρτάται κάθε φορά από τα μέσα και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιούν οι μελετητές του (McWilliams, 2015).

1.4. Ελληνικό Black Metal

Το ρεύμα του ελληνικού black metal δεν έχει μελετηθεί και αναλυθεί σχεδόν καθόλου από την ακαδημαϊκή κοινότητα, παρότι αποτελεί μια πολύ ιδιαίτερη προέκταση του είδους. Συνεπώς, δεν υπάρχει αντίστοιχη βιβλιογραφία που να περιγράφει τις δομές και τους κώδικες που το χαρακτηρίζουν. Ξεκινάει σχεδόν παράλληλα με το Δεύτερο Κύμα του Νορβηγικού Black Metal, ενώ οι επιρροές των ελληνικών συγκροτημάτων είναι οι ίδιες με εκείνες των Νορβηγών (Patterson, 2013). Οι κυριότεροι εκπρόσωποί του είναι συγκροτήματα όπως οι Rotting Christ, οι Varathron και οι Necromantia, τα οποία ξεκινούν να δραστηριοποιούνται στο χώρο από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 (Patterson, 2013). Η Ελλάδα έρχεται στην πέμπτη θέση σε αριθμό συγκροτημάτων πανευρωπαϊκά (Εικόνα 8), ενώ το ελληνικό black metal διαφοροποιείται σε πολλά σημεία από το νορβηγικό παράδειγμα. Οι κώδικες που διέπουν το ελληνικό black metal δεν έχουν μελετηθεί, συνεπώς μεγάλο μέρος της παρακάτω ανάλυσης στηρίζεται στις γνώσεις της γράφουσας και στο άρθρο του Welton (2016).

Εικόνα 8. Πανευρωπαϊκός χάρτης με τον αριθμό των metal συγκροτημάτων ανά χώρα

Πηγή: Encyclopaedia Metallum (2016, όπως αναφέρεται στο jakubmarian.com, 2020)

Ο ηχητικός του κώδικας περιλαμβάνει πολλές φορές, εκτός των μουσικών οργάνων που συναντώνται στο metal και παραδοσιακά ελληνικά μουσικά όργανα (όπως για παράδειγμα λύρα και τσαμπούνα), ενώ υπάρχουν μουσικές αναφορές στην κλασσική μουσική. Ένα ακόμη βασικό χαρακτηριστικό του ελληνικού ήχου, ιδιαίτερα των αρχών του 1990, είναι η κακή του ποιότητα, η οποία οφειλόταν στις χαμηλούς κόστους μουσικές παραγωγές, κάτι που δεν ίσχυε για τα νορβηγικά συγκροτήματα της εποχής. Επιπλέον, διατηρούνται αρκετά στοιχεία από το κλασσικό heavy metal γεγονός που προσδίδει περισσότερη μελωδικότητα στα τραγούδια του ελληνικού ρεύματος (Welton, 2016).

Ως προς τον λεκτικό κώδικα, τα ονόματα των πρώτων κυρίως, συγκροτημάτων ακολουθούν την ίδια λογική με την σκανδιναβική σκηνή, υιοθετώντας ονόματα που δηλώνουν την εναντίωση στη θρησκεία και τον θαυμασμό προς τις δυνάμεις του σκότους, τον Διάβολο και τον ελληνικό παγανισμό. Αυτό το κοινό στοιχείο των δύο ρευμάτων οφείλεται πιθανόν στις κοινές μουσικές τους αφετηρίες από συγκροτήματα όπως οι Venom, οι Celtic Frost και οι Bathory. Επιπλέον, τα μέλη της ελληνικής σκηνής υιοθετούν ψευδώνυμα στο πλαίσιο των σκανδιναβικών προτύπων, με αναφορές στο θάνατο και στο απόκρυφο. Η θεματολογία των στίχων επικεντρώνεται στην ελληνική μυθολογία, στον Διάβολο αλλά κυρίως ακολουθεί μια αντιχριστιανική ρητορική επικεντρωμένη στην ελληνική ορθόδοξη εκκλησία, γεγονός που καθιστά το ελληνικό ρεύμα πιο ριζοσπαστικό σε

σχέση με το αντίστοιχο νορβηγικό, αν αναλογιστούμε την θέση της ορθόδοξης εκκλησίας στην ελληνική κοινωνία (Welton, 2016). Ακόμη, οι τίτλοι αρκετών άλμπουμ είναι γραμμένοι είτε στα ελληνικά είτε αναφέρονται σε στοιχεία της ελληνικής μυθολογίας. Ουσιαστικά, ακολουθείται η ίδια λογική που ισχύει και στην βορειοευρωπαϊκή σκηνή, προσαρμοσμένη όμως στο ελληνικό πολιτισμικό πλαίσιο.

Ο οπτικός κώδικας του ελληνικού black metal διαφέρει αρκετά από τον αντίστοιχο οπτικό κώδικα των συγκροτημάτων της βόρειας Ευρώπης, κυρίως ως προς την αισθητική των εξωφύλλων των άλμπουμ. Ενώ τα σουηδικά και νορβηγικά συγκροτήματα επιλέγουν ως βασικά χρώματα στα εξώφυλλά τους το μαύρο και το λευκό και οι θεματικές τους περιορίζονται στην αποτύπωση της φύσης και του Διαβόλου, τα ελληνικά συγκροτήματα επιλέγουν πιο έντονα χρώματα που θυμίζουν την heavy metal αισθητική της δεκαετίας του 1980 (Welton, 2016). Ακόμη, τα λογότυπα των συγκροτημάτων προσομοιάζουν αρκετά στα δυσανάγνωστα λογότυπα της νορβηγικής σκηνής (Εικόνα 9 και Εικόνα 10). Επιπλέον, η αποτύπωση του γυμνού σώματος δεν είναι απαγορευτική (Welton, 2016), όπως συμβαίνει στην νορβηγική σκηνή (Εικόνα 11), ενώ ο Σατανάς (Εικόνα 12) και τα ελληνικά στοιχεία (Εικόνα 13) αναπαρίστανται τις περισσότερες φορές.

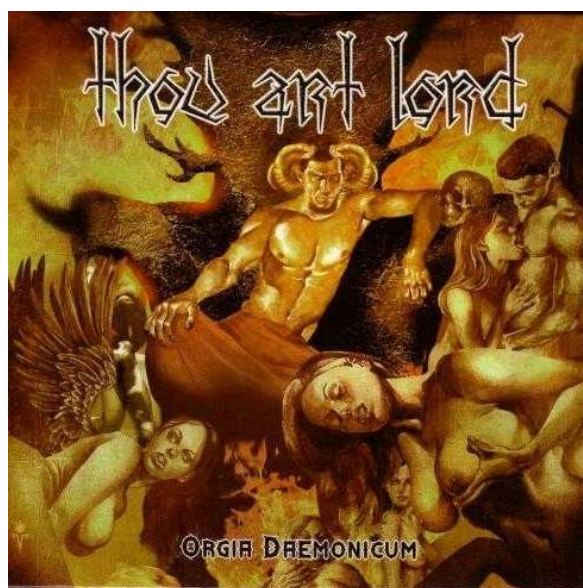
Εικόνα 9. Το λογότυπο του συγκροτήματος Necromantia

Πηγή: soulsellerrecords.com

Εικόνα 10. Το λογότυπο του συγκροτήματος Varathron

Πηγή: thisisblackmetal.com

Εικόνα 11. Thou art Lord - εξώφυλλο του δίσκου *Orgia Daemonicum* (2005)

Πηγή: spirit-of-metal.com

Εικόνα 12. Necromantia - εξώφυλλο του δίσκου *Scarlet Evil Witching Black* (1995)

Πηγή: osmoseproductions.bandcamp.com

Εικόνα 13. Kavir - εξώφυλλο του άλμπουμ *To Cavirs* (1997)

Πηγή: [discogs.com](https://www.discogs.com)

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της ελληνικής black metal σκηνής είναι ότι ενώ συνεχώς εξελίσσεται, συνεχίζει να διατηρεί τα αυθεντικά στοιχεία του ρεύματος των αρχών της δεκαετίας του 1990, μαζί με το στοιχείο του ότι ήταν και συνεχίζει να παραμένει underground κάτι που δεν ισχύει πλέον για τη νορβηγική περίπτωση.

Κεφάλαιο δεύτερο

2.1. Ο ρόλος των εξωφύλλων

Ελάχιστη έρευνα έχει πραγματοποιηθεί γύρω από τον ρόλο και την σημασία των μουσικών εξωφύλλων, στον τομέα των πολιτισμικών σπουδών. Τομείς όπως η μόδα, ο κινηματογράφος και τα βίντεο, μουσικά και μη, έχουν αναλυθεί εκτενώς, ενώ το ζήτημα των εξωφύλλων σε δίσκους μουσικής αντιμετωπίζεται κυρίως υπό το πρίσμα του μάρκετινγκ και της «συσκευασίας» ενός προϊόντος (Jones & Sorger, 1999). Ο σχεδιασμός τους αφορά κυρίως πεδία όπως το μάρκετινγκ και τη διαφήμιση, όπου τον πρώτο λόγο έχουν κυρίως οι εταιρείες παραγωγής και ελάχιστα έως καθόλου οι ίδιοι οι καλλιτέχνες (Jones & Sorger, 1999). Όμως τα εξώφυλλα των μουσικών άλμπουμ αποτελούν για κοινό και καλλιτέχνες κάτι παραπάνω από μια απλή «συσκευασία».

Ένας δίσκος βινυλίου για παράδειγμα ή ένα cd δεν αποτελούν απλά ένα άψυχο μέσο που συνδέει τον δημιουργό με τον ακροατή, αλλά είναι ένα «πολιτισμικό έμβλημα» (cultural icon) (Σκαρπέλος, 2019, σ. 32), το οποίο πολλές φορές μπορεί να έχει και τη μορφή ενός ιερού συμβόλου για μουσικά είδη όπως το ροκ και το metal (Σκαρπέλος, 2019). Πιο συγκεκριμένα, τα βινύλια, τα οποία χαίρουν μεγαλύτερου σεβασμού σε σχέση με τα cd, πιθανόν λόγω παλαιότητας και ανθεκτικότητας ενάντια στη φθορά του χρόνου, αποτελούν πολλές φορές ένα συλλεκτικό αντικείμενο ή αλλιώς «ένα είδος φετίχ» (Σκαρπέλος, 2019, σ. 32). Τα cd απ' την άλλη αντικαταστάθηκαν γρήγορα από τις διαδικτυακές μουσικές πλατφόρμες και τον πειρατικό διαμοιρασμό, φανερώνοντας την απουσία του καλλιτέχνη και του υλικού φορέα που συνδέεται άμεσα με αυτόν. Η «φθορά» του cd και η μετουσίωσή του στην άυλη ψηφιακή μορφή μιας διαδικτυακής μουσική πλατφόρμας, δημιούργησε την ανάγκη επαναφοράς ενός υλικού μουσικού μέσου, το οποίο θα συνέδεε ξανά το κοινό με τον καλλιτέχνη. Έτσι το βινύλιο ξανασυστήνεται στο μουσικό κοινό, το οποίο αυτή τη φορά επιδιώκει να συνδεθεί με τους καλλιτέχνες χωρίς την μεσολάβηση μιας οθόνης (Σκαρπέλος, 2019).

Ο Alex Steinweiss είναι ο πρωτοπόρος σε ό,τι αφορά το ζήτημα της σύνδεσης του εξωφύλλου ενός δίσκου με το μουσικό του περιεχόμενο (Σκαρπέλος, 2019). Όντας ο art director της δισκογραφικής εταιρίας Columbia, εισήγαγε τον

καλλιτεχνικό σχεδιασμό στα εξώφυλλα των δίσκων, τα οποία από τη δεκαετία του 1910 αποτελούνταν από χαρτόνι πάνω στο οποίο αναγραφόταν το όνομα του παραγωγού ή του λιανοπωλητή. Μέχρι και τη δεκαετία του 1930 οι δίσκοι μουσικής περιλάμβαναν ελάχιστα οπτικά ερεθίσματα στους αγοραστές τους. Από τη δεκαετία του '40 και έπειτα ο Steinweiss κυριαρχεί στα μουσικά εξώφυλλα και επιτρέπει στο κοινό να απολαύσει τόσο τη μουσική όσο και την τέχνη του εξωφύλλου. Όλα αυτά μέχρι τη δεκαετία του '60 οπότε η ψυχεδελική αισθητική της ροκ μουσικής παίρνει τη θέση του μοντερνισμού των δεκαετιών του '40 και του '50 (Illustration Chronicles, 2016).

Όμως το cd, ο δίσκος ή το βινύλιο δεν αποτελούν απλά μέσα ακρόασης της μουσικής αλλά και αντικείμενα που μπορεί κανείς να τα πιάνει και τα κοιτάζει (Toivanen, 2014, όπως αναφέρεται σε Σκαρπέλος, 2019), καθώς το αγοραστικό κοινό δίνει σημασία και στην «όψη» της μουσικής μέσω του εξωφύλλου (Jones & Sorger, 1999, σ. 68). Γενικότερα, «ο ρόλος που παίζει η εικόνα ως μνημονικός και ταξινομητικός παράγοντας, καθιστούν τα εξώφυλλα απαραίτητα για την απλοϋλωμένη, ψηφιακή, διαδικτυακή διακίνηση της μουσικής» (Σκαρπέλος, 2019, σ. 40). Επίσης, οπτικοακουστικά μέσα όπως τα βίντεο του YouTube χρησιμοποιούν ως βασική οπτική αναφορά το εξώφυλλο του αντίστοιχου δίσκου (Σκαρπέλος, 2019).

Τα εξώφυλλα όμως επιτελούν για το ηχογράφημα μια σειρά από λειτουργίες που τα καθιστούν βασικά στοιχεία του καλλιτεχνικού έργου. Ο Σκαρπέλος (2019) αναφέρει δέκα βασικές λειτουργίες. Η πρώτη αφορά την προστασία του ηχογραφήματος, η δεύτερη σχετίζεται με τον διαφημιστικό ρόλο του εξωφύλλου, το οποίο ενσωματώνεται σε αφίσες, μπλουζάκια, κονκάρδες με σκοπό την προώθηση του δίσκου, η τρίτη λειτουργία τα καθιστά απαραίτητο στοιχείο της ακρόασης, καθώς επιτρέπουν στον ακροατή να περιεργάζεται την εικόνα, η οποία πολλές φορές έχει άμεση σχέση με την αισθητική ταυτότητα του καλλιτέχνη αλλά και με το μουσικό είδος που αυτός εκπροσωπεί.

Η τέταρτη λειτουργία έχει να κάνει με την αποτύπωση στοιχείων που παραπέμπουν στην εκάστοτε δισκογραφική εταιρία, η οποία της περισσότερες φορές μέσω του σήματός της επιδιώκει τόσο να πατρωνάει το τελικό προϊόν όσο και να συμβολίσει στον αγοραστή την διασφάλιση της ποιότητας του ηχογραφήματος στο αγοραστικό κοινό. Η πέμπτη λειτουργία αφορά την αισθητική αξία που προσδίδει το εξώφυλλο στον δίσκο. Αρκετές φορές ένα αισθητικά ωραίο οπτικό ερέθισμα, όπως ένα ενδιαφέρον εξώφυλλο, δημιουργεί και αντίστοιχες προσδοκίες στο κοινό για το

μουσικό του περιεχόμενο. Η έκτη λειτουργία τους, αφορά τον τρόπο με τον οποίο μπορεί κανείς να αντιληφθεί το μουσικό σύμπαν του καλλιτέχνη. Το παράδειγμα της metal μουσικής, το οποίο απασχολεί την παρούσα έρευνα, είναι χαρακτηριστικό. «Ένα σημαντικό μέρος της σαγήνης της metal μουσικής δεν είναι μόνο πώς ηχεί αλλά και πώς φαίνεται. Τα εξώφυλλα των δίσκων, η ενδυμασία, τα σκηνικά, ο τρόπος που ποζάρουν στις εικόνες, οι εκφράσεις του προσώπου και η στάση του σώματος, τα θεαματικά εφέ, και οι μικρές λεπτομέρειες που αποκαλύπτουν την εξαιρετικά ακριβή αισθητική της υποκουλτούρας του metal συγκροτούν έναν οπτικό κώδικα» (Karjalainen & Ainamo, 2011, σ. 31 όπως αναφέρεται σε Σκαρπέλος, 2019, σ. 43).

Η έβδομη λειτουργία περιλαμβάνει τον ρόλο του εξωφύλλου ως αυτοτελούς πολιτισμικού προϊόντος, το οποίο αποτελεί, εκτός από το ίδιο το μουσικό έργο, έναν συλλεκτικό αντικείμενο για το κοινό. Ο όγδοος παράγοντας αφορά το εξώφυλλο ως μέσο επικοινωνίας μεταξύ κοινού, σχεδιαστή και καλλιτέχνη. Για την metal σκηνή αναφέρεται για τους σχεδιαστές των εξωφύλλων πως αξιοποιούν «εξαιρετικά δυνατές εικόνες, και γι' αυτό χρειάζονται το γκροτέσκο ως leitmotif που αποκαθιστά έναν ουσιαστικό διάλογο μεταξύ όλων των συντελεστών. Έτσι, οι εικόνες μετατρέπονται σε συνομιλητή του κοινού ή των αγοραστών των δίσκων και των άλλων αντικειμένων που συνοδεύουν το heavy metal, όπως βίντεο και μπλουζάκια» (Fiore & Contani, 2014, σ. 39 όπως αναφέρεται σε Σκαρπέλος, 2019, σ. 44). Η ένατη λειτουργία περιλαμβάνει την οπτικοποίηση της ταυτότητας τόσο του μουσικού είδους και των καλλιτεχνών, όσο και αυτής που αναζητούν οι ακροατές, ενώ η τελευταία λειτουργία επικεντρώνεται στην χρήση της εικόνας του εξωφύλλου ως σημείου αναφοράς για την ένταξη των οπαδών ενός καλλιτέχνη σε μια κοινή ομάδα.

2.2. Υποκουλτούρα και σημαίνουσες πρακτικές

Από την τελευταία λειτουργία των εξωφύλλων, συμπεραίνουμε ότι τα εξώφυλλα αποτελούν έναν από τους συνδετικούς κρίκους μεταξύ των μελών μιας υποκουλτούρας. Πέραν της αισθητικής τους αξίας για τα μέλη της υποκουλτούρας και την δήλωση μιας συγκεκριμένης μουσικής ταυτότητας, αποτελούν και στοιχεία του στυλ μιας ομάδας, καθώς τυπώνονται σε μπλουζάκια ή κονκάρδες (Weinstein, 2002). Η χρήση των εξωφύλλων και το σύστημα αξιών που αποτυπώνονται μέσω αυτών μπορεί να αναλυθεί με αφετηρία την ανάλυση του Hebidge (1988) για τις υποκουλτούρες.

Ο D. Hebdige (1988) στην ανάλυσή του για την υποκουλτούρα αναλύει εκτενώς τον ρόλο που έχει το στιλ, εστιάζοντας κατά κύριο λόγο στην κουλτούρα των punk και τα σύμβολά της, επιδιώκοντας να ερμηνεύσει τον ρόλο τους, ως στοιχεία επικοινωνίας μεταξύ των μελών της υποκουλτούρας. Η εμπρόθετη επικοινωνία, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά, τραβά την προσοχή και προσφέρεται για ερμηνεία (Hebdige, 1988). Οι υποκουλτούρες, όπως και αυτή του black metal, δημιουργούν δικούς τους κώδικες τους οποίους δεν χρησιμοποιούν τυχαία, με σκοπό την εναντίωση τους στην επικρατούσα κουλτούρα, η οποία συχνά παρουσιάζεται ως «φυσιολογική». Απέναντι σε αυτό, οι υποκουλτούρες έχουν την τάση να παραβιάζουν τις κοινωνικές συμβάσεις «επανατοποθετώντας τη θέση και το πλαίσιο των εμπορευματικών προϊόντων και ανατρέποντας τις συμβατικές του χρήσεις, εφευρίσκοντας νέες, ενώ ο οπαδός του στιλ της υποκουλτούρας ανάγει τον κόσμο των αντικειμένων σε καινούργιες, κρυφά αντίθετες ερμηνείες» (Hebdige, 1988, σ. 138-139).

Η εκάστοτε υποκουλτούρα χαρακτηρίζεται από συνοχή ως προς τα βασικά της σημαίνοντα, δημιουργώντας έτσι σχέσεις κοινών αξιών και εμπειριών για τα μέλη της μέσω της ομολογίας. Με τον όρο ομολογία, ο Hebdige (1988) αναλύει το κοινό σύστημα στοιχείων και κωδίκων που επιτρέπουν στα μέλη μιας υποκουλτούρας να συναντηθούν σε έναν κοινό τρόπο ζωής. Αναφέρει πως «τα επιλεγμένα αντικείμενα, είτε από μόνα τους είτε με τη μορφή που υιοθετήθηκαν, ήταν ομόλογα με τα βασικά προβλήματα, τις δραστηριότητες, τη δομή της ομάδας και τη συλλογική εικόνα που είχε για τον εαυτό της η υποκουλτούρα» (Hebdige, 1988, σ. 155). Έτσι λοιπόν, κάθε υποκουλτούρα δημιουργεί σκόπιμα τη δική της «μυθολογία» επιδιώκοντας τόσο την συνοχή στο εσωτερικό της όσο και την παραβίαση ενός συστήματος αξιών που έχει θεσπίσει η κυρίαρχη κουλτούρα.

Ο Hebdige (1988) αναλύοντας το punk, σχολιάζει πως η μη ύπαρξη μόνιμων ιερών σημαινόντων αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για την ερμηνεία των αξιών και των μηνυμάτων που θέλει να μεταδώσει η υποκουλτούρα, η οποία «μπορεί να λέει όσα εννοεί, αλλά δεν εννοεί απαραίτητα αυτά που λέει» (Hebdige, 1988, σ. 157). Γι' αυτό ο Hebdige θεωρεί πως η punk υποκουλτούρα και οι σημαίνουσες πρακτικές της δεν μπορούν να ερμηνευθούν με τους όρους της παραδοσιακής σημειωτικής, καθώς ο αριθμός των σημαινόμενων δεν είναι πεπερασμένος. Η κουλτούρα του punk αναλύεται σύμφωνα με την έννοια της πολυσημείας, όπου «κάθε κείμενο φαίνεται να γεννά ένα εν δυνάμει άπειρο πεδίο εννοιών» (Hebdige, 1988, σ. 160).

Πράγματι το στοιχείο αυτό μπορεί να ισχύει για την υποκουλτούρα του punk, όμως το black metal που μελετά η παρούσα εργασία, φαίνεται να έχει σαφή όρια ως προς τον αριθμό των σημαινόμενων των συμβόλων και των αξιών του. Όπως αναλύθηκε και στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας έρευνας ο βασικός άξονας εντός του οποίου αναπτύσσεται και εξελίσσεται το black metal είναι η αντιθρησκευτική λογική. Στοιχεία όπως ο τρόμος, ο μυστικισμός και η μυθολογία φαίνεται να ερμηνεύονται κάτω από το συγκεκριμένο πρίσμα. Συνεπώς, η παραβίαση των ορίων της κυρίαρχης κουλτούρας από την υποκουλτούρα του black metal αφορά σχεδόν αποκλειστικά θρησκευτικά ζητήματα ενώ η κοινωνική κριτική ξεκινά πάλι από έναν αντιθρησκευτικό λόγο.

Κεφάλαιο τρίτο

3.1. Μεθοδολογική προσέγγιση

Δεδομένου ότι ο ρόλος των μουσικών εξωφύλλων και των θεματικών που απεικονίζουν δεν έχει προς το παρόν αναλυθεί εκτενώς από την ακαδημαϊκή κοινότητα, η παρούσα εργασία αποτελεί ένα εγχείρημα που επιδιώκει να απαντήσει σε τρία βασικά ερευνητικά ρωτήματα. Πρώτον, ποιες είναι οι κυρίαρχες οπτικές και λεκτικές θεματικές στις τρεις περιόδους της δισκογραφίας των Rotting Christ; Δεύτερον, τι υποδηλώνει η χρήση αυτών των θεματικών από το συγκρότημα; Τρίτον, η κυρίαρχη στιχουργική θεματική μιας περιόδου αποτυπώνεται οπτικά στα αντίστοιχα εξώφυλλα;

Για την εργασία επιλέχθηκε ως ερευνητική μέθοδος η μελέτη περίπτωσης, καθώς η ύπαρξη περιορισμένων πηγών όπως και το περιορισμένο εύρος μιας διπλωματικής εργασίας δεν θα επέτρεπε την ενασχόληση με το σύνολο των συγκροτημάτων που εκπροσωπούν το ελληνικό black metal. Η ελληνική black metal σκηνή επιλέχθηκε, καθώς αποτελεί κατά την άποψη της γράφουσας, μια από τις πιο ενδιαφέρουσες σκηνές της Ελλάδας η οποία μάλιστα δεν έχει μελετηθεί καθόλου από την ακαδημαϊκή κοινότητα τόσο την ελληνική όσο και του εξωτερικού. Επιπλέον, τα στοιχεία ομολογίας που διέπουν την υποκουλτούρα του black metal είναι σαφή και συγκεκριμένα, ενώ φαίνεται να περιγράφονται οπτικά και λεκτικά μέσω ενός συγκεκριμένου κώδικα που υιοθετεί το μουσικό αυτό είδος. Το συγκρότημα Rotting Christ επιλέχθηκε για τη μελέτη περίπτωσης, καθώς αποτελεί ένα από τα ιδρυτικά συγκροτήματα του ελληνικού black metal, το οποίο έχει αδιάκοπη και σταθερή πορεία τα τελευταία τριάντα χρόνια στον χώρο, συνεπώς αποτελεί και το πιο ενδιαφέρον παράδειγμα, καθώς αποτυπώνει μέσω του έργου του την εξέλιξη του είδους στην Ελλάδα. Επιπλέον, είναι συγκρότημα με διεθνή απήχηση, γεγονός που αποδεικνύει ότι το έργο του δεν εκφράζει αποκλειστικά και μόνο ελληνικό κοινό, συνεπώς είναι αποδεκτό από το σύνολο της υποκουλτούρας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η μελέτη περίπτωσης μπορεί να θεωρηθεί μια μέθοδος σκόπιμης δειγματοληψίας. Ωστόσο για να καταστεί δυνατόν να μελετηθούν σε βάθος οι διαφορετικές πτυχές που περιλαμβάνει η ανάλυση των εξωφύλλων και των στίχων των τραγουδιών, κρίθηκε σκόπιμο να χρησιμοποιηθούν διαφορετικές πηγές συλλογής

δεδομένων (Yin, 2002). Έτσι επιλέχθηκαν δύο διαφορετικές μέθοδοι συλλογής πληροφοριών: η θεματική ανάλυση των κυριότερων θεματικών των εξωφύλλων και του συνόλου των στίχων των τραγουδιών από τη δισκογραφία των Rotting Christ και η ημιδομημένη συνέντευξη με τον κιθαρίστα και δημιουργό των τραγουδιών, Σάκη Τόλη.

Η ημιδομημένη συνέντευξη θεωρήθηκε καταλληλότερη, ώστε να υπάρξει η δυνατότητα ευελιξίας κατά τη διεξαγωγή της και αξιοποίηση των πτυχών του θέματος που πιθανόν να διαφεύγουν και που ο συμμετέχων ενδέχεται να αναδείξει (Κυριαζή, 2011). Επιπλέον, η χρήση της ημιδομημένης συνέντευξης συνέβαλλε σημαντικά στον προσδιορισμό των βασικών θεματικών στις οποίες ταξινομήθηκε το υλικό της έρευνας. Ο οδηγός συνέντευξης δομήθηκε από ανοιχτές ερωτήσεις, που κάλυπταν τους δύο βασικούς άξονες της έρευνας (εξώφυλλα και στίχοι). Οι ερωτήσεις προέκυψαν έπειτα από μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας που αφορά τον οπτικό και λεκτικό κώδικα του black metal, με σκοπό να φανεί κατά πόσο οι κυρίαρχες θεματικές που διέπουν το είδος αποτυπώνονται και στους Rotting Christ.

Δεδομένου ότι, όπως αναφέρει ο McWilliams (2015), οι κώδικες που διέπουν το black metal, εν προκειμένω ο οπτικός και ο λεκτικός, χαρακτηρίζονται από διαφορετικές νοηματοδοτήσεις και ερμηνείες, η θεματική ανάλυση επιλέχθηκε καθώς χαρακτηρίζεται από ευελιξία και επιτρέπει να ερμηνευθούν τα αποτελέσματα βάσει των διαφορετικών θεωρητικών προσεγγίσεων (Τσιώλης, 2015). Επιπρόσθετα, η συγκεκριμένη μέθοδος επιτρέπει την ανίχνευση και οργάνωση συγκεκριμένων νοηματικών προτύπων σε ένα σύνολο δεδομένων και την μετέπειτα πρόσβαση σε συλλογικές σημασίες (Τσιώλης, 2015). Τέλος, αποτελεί ενδεδειγμένη μέθοδο για την ανάλυση οπτικού υλικού όπως είναι τα εξώφυλλα των άλμπουμ (Riessman, 2008 όπως αναφέρεται σε Τσιώλης, 2008 σ. 17).

Το υλικό της έρευνας αντλήθηκε από την επίσημη ιστοσελίδα του συγκροτήματος⁴ για την ανάλυση των εξωφύλλων, ενώ οι στίχοι του συνόλου των τραγουδιών ανακτήθηκαν από την ιστοσελίδα Dark Lyrics⁵. Στην συνέχεια, η γράφουσα βασιζόμενη στην επίσημη βιογραφία του συγκροτήματος (Τόλης & Patterson, 2019), χώρισε το έργο του συγκροτήματος σε τρεις βασικές περιόδους, καθώς το παραγόμενο έργο φαίνεται να διαφοροποιείται αρκετά σε κάθε μια από αυτές, γεγονός που συμβάλλει στην διαφοροποίηση και στην προσθήκη νέων

⁴ <https://www.rotting-christ.com/en/discography>

⁵ <http://www.darklyrics.com/r/rottingchrist.html>

θεματικών κατηγοριών σε κάθε περίοδο. Από το υλικό της έρευνας εξαιρέθηκαν τα single και οι δίσκοι EP, καθώς θα προέκυπτε ασάφεια ως προς το υπό μελέτη υλικό, δεδομένου ότι ο μεγαλύτερος όγκος της δισκογραφίας των Rotting Christ αποτελείται από ολοκληρωμένα άλμπουμ. Η μονάδα ανάλυσης του υλικού ήταν τα εξώφυλλα των άλμπουμ και οι στίχοι από το κάθε τραγούδι. Τα εξώφυλλα που αναλύθηκαν είναι δεκατρία στον αριθμό, ενώ αναλύθηκε και ένα εξώφυλλο βινυλίου από το άλμπουμ *Theogonia*, καθώς είναι το μόνο έργο όπου ο δίσκος βινυλίου και cd έχουν διαφορετικό εξώφυλλο.

Το σύνολο των τραγουδιών που μελετήθηκαν είναι 114, ενώ έχουν εξαιρεθεί τα οργανικά κομμάτια των δίσκων. Η επιλογή του συνόλου των στίχων από κάθε τραγούδι, ως μονάδα ανάλυσης επιλέχθηκε καθώς το κάθε τραγούδι αφηγείται ένα συγκεκριμένο θέμα, ενώ η απόδοση πολλών λέξεων που εντάσσονται σε συγκεκριμένη θεματική γίνεται περιγραφικά, στοιχείο που δεν επέτρεψε τη χρήση λέξεων ως μονάδα ανάλυσης για την ένταξη σε μια συγκεκριμένη θεματική κατηγορία.

Επιπλέον, απορρίφθηκαν οι τίτλοι των τραγουδιών ως μονάδα ανάλυσης καθώς τις περισσότερες φορές λειτουργούν παραπλανητικά για την κατηγοριοποίηση της θεματικής, καθώς διαπιστώθηκε ότι ο τίτλος μπορεί να παραπέμπει σε διαφορετική κατηγορία από το πραγματικό θέμα που πραγματεύονται οι στίχοι. Δεδομένης της υποκειμενικής ανάγνωσης που εμπεριέχει η μελέτη του συνόλου του υλικού, τόσο στα εξώφυλλα όσο και στους στίχους, οι βασικές κατηγορίες προέκυψαν από τα αποτελέσματα της συνέντευξης, αλλά και από το θεωρητικό υπόβαθρο της εργασίας για τον λεκτικό και οπτικό κώδικα του black metal.

Η διαδικασία ανάλυσης του υλικού πραγματοποιήθηκε ως εξής: Πρώτον, μετά την μελέτη των στίχων των τραγουδιών και τον εντοπισμό της κύριας θεματικής τους, δημιουργήθηκαν οι αντίστοιχοι πίνακες για τον προσδιορισμό του συνόλου των τραγουδιών που εμπίπτουν στην κάθε θεματική κατηγορία, με σκοπό τον εντοπισμό της κύριας θεματικής που επικρατεί σε κάθε μια από τις τρεις περιόδους της δισκογραφίας των Rotting Christ.

Στην συνέχεια, έπειτα από σημειολογική ανάλυση του κάθε εξωφύλλου και την κατάταξή του στο αντίστοιχο θεματικό πλαίσιο, εντοπίστηκαν οι κυρίαρχες οπτικές θεματικές για την κάθε περίοδο. Τέλος, επιχειρήθηκε η διαπίστωση της πιθανότητας να ταυτίζονται οι κυρίαρχες οπτικές και λεκτικές θεματικές κάθε περιόδου, βάσει του θεωρητικού πλαισίου και των αποτελεσμάτων της συνέντευξης.

Η έρευνα έλαβε χώρα από τις 15 Μαΐου του 2020 μέχρι και τις 22 Ιουλίου του 2020. Στις 17 Μαΐου του 2020 πραγματοποιήθηκε η συνέντευξη από τον Σάκη Τόλη. Ακολούθησε η ανάλυση του υλικού και η κατηγοριοποίησή του βάσει των αποτελεσμάτων της συνέντευξης.

Οι βασικότεροι περιορισμοί της παρούσας έρευνας αφορούν την έλλειψη σχετικής βιβλιογραφίας για τα μουσικά εξώφυλλα και τη σχέση τους με την θεματική των τραγουδιών, καθώς και την παντελή έλλειψη ερευνών και άρθρων που αφορούν την ελληνική black metal σκηνή. Συνεπώς η παρούσα εργασία είναι πρωτότυπη και επιχειρεί μια πρώτη προσέγγιση σε ό,τι αφορά το ζήτημα της σχέσης εξωφύλλου-περιεχομένου αλλά και την αισθητική του ελληνικού black metal.

Επιπλέον, δεδομένου ότι η έρευνα αφορά μελέτη μιας περίπτωσης, τα συμπεράσματα της δεν μπορούν να γενικευτούν για το σύνολο των εξωφύλλων της black metal σκηνής στην Ελλάδα.

Τέλος, η εμπλοκή της θεωρίας σε ό,τι αφορά των προσδιορισμό των κύριων θεματικών του υλικού, καθώς η χρήση της στην ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων, εμπεριέχει την σημαντική προβληματική που αφορά την επικύρωση απλά της θεωρίας και όχι την ανακάλυψη νέων στοιχείων (Τσιώλης, 2015).

Κεφάλαιο Τέταρτο

4.1. Rotting Christ

Οι κυριότεροι εκπρόσωποι της ελληνικής black metal σκηνής είναι αναμφίβολα οι Rotting Christ. Ιδρύονται το 1987 από τα αδέρφια Σάκη και Θέμη Τόλη, οι οποίοι μαζί με τον πρώτο μπασίστα του συγκροτήματος Jim “Mutilator” Πατσούρη, αποφασίζουν να δημιουργήσουν τη δική τους μουσική, έχοντας ως βασικές επιρροές συγκροτήματα όπως οι Iron Maiden και οι Judas Priest από την heavy metal σκηνή, και οι Venom, οι Celtic Frost και οι Bathory από τη πρώιμη περίοδο του black metal (Patterson, 2013). Το πρώτο όνομα που χρησιμοποίησαν ήταν το Black Church, το οποίο όμως δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ επίσημα. Αποτελούσε περισσότερο μια αναφορά στις black metal επιρροές τους και στην αντιθρησκευτική μορφή που χαρακτήριζε το είδος. Στην πορεία, το όνομα Rotting Christ υιοθετήθηκε στο πλαίσιο της ακραίας αισθητικής του extreme metal και της εναντίωσής τους απέναντι στους φονταμενταλιστικούς θεσμούς της ελληνικής ορθόδοξης εκκλησίας. Το όνομα Rotting Christ εκδηλώνει ουσιαστικά την άποψη ότι όλες οι θρησκείες είναι σάπιες, στο πλαίσιο της αντι-εξουσιαστικής λογικής του black metal (Τόλης & Patterson, 2019).

Τα πρώτα χρόνια του συγκροτήματος χαρακτηρίζονται από την επικοινωνία τους με μέλη της νορβηγικής σκηνής του black metal, με συγκροτήματα όπως οι Mayhem, οι Darkthrone και οι Burzum, με τα οποία αντάλλασσαν κασέτες με τις πρώτες ηχογραφήσεις τους, γεγονός που συνέβαλλε στη διαμόρφωση μιας ταυτότητας παρόμοιας με αυτής των σκανδιναβικών συγκροτημάτων. Ένα παράδειγμα είναι και η υιοθέτηση ψευδωνύμων από τα μέλη των Rotting Christ, όπως το Necromayhem για τον Σάκη Τόλη, ως ένας φόρος τιμής στο συγκρότημα των Mayhem, το Necrosauron για τον Θέμη Τόλη, με εμφανή αναφορά στον κόσμο της μυθολογίας του Tolkien και το Jim Mutilator για τον Δημήτρη Πατσούρη (Τόλης & Patterson, 2019). Το στοιχείο αυτό όπως προαναφέρθηκε απαντάται στην νορβηγική σκηνή, αλλά εντάσσεται και στο ευρύτερο πλαίσιο των κοινών επιρροών από τα συγκροτήματα της πρώτης γενιάς του black metal (όπως οι Venom), που έκαναν για πρώτη φορά χρήση ψευδωνύμων.

Μουσικά, η πορεία των Rotting Christ χωρίζεται σε τρεις βασικές περιόδους. Η πρώτη περίοδος ξεκινά στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και ο ήχος τους είναι

αυτό που ορίζουμε ως ελληνικό black metal. Η δεύτερη περίοδος, και περισσότερο πειραματική, εγκαινιάζεται με το άλμπουμ *A dead poem* το 1997. Η τρίτη και τελευταία περίοδος έχει αφετηρία το άλμπουμ *Theogonia* το 2007, και συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Τα άλμπουμ της τελευταίας περιόδου χαρακτηρίζονται από πληθώρα μουσικών επιρροών, ενταγμένες πάντα στο πλαίσιο του extreme metal. Παραδοσιακά ελληνικά μουσικά όργανα, πολυφωνικά αλλά και μελωδίες που παραπέμπουν σε άλλες μουσικές παραδόσεις (όπως για παράδειγμα η ινδική), έρχονται να συμπληρώσουν τον οικουμενικό χαρακτήρα του metal που πρεσβεύει το συγκρότημα (Τόλης & Patterson, 2019).

Η πορεία των Rotting Christ είναι συνεχής τα τελευταία τριάντα χρόνια, με σταθερά μέλη στη σύνθεση τους τους αδερφούς Τόλη. Είναι το συγκρότημα εκείνο που άνοιξε το δρόμο για τη δημιουργία της ελληνικής black metal σκηνής. Στη συνέχεια της εργασίας θα γίνει εκτενής ανάλυση του λεκτικού και οπτικού κώδικα του συγκροτήματος, έχοντας ως βασική πηγή τα εξώφυλλα των άλμπουμ και τους στίχους των τραγουδιών τους.

4.2. Πρώτη Περίοδος

Η πρώτη περίοδος ξεκινάει με το άλμπουμ *Thy mighty contract* το 1993 και ολοκληρώνεται με το *Triarchy of the lost lovers* το 1996. Η πρώιμη περίοδος του συγκροτήματος χαρακτηρίζεται από όλα τα στοιχεία που περιγράφουν το ελληνικό black metal ρεύμα έτσι όπως αναλύθηκαν στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας.

4.2.1. Εξώφυλλα πρώτης περιόδου. Τα εξώφυλλα της πρώτης περιόδου του συγκροτήματος χαρακτηρίζονται κατά κύριο λόγο από την αισθητική του ελληνικού ρεύματος του black metal. Ξεκινώντας από το εξώφυλλο του *Thy mighty contract* (Εικόνα 14), το 1993, εντοπίζεται το «βέβηλο», αντιχριστιανικό περιεχόμενο που χαρακτηρίζει το μουσικό είδος που εκπροσωπούν οι Rotting Christ της πρώτης περιόδου.

Η επιλογή του εξωφύλλου έγινε από την ανεξάρτητη εταιρία παραγωγής, Osmose και αποτελεί δημιουργία του S.V. Bell, Καναδού καλλιτέχνη και δημιουργού εξωφυλλών για συγκροτήματα όπως οι Amorphis, οι Blasphemy και οι Impaled Nazarene (Τόλης & Patterson, 2019). Φαίνεται να απεικονίζεται η σταύρωση του Ιησού, συμπεριλαμβανομένων και των δύο ληστών που σταυρώθηκαν μαζί του στον

Γολγοθά, ενώ στο φόντο της εικόνας δεσπόζει το Baphomet ⁶, το οποίο υποδηλώνει ουσιαστικά της κυριαρχία του Σατανά έναντι του Χριστιανισμού. Συνεπώς, η βασική του οπτική θεματική είναι το αντιχριστιανικό στοιχείο αποτυπωμένο μέσω του σατανισμού.

Ο τίτλος του άλμπουμ απεικονίζεται σε γοτθικού στιλ γραμματοσειρά, ενώ φαίνεται να παραπέμπει στην γραμματοσειρά του λογότυπου του συγκροτήματος Bathory (Εικόνα 2), βασικής μουσικής επιρροής των Rotting Christ. Στο επάνω μέρος και κεντρικά του εξωφύλλου αποτυπώνεται το όνομα του συγκροτήματος με δυσανάγνωστη γραμματοσειρά, η οποία θυμίζει τα λογότυπα των black metal συγκροτημάτων της περιόδου (Εικόνα 6 και Εικόνα 7). Η ομοιότητα αυτή όμως δεν αφορά απλώς την κοινή αισθητική που χαρακτηρίζει την υποκουλτούρα του black metal, αλλά όπως αναφέρει ο Σάκης Τόλης στη συνέντευξη που παραχώρησε στην γράφουσα, ο Βέλγος δημιουργός του λογότυπου των Rotting Christ είναι εκείνος ο οποίος έχει δημιουργήσει και τα αντίστοιχης αισθητικής λογότυπα σε συγκροτημάτων όπως οι Darkthrone (Εικόνα 6). Όπως ανέφερε και στην συνέντευξη ο δημιουργός, οι συνεργάτες του συγκροτήματος ήταν κοινοί με πολλά άλλα συγκροτήματα της ευρωπαϊκής black metal σκηνής, καθώς το είδος μόλις γεννιόταν και οι καλλιτεχνικοί κύκλοι ήταν μικροί και συγκεκριμένοι. Εδώ φαίνεται να τεκμηριώνεται η άποψη του Hebdige (1988) για την ομολογία μεταξύ των μελών μιας υποκουλτούρας.

Στην περίπτωση της πρώιμης black metal υποκουλτούρας της δεκαετίας του 1980, η ανάγκη για συνοχή μεταξύ των μελών της με σκοπό την εδραίωση της στον πολιτισμικό χάρτη ήταν πιο σημαντική από την εμπορικότητα. Η θέση της Weinstein (2002) για τη διαφοροποίηση του λογότυπου από συγκρότημα σε συγκρότημα με σκοπό την επίτευξη των εμπορικών σκοπών των εταιριών δεν φαίνεται να ισχύει στην περίπτωση των Rotting Christ της πρώτης περιόδου, καθώς το black metal δεν είχε την αντίστοιχη εμπορικότητα με το heavy metal. Συνεπώς, η δημιουργία κοινών αισθητικά σημειόντων συνέβαλε στην καθιέρωση ενός κοινού συστήματος κωδίκων, οι οποίοι πλέον καθιστούν ευδιάκριτη την black metal αισθητική. Τέλος, σε ότι αφορά

⁶ Το Baphomet περιγράφεται για πρώτη φορά κατά την διάρκεια της δίκης μιας μεσαιωνικής τάξης σταυροφοριών, γνωστής και ως Templars. Κατηγορήθηκαν για αίρεση, μαγεία και άλλα εγκλήματα, μεταξύ των οποίων και η λατρεία ενός ειδώλου που ονομαζόταν Baphomet. Το εν λόγω σύμβολο είχε σχεδιαστεί αρχικά για την προστασία των χριστιανών προσκυνητών της Ιερουσαλήμ. Η χρήση του ως σύμβολο του αποκρυφισμού και του σατανισμού ξεκίνησε το 19^ο αιώνα από τον Eliphas Levi, ενώ η ερμηνεία του θεωρείται αρκετά περίπλοκη. Ουσιαστικά αποτελεί μια ανδρόγυνη χίμαιρα με κεφάλι αίγας και φτερά της (SymbolicDictionery.Net, X.X.) <http://symboldictionary.net/?p=1143>

τα χρώματα του εξωφύλλου διαφοροποιούνται από το μαύρο- λευκό που χρησιμοποιεί η νορβηγική σκηνή, ακολουθώντας την heavy metal αισθητική της δεκαετίας του 1980 (Welton, 2016), στοιχείο κοινό σε όλο το ελληνικό black metal της περιόδου.

Εικόνα 14. Εξώφυλλο του δίσκου *Thy mighty contract* (1993)

Πηγή: rotting-christ.com

Το *Non Serviam* είναι το δεύτερο κατά σειρά άλμπουμ του συγκροτήματος. Κυκλοφόρησε το 1994 και αποτελεί μέχρι και σήμερα ένα από τα κορυφαία άλμπουμ της δισκογραφίας των Rotting Christ. Δημιουργός του εξωφύλλου (Εικόνα 15) είναι ο Νίκος Μιρίτης (Τόλης & Patterson, 2019). Χρωματικά διατηρεί τα έντονα χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν και στο *Thy mighty contract* (Εικόνα 14) αλλά η θεματική δεν είναι ξεκάθαρη. Παραπέμπει αρκετά στη νεκρή φύση που υιοθετεί η βορειοευρωπαϊκή σκηνή του black metal, θυμίζοντας απογυμνωμένα από φύλλα, δέντρα. Με αφετηρία τους βασικούς οπτικούς κώδικες του black metal, θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε πως το εξώφυλλο του *Non Serviam* πιθανόν να εμπνέεται από την παγανιστική οπτική για την φύση, η οποία μοιάζει κατεστραμμένη και απειλητική μετά από την ανθρώπινη παρέμβαση (Hoffin, 2018), αλλά και από τον σατανισμό, αν υποθέσει κανείς ότι τα δύο κλαδιά δέντρου σε σχήμα “V” που δεσπόζουν στο κέντρο της εικόνας παραπέμπουν στα κέρατα μιας κεφαλής αίγας, χαρακτηριστικό μοτίβο που χρησιμοποιεί το είδος. Επιπλέον, στο πίσω μέρος διακρίνονται αμυδρά ανθρώπινες ψυχές να αιωρούνται. Παρόλα αυτά, η συγκεκριμένη εικόνα δεν φαίνεται να συνδέεται με κάποιον τρόπο με τον τίτλο του

άλμπουμ ⁷, αλλά ούτε δείχνει να συνάδει με τις βασικές αναφορές του black metal. Αντ' αυτού θυμίζει αρκετά τα εξώφυλλα της heavy metal σκηνής, δεδομένου ότι δεν εντοπίζονται οι οπτικές αναφορές που χρησιμοποιεί το black metal. Στη βιογραφία του συγκροτήματος ο Σ. Τόλης αναφέρει χαρακτηριστικά για το συγκεκριμένο εξώφυλλο:

Το εξώφυλλο ήταν δημιουργία ενός φίλου του ιδιοκτήτη της εταιρείας, ενός Έλληνα ζωγράφου που άκουγε metal. Θα είμαι ειλικρινής: Ακόμα δεν ξέρω τι απεικονίζει, αλλά πλέον έχει γίνει κλασσικό. Η απόφαση πάντως ήταν της εταιρείας, εγώ θα είχα διαλέξει κάτι πιο σατανιστικό (Τόλης & Patterson, 2019, σ. 117).

Είναι σημαντικό σε αυτό το σημείο να αναφερθεί ότι στην επανέκδοση του συγκεκριμένου άλμπουμ τα χρώματα του εξωφύλλου διαφοροποιήθηκαν και έγιναν πιο σκοτεινά (Εικόνα 16), έπειτα από πρωτοβουλία του Σ. Τόλη (Τόλης & Patterson, 2019) πιθανόν επειδή τα θεωρούσε πιο ταιριαστά στο είδος μουσικής που αντιπροσωπεύει το άλμπουμ, επιδιώκοντας έτσι να το εντάξει στα πλαίσια που επιβάλλει η υποκουλτούρα του black metal.

Εικόνα 15. Πρώτο εξώφυλλο του δίσκου *Non Serviam* (1994)

Πηγή: [amazon.com](https://www.amazon.com)

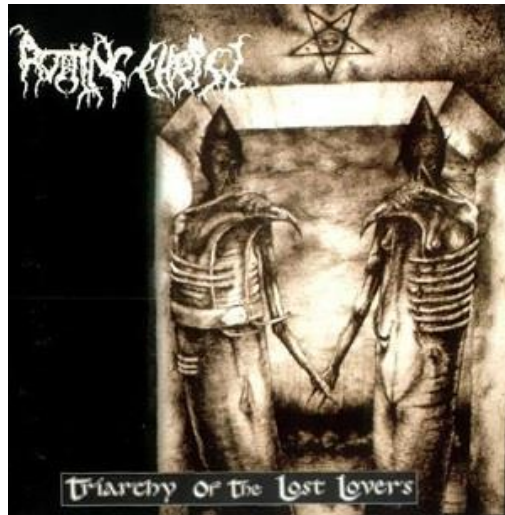
⁷ “Non Serviam” σημαίνει “Δεν υπηρετώ”. Είναι η φράση που είπε ο Εωσφόρος στον Θεό πριν την πτώση του από τον Παράδεισο (Τόλης & Patterson, 2019).

Εικόνα 16. Δεύτερο εξώφυλλο του δίσκου *Non Serviam* (1994)

Πηγή: rotting-christ.com

Το *Triarchy of the lost lovers* κυκλοφορεί το 1996 και ο δημιουργός του εξωφύλλου είναι ο εικαστικός και γραφίστας Stephen Kasner (Τόλης & Patterson, 2019). Στο εξώφυλλο (Εικόνα 17) αποτυπώνονται δύο ανθρώπινες μορφές που έχουν δεμένα επάνω τους δύο κοράκια, ενώ κρατάει η μια το χέρι της άλλης. Μοιάζουν να είναι τοποθετημένες εντός ενός πολυγωνικού πλαισίου που παραπέμπει σε φέρετρο, ενώ επάνω από αυτές διακρίνεται μια πεντάλφα, στο κέντρο της οποίας διακρίνεται ένα μάτι. Η ερμηνεία της εικόνας φαίνεται να είναι αρκετά ξεκάθαρη, καθώς μοιάζει με μια πιο σκοτεινή εκδοχή της κάρτας *Εραστές* από την τράπουλα Ταρώ (Εικόνα 18). Μπορεί να διακρίνει κανείς ότι οι μορφές που αποτυπώνονται στο εξώφυλλο είναι μια αρσενική (αριστερά) και μια θηλυκή, όπως ακριβώς και στην κάρτα των Ταρώ. Μια παραλλαγή της κάρτας *Εραστές* είναι και κάρτα *Διάβολος* (Εικόνα 19) των Ταρώ, με την διαφορά ότι στην κάρτα του διαβόλου, ο διάβολος (ο οποίος απεικονίζεται με τη μορφή του Baphomet) μοιάζει να κυριαρχεί επάνω στους εραστές (που αναπαρίστανται με τη μορφή δαιμόνων), οι οποίοι φαίνεται να είναι δέσμοί του. Η κάρτα του διαβόλου μοιάζει αρκετά στο εξώφυλλο του άλμπουμ δεδομένης της χρήσης τους συμβόλου της πεντάλφα που γίνεται στο τελευταίο. Συνεπώς, αν ληφθεί υπόψη και ο τίτλος του άλμπουμ, η έμπνευση του εξωφύλλου είναι από την κάρτα των *Εραστών* ή/και του *Διαβόλου*.

Εικόνα 17. Εξώφυλλο του δίσκου *Triarchy of the lost lovers* (1996)

Πηγή: rotting-christ.com

Εικόνα 18. Η Κάρτα Ταρώ *Εραστές*

Πηγή: [Wikipedia](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Lovers_(Tarot_card))

Εικόνα 19. Η Κάρτα Ταρώ Διάβολος

Πηγή: [Wikipedia](https://en.wikipedia.org/wiki/Devil)

Η βασικότερη οπτική θεματική που κυριαρχεί στα δύο από τα τρία άλμπουμ είναι το αντιθρησκευτικό περιεχόμενο (βλ. Παράρτημα -> Πίνακας 1). Η αντιθρησκευτική στάση αποτυπώνεται στο πρώτο εξώφυλλο με τη μορφή του Σατανά, ως δηλωτικό σύμβολο της αντιστροφής προς τον Θεό, όπως περιγράφει και ο Thacker (2011), παρουσιάζοντάς τον με τη μορφή του ισχυρού αντιπάλου του χριστιανικού Θεού. Επιπλέον, η πιθανή παγανιστική ερμηνεία του δευτέρου άλμπουμ επιδιώκει την αντιθρησκευτική ρητορική υπό το πρίσμα της λατρείας του διαφορετικού, προ-χριστιανικού στοιχείου (Thacker, 2011). Ακόμη, τα εξώφυλλα οπτικοποιούν την ταυτότητα των Rotting Christ εντός της black metal υποκουλτούρας (Σκαρπέλος, 2019), ενώ η χρήση τους από τους οπαδούς αποτελεί σημείο αναφοράς για την ένταξη τους σε μια κοινή ομάδα (Σκαρπέλος, 2019). Τέλος, η θέση της Weinstein (2002) για τον κώδικα των εξωφύλλων που θέλουν την γραμματοσειρά του λογότυπου να είναι μεγαλύτερη από εκείνη του τίτλου του άλμπουμ, στοιχείο που δηλώνει πως το σημείο αναφοράς στο metal είναι το συγκρότημα, φαίνεται να επιβεβαιώνεται και στα τρία εξώφυλλα.

4.2.2. Οι στίχοι των άλμπουμ. Οι στίχοι των τραγουδιών στα πρώτα τρία άλμπουμ του συγκροτήματος έχουν γραφτεί από τον Jim “Mutilator” Πατσούρη και

τον Σάκη Τόλη. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει στην συνέντευξη ο τελευταίος, τα πρώτα άλμπουμ δεν ακολούθησαν κάποια συγκεκριμένη λογική, όσον αφορά τους στίχους. Λέει χαρακτηριστικά: «Το χάος. Δεν υπάρχει λογική... Ήταν η εποχή το χάος, ήμασταν σε μια αυθόρμητη εποχή...κάναμε πως να το πω ρε παιδί μου, κάναμε αυθόρμητα πράγματα, αυθορμητισμός, ότι μας έβγαине εκείνη την εποχή». Επιπλέον, προσθέτει πως οι μουσικές τους επιρροές είναι αρκετά πιο διακριτές στην πρώτη περίοδο σε σχέση με τις επόμενες.

Συνεπώς σε ό,τι αφορά τους στίχους των εικοσιτριών τραγουδιών από τα τρία άλμπουμ της περιόδου, διαπιστώνεται νοηματική ασυνέχεια, με στίχους και στροφές που αναφέρονται σε στοιχεία όπως ο Διάβολος, τα παγανιστικά στοιχεία και ο θάνατος, αλλά στα περισσότερα τραγούδια δεν υπάρχει κάποιο σαφές μήνυμα. Παρότι το κάθε τραγούδι σπάνια αφηγείται κάτι συγκεκριμένο, οι αναφορές φαίνεται να ακολουθούν συγκεκριμένη θεματική, όπως για παράδειγμα τραγούδια με αναφορές στο Διάβολο ή στο Σατανισμό δεν αναφέρονται σε θεματικές όπως ο θάνατος ή η μυθολογία. Οι κυριότερες θεματικές που αφορούν τους στίχους των τραγουδιών της πρώτης περιόδου μπορούν να χωριστούν σε πέντε κατηγορίες. Η πρώτη αφορά την αντιθρησκευτική προσέγγιση που χαρακτηρίζει το συγκρότημα. Περιλαμβάνει τραγούδια με αναφορές στον Διάβολο ή Σατανά, στην Κόλαση και τα αποκρυφιστικά στοιχεία που εμπλέκονται με τον Σατανισμό, το χριστιανικό δόγμα και οποιαδήποτε αναφορά και στοιχείο του (όπως Θεός, άγγελοι, σταυρός), τα τραγούδια με αναφορές σε παγανιστικά στοιχεία όπως και τις όποιες αναφορές σε άλλο θρησκευτικό δόγμα εκτός του Χριστιανισμού. Η δεύτερη θεματική κατηγορία περιλαμβάνει τις αναφορές στον θάνατο και τους νεκρούς. Η τρίτη κατηγορία αφορά τα τραγούδια που εμπνέονται από την μυθολογία ή αφηγούνται μια φανταστική ιστορία, ενώ στην τέταρτη κατηγορία κατατάσσονται όσα επιδιώκουν να αναλύσουν υπό φιλοσοφικό πρίσμα τη ματαιότητα της ανθρώπινης ύπαρξης. Τέλος, η πέμπτη κατηγορία θεμάτων αφορά τον μυστικισμό. Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να προστεθεί ότι η θεματική του μυστικισμού δεν ταυτίζεται με την υποκατηγορία του Διαβόλου και του Σατανισμού της αντιθρησκευτικής κατηγορίας, δεδομένου ότι οι αναφορές στον μυστικισμό δεν επικαλούνται το στοιχείο του Διαβόλου αλλά περιγράφουν καταστάσεις όπου άγνωστες και απροσδιόριστες δυνάμεις επικρατούν. Σε αυτήν την τελευταία θεματική εντάσσονται και οι αναφορές στη μαγεία.

Η κυρίαρχη θεματική των στίχων της πρώτης περιόδου είναι η αντιθρησκευτική θεματική με δέκα τραγούδια στο σύνολο των εικοσιτεσσάρων

τραγουδιών της περιόδου (βλ. Παράρτημα-> Πίνακας 2). Τα περισσότερα τραγούδια σε αυτήν την κατηγορία αφορούν τον Σατανισμό και των παγανισμό, ενώ μόλις ένα κάνει αναφορά στο χριστιανικό δόγμα. Η θεματική του θανάτου έρχεται δεύτερη με επτά τραγούδια, ενώ ακολουθεί η θεματική της μυθολογίας/μυθοπλασίας με τέσσερα τραγούδια συνολικά. Τέλος, οι αναφορές στην ανθρώπινη ύπαρξη και στον μυστικισμό συγκεντρώνουν από ένα τραγούδι η κάθε μια στο σύνολο των εικοσιτεσσάρων τραγουδιών. Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα. Η κυριαρχία της αντιθρησκευτικής θεματικής, με τον μεγαλύτερο αριθμό των τραγουδιών να κατατάσσονται στις υποκατηγορίες του Σατανισμού και του παγανισμού, τεκμηριώνει την ένταξη των Rotting Christ στο είδος του black metal, δεδομένου ότι τα βασικότερα σύμβολα της εν λόγω υποκουλτούρας, ο Σατανισμός και ο παγανισμός, είναι κυρίαρχα στους στίχους των τραγουδιών. Επιπλέον, μελετώντας κανείς τους στίχους της πρώτης περιόδου διακρίνει πως η μορφή του Σατανά εκτελεί τη λειτουργία της αντιστροφής έτσι όπως την περιγράφει ο Thacker (2011). Ο Σατανισμός εδώ αναφέρεται ως μια μορφή θρησκείας, στοιχείο το οποίο παρατηρείται σε όλη την black metal σκηνή της περιόδου. Περισσότερο λειτουργεί ως αντίδραση στο φονταμενταλιστικό χριστιανικό καθεστώς της εποχής, το οποίο ήταν το βασικό στοιχείο κοινωνικής κριτικής που ασκούσε η υποκουλτούρα του black metal. Τέλος, όπως επισημαίνει ο Σ. Τόλης, οι αναφορές στον θάνατο είναι ένα από τα θεματικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν το είδος, καθώς τα θρησκευτικά δόγματα στηριζόμενα στον ανθρώπινο φόβο για τον θάνατο, επιδιώκουν να επιβάλλουν την εξουσία τους.

4.2.3. Σχέση εξωφύλλων και στίχων πρώτης περιόδου. Όπως αναλύθηκε και πιο πάνω, οι κυριότερες θεματικές που επικρατούν στον οπτικό και λεκτικό κώδικα των Rotting Christ της πρώτης περιόδου αφορούν το αντιθρησκευτικό στοιχείο, στοιχείο που απαντάται σε όλη την black metal σκηνή, εκφρασμένο υπό το πρίσμα του Σατανισμού και του παγανισμού. Οι εικόνες των εξωφύλλων αν και μοιάζουν ασύνδετες με τους στίχους των τραγουδιών, οι οποίοι όπως αναφέρει και ο δημιουργός είναι αποσπασματικοί, προκύπτει ότι υπάρχει ταύτιση όσον αφορά της κυρίαρχες θεματικές σε εξώφυλλα και στίχους. Η επιλογή των εικόνων δεν έγινε από τα μέλη του συγκροτήματος, αλλά από την δισκογραφική εταιρία, καθώς ο Σ. Τόλης αναφέρει πως τα πρώτα χρόνια έδινε περισσότερο βαρύτητα στη μουσική και λιγότερο στα εξώφυλλα. Αν και στην πρώτη περίοδο δεν υπάρχει εμπλοκή του

καλλιτέχνη στο ζήτημα του εξωφύλλου, οι δισκογραφικές εταιρίες αναλαμβάνουν να ακολουθήσουν το βασικό σύστημα αξιών του black metal, επιλέγοντας δημιουργούς εξωφύλλων που είχαν φιλοτεχνήσει τα εξώφυλλα και από άλλες black metal μπάντες. Αυτό πιθανόν να συνέβη γιατί ότι το black metal δεν αποτελούσε εμπορικό και δημοφιλές είδος εκείνη την περίοδο, με τις εταιρίες παραγωγής και τους δημιουργούς των εξωφύλλων να είναι συγκεκριμένοι.

Συνεπώς, ο περιορισμένος καλλιτεχνικός κύκλος του black metal οδήγησε στην χρήση των στοιχείων ομολογίας του black metal από τις εταιρίες παραγωγής, για τα εξώφυλλα των Rotting Christ. Το στοιχείο αυτό μπορεί να τεκμηριωθεί με αναφορά στη θεωρία του Hebdige (1988) σύμφωνα με την οποία η δημιουργία ενός συγκεκριμένου κώδικα αξιών και νοημάτων, οδηγεί στην δημιουργία μιας νέας υποκουλτούρας που επιδιώκει να αποκτήσει τους δικούς της οπαδούς. Τα σύμβολα του Διαβόλου, του μυστικισμού, του παγανισμού και του θανάτου, αποτελούν τα βασικά θεματικά στοιχεία του black metal.

Όπως αναφέρει και ο Σ. Τόλης, «κανείς δεν ήξερε ότι εκείνη την εποχή μπορεί αυτό το είδος να γράψει ιστορία», συνεπώς η λειτουργία των κωδίκων είχε ως σκοπό την ενίσχυση μιας υποκουλτούρας που μόλις αναδυόταν. Φυσικά η επικοινωνία μεταξύ των μελών της νορβηγικής και της ελληνικής σκηνής μαρτυρά τη συνοχή μεταξύ των δύο σκηνών ως προς τα βασικά συγκείμενα, γεγονός που επέτρεψε στο black metal να εισάγει τη δική του «μυθολογία» στον πολιτισμικό χάρτη με τις μουσικές υποκουλτούρες.

4.3. Δεύτερη Περίοδος

Η δεύτερη περίοδος ξεκινάει με τον δίσκο *A dead poem* το 1997 και κλείνει με το άλμπουμ *Sanctus diavolos* το 2004. Στη δεύτερη περίοδο αλλάζει η σύνθεση του συγκροτήματος, καθώς ο κιθαρίστας και στιχουργός των πρώτων άλμπουμ Jim Mutilator αποχωρεί από το συγκρότημα μετά το *Triarchy of the lost lovers*. Πλέον τα τραγούδια είναι αποκλειστική υπόθεση του Σάκη Τόλη (Τόλης & Patterson, 2019), τόσο στη μουσική όσο και στους στίχους, ενώ η μουσική παραμένει μεν εντός των πλαισίων του extreme metal, αλλά διαφοροποιείται αρκετά από τον black metal ήχο ο οποίος επικρατούσε στην πρώτη περίοδο. Είδη του extreme metal όπως το gothic metal, το industrial metal αλλά και η πιο κλασσική εκδοχή του metal απαντώνται στις μουσικές αναφορές του συγκροτήματος εκείνη την περίοδο (Τόλης & Patterson,

2019). Επιπλέον, τα άλμπουμ κυκλοφορούν από την γερμανική εταιρία παραγωγής Century Media. Αυτό συμβάλλει στη βαρύτητα που δίνεται στην εμπορικότητα από μια καλύτερα οργανωμένη εταιρία παραγωγής του εξωτερικού σε σχέση με τις μικρότερες εταιρίες παραγωγής των πρώτων άλμπουμ. Τέλος, το συγκρότημα εγκαταλείπει τα stage names που χρησιμοποιούσε έως τότε, αφήνοντας έτσι πίσω του μια παρακαταθήκη του είδους (Τόλης & Patterson, 2019).

4.3.1. Εξώφυλλα δεύτερης περιόδου. Η δεύτερη περίοδος του συγκροτήματος χαρακτηρίζεται από αρκετές μεταβολές με αλλαγή και αποχώρηση μελών της, με σταθερούς όμως πάντα στη σύνθεση τους αδερφούς Τόλη, την αλλαγή δισκογραφικών εταιριών, την διεθνή απήχηση καθώς και τον μουσικό πειραματισμό, πάντα όμως εντός των ορίων του extreme metal. Η μεταβολές αυτές αποτυπώνονται και στις διαφορετικές εικόνες των εξωφύλλων, οι οποίες διαφέρουν τόσο από τα εξώφυλλα της πρώτης περιόδου όσο και μεταξύ τους.

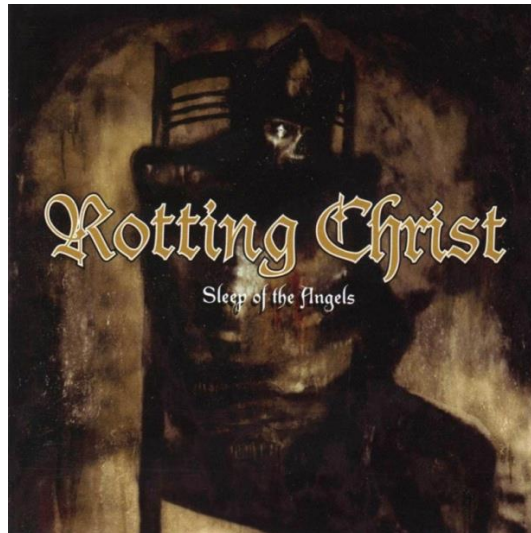
Ξεκινώντας από το εξώφυλλο του άλμπουμ *A dead poem* (Εικόνα 20), μπορεί να διακρίνει κανείς την καλλιτεχνική μεταβολή του συγκροτήματος. Η εικόνα του εξωφύλλου είναι αρκετά ασαφής, τόσο ως προς τα στοιχεία που αποτυπώνονται, όσο και ως προς τη σχέση της με την αισθητική του black metal. Φαίνεται να απεικονίζει το κεφάλι ενός αγάλματος δεμένα τα μάτια, που θυμίζει επιτύμβιο γλυπτό ενώ στο φόντο αναπαρίστανται πέτρινες επιγραφές. Το πιο αξιοσημείωτο στοιχείο του εξωφύλλου είναι η αλλαγή της γραμματοσειράς στο όνομα του συγκροτήματος από το δυσανάγνωστο black metal λογότυπο σε γοτθικού στιλ γραμματοσειρά. Ο Σάκης Τόλης αναφέρει πως το συγκεκριμένο εξώφυλλο δημιουργήθηκε μέσω φώτοσοπ από κάποιον γραφίστα με ανάθεση από την εταιρία παραγωγής. Ο ίδιος αναφέρει πως είδε πρώτη φορά το εξώφυλλο όταν ο δίσκος ήταν πλέον έτοιμος να βγει στην αγορά, ενώ προσθέτει πως η εικόνα του εξωφύλλου δεν αποδίδει το πως είχε ο ίδιος στο μυαλό του την αποτύπωση του συγκεκριμένου έργου, το οποίο πραγματεύεται την ανθρώπινη εσωστρέφεια. Επιπλέον, δήλωσε πως η αλλαγή του λογότυπου πραγματοποιήθηκε από την εταιρία χωρίς την έγκρισή του η οποία επιδίωξε αυτή την αλλαγή με σκοπό την πιο εύκολη ανάγνωση του ονόματος από το κοινό κάτι που συνεπάγεται και την αύξηση των πωλήσεων του δίσκου, σε μια εποχή που οι δισκογραφικές εταιρίες παρουσίαζαν αύξηση των πωλήσεων.

Εικόνα 20. Εξώφυλλο του δίσκου *A dead poem* (1997)

Πηγή: rotting-christ.com

Το άλμπουμ *Sleep of the angels* (Εικόνα 21) κυκλοφόρησε το 1999 από την γερμανική εταιρία παραγωγής που είχε αναλάβει και τον δίσκο *A dead poem*. Οι παρεμβάσεις στο εξώφυλλο όσον αφορά την αλλαγή του λογότυπου είναι κοινές, με τη βασική διαφορά ότι αυτή τη φορά η εικόνα του εξωφύλλου είναι έργο του ζωγράφου Stephen Kasner, ο οποίος φιλοτέχνησε και το εξώφυλλο του *Triarchy of the lost lovers* και δεν αποτελεί προϊόν επεξεργασίας φώτοσοπ. Αποτυπώνει μια σκοτεινή, καθισμένη μορφή πιθανόν νεκροζώντανη, δεδομένου ότι διακρίνεται μια πληγή που αιμορραγεί στο στέρνο, ενώ το κεφάλι είναι σκελετωμένο. Παρόλα αυτά στη θέση του ενός ματιού διακρίνεται μια λευκή λάμψη η οποία βρίσκεται στο κέντρο της εικόνας, προσδίδοντας κατ' αυτόν τον τρόπο ζωή στη εικονιζόμενη μορφή. Στη βιογραφία του συγκροτήματος ο Σ. Τόλης αναφέρει πως η εικόνα παραπέμπει αρκετά σε εξώφυλλο του συγκροτήματος Slayer (Τόλης & Patterson, 2019), ενώ χρωματικά θυμίζει το εξώφυλλο του *Triarchy of the lost lovers*.

Εικόνα 21. Εξώφυλλο του δίσκου *Sleep of the angels* (1999)

Πηγή: rotting-christ.com

Ένα χρόνο αργότερα, οι Rotting Christ κυκλοφορούν το άλμπουμ *Khronos* (Εικόνα 22). Στο εξώφυλλο εμπλέκεται για πρώτη φορά ο δημιουργός των τραγουδιών, Σάκης Τόλης, σε συνεργασία με τον μουσικό και εικαστικό του συγκροτήματος Septic Flesh, Σπύρο Αντωνίου (Τόλης & Patterson, 2019). Το εξώφυλλο απεικονίζει τον εσταυρωμένο Ιησού σε νεκρική σήψη, παραπέμποντας έτσι στο όνομα του συγκροτήματος. Ο δημιουργός ερωτώμενος από που εμπνεύστηκε τον εν λόγω εξώφυλλο αναφέρει πως η λογική πίσω από αυτό αφορά την αντιθρησκευτική ρητορική που πρεσβεύει το συγκρότημα, ενώ τόνισε πως δεν έχει κάποια σχέση με τους στίχους των τραγουδιών, δεδομένου ότι το *Khronos* δεν είναι ένα concept άλμπουμ. Ακόμη στο εξώφυλλο παρατηρείται η διατήρηση του «καθαρού» λογότυπου του συγκροτήματος, ενώ πάνω από τον τίτλο αποτυπώνεται το Χξς δηλαδή ο αριθμός 666 στο ελληνικό σύστημα αρίθμησης από την αποκάλυψη του Ιωάννη όπου και αναφέρεται ως ο «αριθμός του θηρίου», μαρτυρώντας για ακόμη μια φορά την αντιθρησκευτική στάση του συγκροτήματος μέσω των αναφορών του στο Διάβολο.

Εικόνα 22. Εξώφυλλο του δίσκου *Khronos* (2000)

Πηγή: rotting-christ.com

Το 2002 ακολουθεί το άλμπουμ με τίτλο *Genesis* (Εικόνα 23) του οποίου ο τίτλος προέρχεται από το αντίστοιχο κεφάλαιο της Παλαιάς Διαθήκης. Το εξώφυλλο παρουσιάζει έναν δαίμονα με κόκκινο χρώμα να δεσπόζει σε μαύρο φόντο. Η αναπαράσταση αυτή δεν φαίνεται να σχετίζεται με τον τίτλο του άλμπουμ (ο οποίος παρατίθεται γραμμένος τόσο στα αγγλικά όσο και στα ελληνικά με γραμματοσειρά που θυμίζει αρχαιοελληνική επιγραφή) αλλά πιθανόν να παραπέμπει στον τίτλο του πρώτου τραγουδιού του άλμπουμ με το όνομα *Daemons*. Το πρώτο λογότυπο του συγκροτήματος επανέρχεται στο εξώφυλλο υποδηλώνοντας την επιστροφή τους στα συγκείμενα που επιτάσσει το είδος του black metal. Ο τίτλος του άλμπουμ φανερώνει το ίδιο. «Όπως μαρτυρά και ο τίτλος του, το *Genesis* είναι μια ακόμη πιο ξεκάθαρη επιστροφή στις extreme metal ρίζες των Rotting Christ μετά το *Khronos*» (Τόλης & Patterson, 2019, σ. 195). Κατά συνέπεια η αποτύπωση του δαίμονα στο εξώφυλλο θα μπορούσε να υποδηλώνει το τέλος του πειραματισμού των προηγούμενων άλμπουμ και την σταδιακή επιστροφή των Rotting Christ στην αντιθρησκευτική τους θεματική.

Εικόνα 23. Εξώφυλλο του δίσκου *Genesis* (2002)

Πηγή: rotting-christ.com

Η δεύτερη περίοδος στην πορεία του συγκροτήματος κλείνει το 2004 με το άλμπουμ *Sanctus Diabolos* (Εικόνα 24). Το συγκρότημα εξακολουθεί να επαναπροσδιορίζει τη θέση του στον μουσικό χάρτη του black metal, με τρόπο όμως πολύ διαφορετικό σε σχέση με αυτόν της πρώτης περιόδου (Τόλης & Patterson, 2019). Το εξώφυλλο του δίσκου είναι μια ακόμη δημιουργία του Σπύρου Αντωνίου των Septic Flesh. Αναπαριστά τη μορφή ενός ανθρωπόμορφου πλάσματος με κέρατα αίγας που θυμίζει αρκετά το Baphomet ή/και την τυπική απεικόνιση του τραγόμορφου διαβόλου, επιδιώκοντας να αποτυπώσει τον «Άγιο Διάβολο» του τίτλου του άλμπουμ. Τα χρώματα που κυριαρχούν είναι το καφέ και το μαύρο, πλην του λογότυπου, του τίτλου του άλμπουμ και της διαβολικής μορφής, τα οποία απεικονίζονται με ανοιχτόχρωμους τόνους, τονίζοντάς τα μέσω της αντίθεσης τους με το σκοτεινό φόντο.

Εικόνα 24. Εξώφυλλο του δίσκου *Sanctus Diavolos* (2004)

Πηγή: rotting-christ.com

Η δεύτερη περίοδος αποτελεί έναν μουσικό πειραματισμό του συγκροτήματος, ο οποίος αναδεικνύεται από την διαφορετική αισθητική που χαρακτηρίζει το κάθε εξώφυλλο ξεχωριστά. Από το περίπλοκο εξώφυλλο του *A dead roem* μέχρι και το αρτιστικό *Sanctus Diavolos*, η βασική διαφορά από τα εξώφυλλα των άλμπουμ της πρώτης περιόδου είναι η ψηφιακή επεξεργασία η οποία άρχισε να γίνεται πιο διαδεδομένη από τη δεκαετία του 1990 και έπειτα. Στις κύριες οπτικές τους αναφορές (βλ. Παράρτημα-> Πίνακας 3), το αντιθηρησκευτικό στοιχείο είναι κυρίαρχο οπτικό θέμα, γεγονός που έχει άμεση σχέση τόσο με το είδος που εκπροσωπεί το συγκρότημα όσο και με την «μυθολογία» που επιβάλλει το είδος (Σκαρπέλος, 2019). Παρόλα αυτά, η συνεργασία του συγκροτήματος με μεγάλες εταιρίες παραγωγής του εξωτερικού σε συνδυασμό με την ανοδική και κερδοφόρα περίοδο της δισκογραφίας, συνέβαλε σε μια σημαντική αλλαγή που αφορά το λογότυπο του συγκροτήματος. Η μετατροπή του από το κλασσικό black metal λογότυπο, το οποίο υποδήλωνε ευθέως την μουσική καταγωγή των Rotting Christ, μετατράπηκε έπειτα από παρότρυνση της εταιρίας σε ένα ευανάγνωστο, γοτθικής γραμματοσειράς λογότυπο, με σκοπό την εύκολη ανάγνωση από τους αγοραστές, στοιχείο που αποσκοπούσε στην αύξηση των πωλήσεων των δίσκων. Σε αυτό το σημείο τεκμηριώνεται η τέταρτη λειτουργία των εξωφύλλων, όπως αναφέρεται από τον Σκαρπέλο (2019), όπου η δισκογραφική εταιρία λειτουργεί ως πατρόνας του έργου με τις παρεμβάσεις της τόσο στο λογότυπο, όσο και στα εξώφυλλα της περιόδου. Σαφώς, η αλλαγή αυτή δεν ικανοποιούσε τον δημιουργό του έργου, καθώς

εξώφυλλα όπως το *A dead poem*, δεν μπόρεσαν να επικοινωνήσουν οπτικά το μήνυμα που ήθελε καλλιτέχνης να μεταβιβάσει στο κοινό του (Σκαρπέλος, 2019). Το τελευταίο αυτό στοιχείο οδήγησε τον Σάκη Τόλη να ασχοληθεί περισσότερο με το ζήτημα της αποτύπωσης του συγκροτήματος στα εξώφυλλα από το άλμπουμ *Khronos* και έπειτα. Χαρακτηριστικά αναφέρει: «... είχα δει κανά δύο εξώφυλλα τα οποία με τυραννάνε ακόμα. Εεε, έχω αλλάξει τελείως πρακτική από τότε».

4.3.2. Οι στίχοι της δεύτερης περιόδου. Στους στίχους της δεύτερης περιόδου, φαίνεται να απαντώνται οι ίδιες θεματικές με την πρώτη περίοδο, γεγονός που φανερώνει ότι τα σημεία αναφοράς του μουσικού είδους των Rotting Christ παραμένουν με σκοπό την διατήρηση της extreme/black metal ταυτότητάς τους. Όπως αναφέρει ο Σάκης Τόλης, η μεσαία περίοδος του συγκροτήματος χαρακτηρίζεται ως πιο εμπορική, δεδομένης της συνεργασίας τους με μεγάλες δισκογραφικές εταιρίες του εξωτερικού οι οποίες απαιτούσαν συχνότερη και συστηματικότερη παραγωγή τραγουδιών από τους ίδιους. Επιπλέον, προσθέτει πως η δεύτερη περίοδος, όντας περισσότερο πειραματική μουσικά και στιχουργικά αντικατοπτρίζει «ένα ψάξιμο του εαυτού» του συγκροτήματος, το οποίο επιδίωκε τη διαφοροποίηση του από τις βασικές του επιρροές, πάντα όμως εντός της αντιθησκευτικής ταυτότητας με την οποία συστήθηκε για πρώτη φορά στο κοινό του. Τα τραγούδια της δεύτερης περιόδου χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη συνοχή, όσον αφορά τους στίχους, καθώς το καθένα φαίνεται να περιγράφει μια συγκεκριμένη κατάσταση ή να αφηγείται μια ιστορία. Οι βασικές θεματικές της δεύτερης περιόδου, περιλαμβάνουν το αντιθησκευτικό στοιχείο, το θάνατο, τη μυθολογία και τον μυστικισμό, ενώ τα τραγούδια με ανθρωποκεντρικό περιεχόμενο αποτελούν την πλειοψηφία από το σύνολο των σαρανταεννιά τραγουδιών της περιόδου. Πιο συγκεκριμένα απαντώνται εικοσιένα τραγούδια (βλ. Παράρτημα-> Πίνακας 4) που μέσω των στίχων τους περιγράφουν την εσωστρέφεια, την μελαγχολία και το νόημα της ανθρώπινης ύπαρξης. Το «ψάξιμο του εαυτού» που αναφέρει ο Σάκης Τόλης φαίνεται να εκφράζεται στιχουργικά από τον ίδιο, το ανθρωποκεντρικό στοιχείο των στίχων της περιόδου επιδιώκει να περιγράψει την ματαιότητα της ανθρώπινης ύπαρξης, στοιχείο που απαντάται στο black metal (Silva, 2016). Το αντιθησκευτικό στοιχείο, το οποίο εκφράζεται όπως και στην πρώτη περίοδο, είναι δεύτερο σε αναφορές με δώδεκα τραγούδια συνολικά, ενώ χρήση του φαίνεται να παραμένει εντός των πλαισίων της αντιστροφής του Thacker (2011). Το

ειδικό ενδιαφέρον της δεύτερης θέσης που καταλαμβάνει το αντιθρησκευτικό στοιχείο, δεδομένου του ρόλου που παίζει στο έργο των Rotting Christ, είναι ότι αποτυπώνει τη μετατόπιση του συγκροτήματος προς μια πιο ώριμη κατεύθυνση όπου ο αυθορμητισμός της πρώτης περιόδου τείνει να εξαλείφεται, καθώς μια αντίδραση στα θρησκευτικά δόγματα δεν έχει νόημα εάν δεν αιτιολογείται. Εφτά τραγούδια πραγματεύονται το στοιχείο του θανάτου στο σύνολο των σαρανταεννιά τραγουδιών της περιόδου, ενώ εντοπίζονται τέσσερα τραγούδια με αναφορές στον μυστικισμό. Τέλος, η θεματική της μυθολογίας/μυθοπλασίας έρχεται τελευταία με δύο μόλις τραγούδια. Συμπερασματικά, η δεύτερη περίοδος επιδιώκει να αναδείξει την ανθρωποκεντρική διάσταση που απασχολεί το black metal, η οποία τις περισσότερες φορές δεν είναι άμεσα διακριτή στο είδος, ενώ για τους επικριτές του δεν υφίσταται καν.

4.3.3. Σχέση εξωφύλλων και στίχων δεύτερης περιόδου. Το κυριότερο συμπέρασμα όσον αφορά την πιθανή ταύτιση του οπτικού και του λεκτικού κώδικα των Rotting Christ της δεύτερης περιόδου, είναι ότι η επικρατέστερη θεματική των εξωφύλλων δεν ταυτίζεται με την αντίστοιχη θεματική που επικρατεί στους στίχους των πέντε άλμπουμ. Τα εξώφυλλα ακολουθούν την αντιθρησκευτική θεματική που πρεσβεύει το συγκρότημα, ενώ οι στίχοι περιγράφουν πτυχές της ανθρώπινης ύπαρξης. Η συγκεκριμένη απόκλιση θα μπορούσε να τεκμηριωθεί βάσει δύο βασικών παραγόντων.

Ο πρώτος, αφορά την παρέμβαση των μεγάλων δισκογραφικών εταιριών στα εξώφυλλα των άλμπουμ, σκοπός των οποίων ήταν αποκλειστικά η εμπορικότητα σε μια περίοδο κατά την οποία το είδος ξεκινά να γίνεται δημοφιλές και αναγνωρίσιμο, συνεπώς ο ανταγωνισμός μεταξύ των δισκογραφικών εταιριών εντεινόταν. Το στοιχείο αυτό απαντάται και στην πρώτη περίοδο, με την βασική διαφορά ότι το black metal βρισκόταν ακόμα στην αρχή και οι δισκογραφικές εταιρίες οι οποίες απασχολούνταν αποκλειστικά με το είδος ήταν ελάχιστες και ανεξάρτητες, συνεπώς ο βασικός στόχος τους ήταν πρώτα η επικράτηση του είδους και έπειτα η εμπορικότητα του. Ο δεύτερος παράγοντας, ο οποίος μπορεί να αιτιολογήσει την απόκλιση ανάμεσα στα εξώφυλλα και τους στίχους παρά την παρέμβαση του ίδιου του δημιουργού από το εξώφυλλο του *Khronos* και έπειτα, είναι αφενός η απειρία του δημιουργού σε ζητήματα εξωφύλλου, αφετέρου όπως αναφέρει και ο ίδιος στην συνέντευξη του, η διατήρηση της αντιθρησκευτικής ρητορικής του συγκροτήματος, η οποία αποτελεί

στοιχείο της ταυτότητάς των Rotting Christ. Δεδομένου ότι τα άλμπουμ της περιόδου δεν αποτελούν concept άλμπουμ, όπου μια αναντιστοιχία μεταξύ εξωφύλλου και κειμένου ίσως μοιάζει αναμενόμενη, οι παρεμβάσεις του Σ. Τόλη στα εξώφυλλα ακολουθούν τον αντιθρησκευτικό στοιχείο, διατηρώντας έτσι το κυριότερο στοιχείο ομολογίας του black metal.

4.4. Τρίτη Περίοδος

Η τρίτη και τελευταία περίοδος του συγκροτήματος ξεκινάει το 2007 με το άλμπουμ *Theogonia* και συνεχίζεται μέχρι και το πρόσφατο *The Heretics* του 2019. Στην περίοδο αυτή το συγκρότημα πλέον υιοθετεί τη λογική του concept άλμπουμ, δεδομένου ότι οι στίχοι των τραγουδιών ακολουθούν μια συγκεκριμένη θεματική η οποία συνάδει και με τα αντίστοιχα εξώφυλλα, γεγονός που θα αναλυθεί στη συνέχεια. Από το άλμπουμ *Theogonia* μέχρι και σήμερα, το ύφος του συγκροτήματος αλλάζει, καθώς εισάγονται στοιχεία τα οποία το διαφοροποιούν από την λογική του extreme/black metal. Αρχικά, σε ό, τι αφορά τον ήχο, εισάγονται στοιχεία που παραπέμπουν στην παραδοσιακή ελληνική μουσική, ενώ η γλώσσα των στίχων παύει να είναι αποκλειστικά η αγγλική (Τόλης & Patterson, 2019). Τέλος, οι ηχογραφήσεις γίνονται πλέον στην Αθήνα με παραγωγό τον ίδιο τον Σάκη Τόλη.

4.4.1. Εξώφυλλα τρίτης περιόδου. Το 2007 οι Rotting Christ πραγματοποιούν ένα μεγάλο μουσικό άλμα, το οποίο συνέβαλλε στην διαμόρφωση της ταυτότητάς τους, η οποία συνεχίζει να εντάσσεται στο πλαίσιο του extreme metal, με την διαφορά ότι πλέον διαμορφώνουν το δικό τους ήχο (Τόλης & Patterson, 2019), αλλά και τη δική τους «μυθολογία» εντός της σκηνής.

Το έργο με το οποίο εγκαινιάζουν αυτή την αλλαγή είναι το άλμπουμ *Theogonia*, που εμπνέεται από το έργο του Ησίοδου για τη γένεση των Θεών (Τόλης & Patterson, 2019). Το *Theogonia* εισάγει την εποχή των concept άλμπουμ τα οποία εμφανίζονται πλέον σταθερά στις κυκλοφορίες του συγκροτήματος. Το άλμπουμ έχει δύο εξώφυλλα. Το πρώτο δημιουργήθηκε το 2007 με την πρώτη κυκλοφορία του άλμπουμ (Εικόνα 25), ενώ το δεύτερο κυκλοφόρησε το 2017 με την επανέκδοση του δίσκου σε βινύλιο (Εικόνα 26). Στο πρώτο εξώφυλλο, διακρίνεται στο κέντρο το κεφάλι μιας αλλόκοτης μορφής να βγαίνει από μια μαύρη σχισμή. Όπως αναφέρει στην συνέντευξη του ο Σ. Τόλης, στο συγκεκριμένο εξώφυλλο δεν τον εξέφραζε ιδιαίτερα καθώς δεν είχε αναφορές στην ελληνική μυθολογία της Θεογονίας, αλλά

ήταν εμπνευσμένο από μια άλλη μυθολογία. Με δεδομένο τον τίτλο του άλμπουμ και λαμβάνοντας υπόψη την ελληνική Θεογονία του Ησίοδου, το πρώτο στοιχείο που απαντάται είναι το Χάος. Εδώ, η μορφή του εξωφύλλου μοιάζει να γεννιέται μέσα από το Χάος, ενώ η εικόνα παραπέμπει σε κεφάλι βρέφους το οποίο εξέρχεται από έναν γυναικείο κόλπο. Το Χάος, όντας το απόλυτο κενό αποτυπώνεται χρωματικά με μαύρο, δηλαδή την ανυπαρξία χρωμάτων, συνεπώς και την ανυπαρξία κάποιου ίχνους ζωής. Δεδομένου ότι στον Ησίοδο δεν αναφέρεται η γένεση ενός πρώτου πλάσματος⁸, αλλά και ότι η έμπνευση του εξωφύλλου προέρχεται από άλλη μυθολογία, θα μπορούσαμε να υποθέσουμε ότι η μορφή που απεικονίζεται πιθανόν να αποτελεί στοιχείο από τις ανατολικές παραδόσεις για τη γένεση του κόσμου, όπως η κινέζικη παράδοση (Yao, 2011), οι οποίες αναφέρουν την ύπαρξη ενός πρώτου πλάσματος. Το λογότυπο του συγκροτήματος διατηρεί την πρώτη του μορφή. Αυτό το γεγονός δείχνει πως ο καλλιτέχνης και δημιουργός εμπλέκεται ενεργά πλέον στα εξώφυλλα, ενώ οι δισκογραφικές εταιρίες δεν έχουν πια τον πρώτο λόγο για το εξώφυλλο, όπως στη δεύτερη περίοδο. Ο ίδιος ο δημιουργός το επιβεβαιώνει λέγοντας πως από το *Theogonia* και έπειτα αλλάζει όχι μόνο ο ήχος του συγκροτήματος αλλά και η όλη αισθητική του, λόγω της φυσικής εξέλιξης και ωρίμανσης του ίδιου. Χαρακτηριστικά αναφέρει:

Ωριμάζουμε, αρχίζουμε να μεγαλώνουμε. Το να βάλεις μια πεντάλφα απλή, εντάξει, οκ το κάναμε, το έκανε η γενιά μου. Νομίζω ότι μια μπάντα για να επιβιώσει πρέπει να εξελιχθεί... Μεγάλωσα και θεώρησα ότι μπορώ να δώσω και μια άλλη έμφαση στο πως φαίνεται η μπάντα και μέσω των εξωφύλλων της, καλλιτεχνικά. Ε, δεν είναι τόσο extreme η μπάντα πια, εκφράζει τον εαυτό μου πάνω απ' όλα.

⁸ Μετά το Χάος εμφανίστηκε η Γαία και ο Έρως και το Χάος γέννησε το Έρεβος και τη Νύχτα (Ησίοδος, Θεογονία).

Εικόνα 25. Εξώφυλλο του δίσκου *Theogonia* (2007)

Πηγή: rotting-christ.com

Το εξώφυλλο της επανέκδοσης του άλμπουμ σε βινύλιο, όπως φαίνεται στην Εικόνα 26, είναι κατά τον Σ. Τόλη πιο ταιριαστό για το concept του άλμπουμ το οποίο επικεντρώνεται στην ελληνική μυθολογία της γένεσης των Θεών. Αναφέρει πως η επανακυκλοφορία του δίσκου του έδωσε τη δυνατότητα να επαναπροσδιορίσει το ζήτημα του εξωφύλλου και να ζητήσει να αποτυπωθεί σε σχέση με την ελληνική μυθολογία. Το εξώφυλλο απεικονίζει έναν Τιτάνα, που η θεϊκή του ιδιότητα μαρτυράται από την αποτύπωση του εντός contre-plongée πλάνου. Αναπαρίσταται με γενειάδα από φίδια, στοιχείο που θυμίζει το κεφάλι της Μέδουσας, να εξέρχεται μέσα από τη Λερναία Ύδρα, καθώς μέσω υγρής φωτιάς μοιάζει να δημιουργεί τρεις ανθρώπινες μορφές. Οι δύο εκ των τριών μορφών παραπέμπουν σε αρχαίο Έλληνα πολεμιστή, όπως μαρτυρά η περικεφαλαία, ενώ η δεύτερη αναπαριστά ένα κερασφόρο πλάσμα το οποίο θα μπορούσε να παραπέμπει είτε στον θεό Πάνα, είτε να αποτελεί μια έμμεση αναφορά στην διαβολική μορφή που χρησιμοποιεί αρκετά το είδος του extreme/black metal. Η τρίτη μορφή φαίνεται να δημιουργείται εκείνη τη στιγμή.

Το εν λόγω εξώφυλλο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένα bricolage στοιχείων και πλασμάτων της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας, τα οποία είναι αποτέλεσμα της Θεογονίας, ενώ η αρκετά πιο αρτιστική μορφή που έχει το εξώφυλλο του βινυλίου έναντι του εξωφύλλου του cd μαρτυρά την ιδιαίτερη θέση που έχει το

βινύλιο για το κοινό, επιβεβαιώνοντας τον ρόλο του ως σημαντικό και αυθεντικό αντικείμενο που συνδέει κοινό και καλλιτέχνη. (Σκαρπέλος, 2019).

Εικόνα 26. Εξώφυλλο του βινυλίου για το *Theogonia* (2017)

Πηγή: [discogs.com](https://www.discogs.com)

Το δεύτερο άλμπουμ της περιόδου κυκλοφορεί το 2010 με τον τίτλο *Aealo* (Εικόνα 27), το οποίο επίσης ακολουθεί την λογική του concept άλμπουμ. Το *Aealo* διατηρεί το ελληνικό στοιχείο, όπως και το προηγούμενο άλμπουμ, τόσο ως προς τον τίτλο όσο και ως προς το θέμα του εξωφύλλου, το οποίο για πρώτη φορά (εξαιρώντας κανείς το δεύτερο εξώφυλλο του *Theogonia*, το οποίο όμως παρουσιάζεται το 2017), έχει μια τόσο άμεση αποτύπωση της ελληνικότητας. Δεδομένου ότι τα εξώφυλλα της ελληνικής black metal σκηνής έχουν αναφορές στο αρχαιοελληνικό παρελθόν και στην ελληνική μυθολογία, ο Σάκης Τόλης αναφέρει πως η μη χρήση των ελληνικών στοιχείων στα εξώφυλλα των Rotting Christ έχει να κάνει με το γεγονός ότι το συγκρότημα απευθύνεται και σε διεθνές κοινό. Αναφέρει: «Νομίζω ότι είναι καλύτερα και έτσι...γιατί όλοι ξέρουνε ότι είμαστε απ' την Ελλάδα». Το εξώφυλλο του *Aealo* απεικονίζει, σε κοντινό πλάνο το κεφάλι ενός πολεμιστή με αρχαιοελληνικό κράνος. Το κοντινό πλάνο βοηθάει παρατηρητή να αντιληφθεί το βλέμμα του πολεμιστή ο οποίος φαίνεται να είναι νεκρός, καθώς το πράσινο χρώμα του δέρματός του παραπέμπει σε νεκρική σήψη ενώ διακρίνεται το λευκό του ματιού του. Η εικόνα σε

συνδυασμό με τον τίτλο του άλμπουμ κάνει εμφανή αναφορά στο πολεμικό concept του άλμπουμ.

Εικόνα 27. Εξώφυλλο του δίσκου *Aealo* (2010)

Πηγή: rotting-christ.com

Το 2013 κυκλοφορεί το άλμπουμ με τίτλο *Κατά τον δαίμονα εαυτού* (Εικόνα 28). Ο τίτλος είναι γραμμένος στα ελληνικά, στοιχείο αρκετά τολμηρό αν αναλογιστεί κανείς ότι μεγάλο μέρος των οπαδών των Rotting Christ δεν είναι ελληνόφωνοι. Κυριολεκτικά σημαίνει «πράττω σύμφωνα με τη συνείδησή μου», αλλά αποτελεί και μια φράση που είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον Aleister Crowley, και ουσιαστικά σημαίνει το «να είσαι αληθινός απέναντι στον εαυτό σου» (Τόλης & Patterson, 2019). Βάσει του τίτλου μπορεί να ερμηνευτεί και η εικόνα του εξωφύλλου η οποία αναπαριστά δύο δαίμονες ή δύο γκαργκόιλ τοποθετημένα συμμετρικά σε μαύρο φόντο. Με γνώμονα τον τίτλο του άλμπουμ μπορεί να υποθέσει κανείς ότι ουσιαστικά αναπαριστά έναν δαίμονα να κοιτάζει τον εαυτό του σε καθρέφτη. Φυσικά η σημασία της φράσης μπορεί να μην είναι αυτή, αλλά η αναπαράστασή της κατά αυτόν τον τρόπο μοιάζει αρκετά ευφυής. Το πιο ενδιαφέρον στοιχείο του εξωφύλλου είναι η μη αποτύπωση του ονόματος του συγκροτήματος. Για πρώτη φορά δίνεται βάση στον τίτλο του άλμπουμ και όχι στο όνομα του συγκροτήματος, στοιχείο που απομακρύνεται από την οπτική της Weinstein (2002) για τον κεντρικό ρόλο που έχουν τα συγκροτήματα στο metal, καθώς εδώ φαίνεται τον κεντρικό ρόλο να έχει τόσο το ίδιο το έργο όσο και το νόημα πίσω από την φράση «κατά τον

δαίμονα εαυτού». Ο ελληνικός τίτλος μαρτυρά την αποδέσμευση του συγκροτήματος από τις πιθανές απαιτήσεις των δισκογραφικών «πράττοντας κατά τον δαίμονα εαυτού».

Εικόνα 28. Εξώφυλλο του δίσκου *Κατά τον δαίμονα εαυτού* (2013)

Πηγή: rotting-christ.com

Το άλμπουμ *Rituals* (Εικόνα 29) κυκλοφόρησε το 2016. Ο τίτλος του άλμπουμ αναπαρίσταται και εδώ με μεγαλύτερη γραμματοσειρά σε σχέση με το όνομα του συγκροτήματος, ενώ η προσθήκη της λέξης “by” (από) μεταξύ του τίτλου και του ονόματος του συγκροτήματος υποδηλώνει ότι το παραγόμενο προϊόν είναι αφενός του συγκροτήματος, αφετέρου ότι οι τελετουργίες (rituals) επιτελούνται κυριολεκτικά και μεταφορικά από τους Rotting Christ. Επιπλέον, η μικρότερη γραμματοσειρά στο όνομα του συγκροτήματος συμπαραδηλώνει ότι ο καλλιτέχνης, ως άλλος σαμάνος, αποτελεί το μέσο μεταξύ του κοινού και του έργου. Είναι εκείνος ο οποίος πραγματοποιεί την «τελετουργία» και καλεί το κοινό του να συμμετάσχει σε αυτό.

Το άλμπουμ, τόσο το συγκεκριμένο, όσο και το άλμπουμ εν γένει για το metal, ενέχει το στοιχείο της τελετουργίας για τους οπαδούς, δεδομένου ότι αποτελεί το μέσο που επιτρέπει τη μεταξύ τους επικοινωνία (Σκαρπέλος, 2019). Συνεπώς η έμφαση στο τίτλο του άλμπουμ προϋδεάζει τον ακροατή για το μουσικό περιεχόμενο του δίσκου. Σημασία πλέον έχει η πράξη και όχι ο εκτελεστής της.

Στο εξώφυλλο αναπαρίσταται περίπου τα τρία τέταρτα ενός αντρικού προσώπου, το οποίο είναι βαμμένο με λευκή μπογιά παραπέμποντας σε μάγο κάποιας φυλής. Η εκδοχή αυτή γίνεται βάση του τίτλου, αλλά θα μπορούσε να αποτελεί και

μια έμμεση αναφορά στην μουσική καταγωγή των Rotting Christ, όπου τα πρώτα συγκροτήματα της νορβηγικής σκηνής του black metal έβαφαν το πρόσωπό τους με λευκή μπογιά, το λεγόμενο corpse paint (Patterson, 2013), παραπέμποντας στην ωχρή όψη των νεκρών. Η πρώτη εκδοχή μοιάζει να είναι όμως η επικρατέστερη δεδομένου ότι το συγκρότημα, όπως και το σύνολο της ελληνικής black metal σκηνής, δεν ακολούθησε ποτέ αυτή την νορβηγική πρακτική.

Εικόνα 29. Εξώφυλλο του δίσκου *Rituals* (2016)

Πηγή: rotting-christ.com

Το τελευταίο άλμπουμ της περιόδου και αρκετά πρόσφατο *The Heretics* (Εικόνα 30) κυκλοφόρησε το 2019. Με το άλμπουμ *The Heretics* φαίνεται το συγκρότημα να επανέρχεται στην αντιθρησκευτική του θεματική, έπειτα από τις μυθολογικές και μυστικιστικές αναφορές που ακολούθησε στα προηγούμενα άλμπουμ της περιόδου. Το λογότυπο του συγκροτήματος αναπαρίσταται στην αρχική του μορφή με γραμματοσειρά μεγαλύτερη του τίτλου, συμπαραδηλώνοντας μια επιστροφή στα κυρίαρχα σύμβολα των Rotting Christ. Δεξιά και αριστερά από τον τίτλο του άλμπουμ εμφανίζονται δύο αντεστραμμένοι σταυροί, συμβολισμός αρκετά δεδομένος στην black metal σκηνή και δηλωτικός της εναντίωσης της στο χριστιανικό δόγμα (McWilliams, 2015). Η εικόνα παραπέμπει αρκετά σε έργα του El Greco και του Ιερώνυμου Μπος αντλώντας έμπνευση από θρησκευτικές απεικονίσεις της δυτικής ζωγραφικής παράδοσης. Κεντρικά απεικονίζεται μια ανδρική μορφή να

είναι δεμένη σε έναν ξύλινο στύλο, θυμίζοντας κάτι από την σταύρωση του Ιησού, σε συνδυασμό με την γονατισμένη φιγούρα που παραπέμπει στην γονατισμένη Παναγία μπροστά από το Σταυρό. Δίπλα από τον κρεμασμένο άντρα βρίσκονται δύο καθολικοί κληρικοί οι οποίοι μοιάζουν να είναι και οι εκτελεστές του. Πίσω από τον έναν διακρίνεται αμυδρά μια σκελετωμένη μορφή του Ιησού στο όνομα του οποίου εκτελείται ο βασανισμός του άνδρα. Εμμέσως η εικόνα αναφέρεται στα θρησκευτικά εγκλήματα που διεξήχθησαν το Μεσαίωνα για το «καλό» του Χριστιανισμού.

Ο Σάκης Τόλης, ο οποίος υπήρξε και ο εμπνευστής του εξώφυλλου, αναφέρει πως η αποτύπωση του αιρετικού έγινε με αναφορά στη μεσαιωνική Θεία Δίκη, ενώ προσθέτει πως η έννοια του αιρετικού δεν αφορά μόνο την εναντίωση κάποιου στις πρακτικές της εκκλησίας αλλά αποτελεί μια στάση που αφορά όλες της καταστάσεις της ζωής. Παρόλα αυτά, η αποτύπωση του αιρετικού από θρησκευτική σκοπιά εξυπηρετεί, όπως λέει ο ίδιος, τον αντιθρησκευτικό κώδικα που χαρακτηρίζει το συγκρότημα.

Συνεπώς, η οπτική αποτύπωση του αιρετικού επιλέχθηκε βάσει της μυθολογία του συγκροτήματος και όχι με βάση την ευρύτερη σημασία του αιρετικού ανθρώπου, γιατί όπως χαρακτηριστικά ανέφερε και ο Τόλης: «Δεν μπορείς να αποτυπώσεις τα πάντα με ένα εξώφυλλο».

Εικόνα 30. Εξώφυλλο του δίσκου *The Heretics* (2019)

Πηγή: rotting-christ.com

Οι θεματικές που κυριαρχούν στην τρίτη περίοδο (βλ. Παράρτημα-> Πίνακας 5), διαφοροποιούνται σε σχέση με τις προηγούμενες περιόδους, ενώ προστίθενται η

θεματική του πολέμου που κυριαρχεί στο άλμπουμ *Aealo* και ο μυστικισμός του *Rituals*. Οι δύο εκ των πέντε θεματικών εντάσσονται στο αντιθρησκευτικό πλαίσιο με την βασική διαφορά ότι οι αναφορές αποτυπώνονται με σκοπό την κοινωνική κριτική απέναντι στην εξουσία του χριστιανικού δόγματος (*The Heretics*), ενώ το στοιχείο του Διαβόλου λειτουργεί αλληγορικά για να περιγράψει την εσωτερική δύναμη του ανθρώπου, η οποία είναι δαιμονοποιημένη από τα θρησκευτικά δόγματα (*Κατά τον δαίμονα εαυτού*).

Η πιο ώριμη εποχή του συγκροτήματος αποτυπώνεται οπτικά στα εξώφυλλα της τρίτης περιόδου, όπου όπως αναφέρει ο Σάκης Τόλης, μια ολοκληρωμένη δουλειά πρέπει να περιλαμβάνει και το εξώφυλλο εκτός από τη μουσική και τους στίχους, καθώς μόνο με αυτόν τον τρόπο μπορεί το μήνυμα να μεταφερθεί καλύτερα στο κοινό του. Επιπλέον, οι δημιουργοί των εξωφύλλων επιλέγονται από τον ίδιο τον δημιουργό, καθώς οι περισσότεροι είναι φίλοι του και γνώστες της μουσικής του, γεγονός που επιτρέπει την καλύτερη κατανόηση του μουσικού σύμπαντος των Rotting Christ. Η εικονογράφηση προκύπτει αφού οι δημιουργοί των εξωφύλλων ακούσουν πρώτα τα τραγούδια. Ακόμη, το βασικό στοιχείο των εξωφύλλων της τρίτης περιόδου είναι ότι είναι όλα ζωγραφισμένα στο χέρι.

Η ενασχόληση του δημιουργού με το ζήτημα των εξωφύλλων, παρότι είχε ξεκινήσει σταδιακά από τη δεύτερη περίοδο, έγινε πιο συστηματική στα τελευταία πέντε άλμπουμ λόγω της ευρείας ανταπόκρισής που ξεκίνησε να έχει το YouTube, το οποίο συνδυάζει μουσική και εικόνα. Αναφέρει χαρακτηριστικά, τη σημασία που έχει πλέον το lyric βίντεο για το κοινό, ενώ προσθέτει πως για το άλμπουμ *The Heretics* δημιουργήθηκαν έντεκα lyric βίντεο για τα έντεκα κομμάτια του άλμπουμ, με διαφορετική εικόνα για το καθένα, με σκοπό την ένταξη του ακροατή στο σύμπαν του καλλιτέχνη αλλά και την κατανόηση του μηνύματος που θέλει να μεταφέρει ο δημιουργός.

Αυτό μοιάζει να επιβεβαιώνει τις δύο λειτουργίες των εξωφύλλων που αναφέρονται από τον Σκαρπέλο (2019) για το εξώφυλλο ως απαραίτητο στοιχείο της ακρόασης, αλλά και ως μέσο που συμβάλλει στην αντίληψη του μουσικού σύμπαντός του καλλιτέχνη από το κοινό του. Επιπλέον, η λογική των lyric βίντεο που αναφέρει ο Σάκης Τόλης στην συνέντευξή του επιβεβαιώνει τον ρόλο της εικόνας ως μνημονικού και ταξινομητικού παράγοντα για την διακίνηση της μουσικής μέσω διαδικτύου (Σκαρπέλος, 2019).

4.4.2. Οι στίχοι της τρίτης περιόδου. Η τρίτη περίοδος του συγκροτήματος αποτελείται από πέντε άλμπουμ, το κάθε εκ των οποίων έχει τη δική του ξεχωριστή θεματική. Η συνοχή των στίχων είναι πλέον εμφανής, καθώς όπως αναφέρει και ο δημιουργός τους, έχουν την ίδια βαρύτητα με τη μουσική. Οι τίτλοι των τραγουδιών σε συνδυασμό πάντα με την εικόνα του εξωφύλλου, υποδηλώνουν στον ακροατή τη θεματική που κυριαρχεί στο κάθε άλμπουμ. Οι στίχοι των τραγουδιών, γραμμένοι όλοι εξ ολοκλήρου από τον Σάκη Τόλη, αποτελούνται στην πλειοψηφία τους από διαφορετικές γλώσσες μεταξύ των οποίων και τα ελληνικά, καθώς ο δημιουργός θεωρεί ότι το να εκφραστείς στη μητρική σου γλώσσα είναι αρκετά πιο αυθόρμητο και αληθινό.

Επιπλέον, η χρήση άλλων γλωσσών όπως τα εβραϊκά, τα γαλλικά, τα ρουμάνικα και τα ρωσικά συμβάλλουν στην δημιουργία μια πολυπολιτισμικής metal ατμόσφαιρας την οποία επιδιώκει το συγκρότημα τα τελευταία χρόνια. Ακόμη, η μη κατανόηση της γλώσσας των στίχων από μεγάλο μέρος του κοινού, δεν αποτελεί πρόβλημα για τον καλλιτέχνη, καθώς ο ίδιος θεωρεί ότι αυτό το στοιχείο δίνει το έναυσμα σε πολλούς να ασχοληθούν περαιτέρω, μέσω διαβάσματος, με το έργο του συγκροτήματος.

Τέλος, τα αποσπάσματα από λογοτεχνικά κείμενα στο τελευταίο άλμπουμ αξιοποιούνται με σκοπό την αποτύπωση του μηνύματος που θέλει να μεταδώσει στο κοινό του ο ίδιος ο καλλιτέχνης, δηλώνοντας παράλληλα και τις δικές του πολιτισμικές και λογοτεχνικές επιρροές.

Η θεματική με τα περισσότερα τραγούδια της περιόδου είναι η αντιθρησκευτική με εικοσιένα τραγούδια συνολικά (βλ. Παράρτημα-> Πίνακας 6). Ένα μεγάλο μέρος των τραγουδιών αναφέρεται σε θρησκείες εκτός του Χριστιανισμού, στα πλαίσια του πολυπολιτισμικού στοιχείου αλλά και της εναντίωσης σε κάθε θρησκευτικό δόγμα, όχι μόνο στο χριστιανικό όπως συνέβαινε στις δύο πρώτες περιόδους. Από την άλλη πλευρά, ο μεγαλύτερος αριθμός των τραγουδιών με αντιθρησκευτικό περιεχόμενο, αφορούν το στοιχείο του Διαβόλου και τον Σατανισμό. Το στοιχείο αυτό είναι αναμενόμενο δεδομένου των αναφορών και της πορείας του συγκροτήματος, αλλά φαίνεται στην τρίτη περίοδο να χρησιμοποιείται αλληγορικά με σκοπό να ασκήσει κάποιου είδους κοινωνική κριτική ενάντια στις εξουσιαστικές δομές της κοινωνίας.

Ο Διάβολος εδώ δεν αποτελεί το κέντρο μιας θρησκευτικής σχέτας που εναντιώνεται στον Χριστιανισμό απλά και μόνο από αντίδραση, αλλά συμβολίζει τον

ελεύθερο άνθρωπο, όπως αναφέρει και ο Σ. Τόλης. Είναι εμφανές ότι η μεταβατική δεύτερη περίοδος του συγκροτήματος αποτελεί την «γέφυρα», η οποία ενοποιεί τα σύμβολα του black metal που απαντώνται στην πρώτη περίοδο, με το μήνυμα που θέλει να περάσει το συγκρότημα αξιοποιώντας τους κώδικες της υποκουλτούρας στην οποία εντάσσεται.

Η θεματική του ανθρώπου στις προηγούμενες δύο περιόδους εκφράζεται πλέον υπό το πρίσμα του αντιθρησκευτικού κώδικα του black metal. Η έννοια της αντίθεσης/ αντιπαράθεσης (opposition) που αναφέρει ο Thacker (2011), όσον αφορά το ρόλο του Σατανά στο black metal, είναι αυτό ακριβώς που πραγματεύονται η αντιθρησκευτική θεματική της τρίτης περιόδου. Η αντι-εξουσία στην εξουσία του Θεού, αλλά και σε οποιαδήποτε άλλη μορφή εξουσίας.

Η δεύτερη θεματική είναι αυτή της Μυθολογίας/Μυθοπλασίας όπου εντοπίζονται περίπου το ένα τέταρτο (¼) των σαρανταπέντε τραγουδιών της περιόδου. Τα περισσότερα τραγούδια της κατηγορίας, προέρχονται από το άλμπουμ *Theogonia*, ενώ το πολυπολιτισμικό *Κατά τον δαίμονα εαυτού* περιλαμβάνει τα υπόλοιπα τραγούδια με αναφορές σε μυθολογίες άλλων πολιτισμών. Όπως αναφέρει και ο ίδιος ο δημιουργός στην συνέντευξη του, η ελληνική μυθολογία αποτελεί πηγή έμπνευσης για τον ίδιο, καθώς περιλαμβάνει πολλά σκοτεινά στοιχεία τα οποία ταιριάζουν με το ύφος του συγκροτήματος.

Η θεματική της μυθολογίας δεν είναι κάτι ξένο για το black metal, όμως η εισαγωγή της ελληνικής και παγκόσμιας μυθολογίας στο έργο των Rotting Christ υποδηλώνει, όπως και η χρήση των διαφορετικών γλωσσών, τη δημιουργία ενός κώδικα που επιδιώκει να συνενώσει τα μέλη της black metal υποκουλτούρας ανεξαρτήτως εθνικότητας και κουλτούρας.

Η τρίτη θεματική, η οποία εισάγεται στην τελευταία περίοδο είναι αυτή του πολέμου και περιλαμβάνει τραγούδια μόνο από το άλμπουμ *Aealo*. Οι στίχοι των τραγουδιών περιγράφουν την οδύσσεια ενός πολεμιστή, ενώ όπως αναφέρει και ο Τόλης, το εν λόγω άλμπουμ επιδιώκει, μέσα από την αναφορά στον πόλεμο, να μεταφέρει ένα αντιπολεμικό μήνυμα, καθώς: «μόνο αν το νιώσεις, το τι κακό μπορεί να δημιουργήσει, μπορείς να είσαι εναντίον». Ακολουθούν τα τραγούδια με θεματολογία το θάνατο. Τα περισσότερα απαντώνται στο άλμπουμ *Aealo*, όπου τα στοιχεία του πολέμου και του θανάτου είναι άμεσα συνδεδεμένα μεταξύ τους, ενώ το τραγούδι *Threnody* που βρίσκεται στο άλμπουμ *Theogonia* περιγράφει τον θάνατο του Ιησού μέσα από τα λόγια της Παναγίας. Το *Threnody* αν και μοιάζει να είναι το

μοναδικό τραγούδι του άλμπουμ που δεν έχει σχέση με τον μύθο της Θεογονίας, εντάσσεται στο πλαίσιο της Θεογονίας καθώς ο αφηγητής του τραγουδιού είναι η γυναίκα που γέννησε τον Θεό του χριστιανικού δόγματος.

Τέλος, ο μυστικισμός καταλαμβάνει την τελευταία θέση, καθώς τα περισσότερα τραγούδια με σκοτεινές αναφορές κινούνται εντός του θρησκευτικού πλαισίου και λιγότερο μέσω στοιχείων όπως η μαγεία.

4.4.3. Σχέση εξωφύλλων και στίχων τρίτης περιόδου. Την τρίτη περίοδο χαρακτηρίζει η απόλυτη ταύτιση λεκτικού και οπτικού κώδικα των άλμπουμ. Οι εικόνες των εξωφύλλων δημιουργούνται από την αρχή για χάρη των τραγουδιών, τα οποία οι καλλιτέχνες των εξωφύλλων σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις του Σ. Τόλη, λαμβάνουν σοβαρά υπόψη πριν την δημιουργία τους. Πάντα το αντιθρησκευτικό στοιχείο είναι παρόν, αυτή τη φορά σε μικρότερο βαθμό σε σύγκριση με τις προηγούμενες δύο περιόδους, καθώς η ώριμη φάση των Rotting Christ δεν επιδιώκει να αντιδράσει και να σοκάρει μέσω προκλητικών, για την ηθική κοινωνία, αναφορών, όπως στην πρώτη περίοδο, αλλά να ασκήσει κοινωνική κριτική αξιοποιώντας στοιχεία που χαρακτηρίζουν την black metal υποκουλτούρα, όπως ακριβώς υποστήριξε και ο Unger (2013).

Οι λεκτικοί και οπτικοί κώδικες είναι πλέον σαφείς και ανοιχτοί προς ερμηνεία από τους οπαδούς της υποκουλτούρας, οι οποίοι είναι πλέον σε θέση να εντοπίσουν τα κυρίαρχα σύμβολα με τις κρυφές τους ερμηνείες (Hebdige, 1988).

Τέλος, το σημαντικότερο στοιχείο στο οποίο οφείλεται η σύγκλιση των οπτικών και λεκτικών θεματικών είναι η αποκλειστική παρέμβαση του καλλιτέχνη σε ζητήματα που αφορούν το σύνολο του έργου. Όπως φάνηκε και από την ανάλυση για την δεύτερη περίοδο, οι παρεμβάσεις των δισκογραφικών εταιριών αποδείχθηκαν τροχοπέδη σε ό,τι αφορά την μετάδοση του μηνύματος από τον καλλιτέχνη προς το κοινό του, ενώ συνέβαλλαν στην «αλλοτρίωση» των βασικών στοιχείων ομολογίας που συγκροτούν μια υποκουλτούρα.

Συμπεράσματα

Το black metal έχει αποδειχθεί ότι είναι το πιο επιθετικό και σκοτεινό από όλες της κατηγορίες του extreme metal, τόσο ως προς τον ηχητικό, όσο και ως προς τον οπτικό και λεκτικό του κώδικα (Patterson, 2013). Ως υποκουλτούρα, το black metal, χαρακτηρίζεται από καθορισμένα και συγκεκριμένα στοιχεία ομολογίας, τα οποία είναι κοινά στις οπτικές και λεκτικές του αναπαραστάσεις. Παρόλα αυτά, κανένα από τα παραπάνω στοιχεία δεν έχει απασχολήσει εκτενώς την ακαδημαϊκή κοινότητα, ενώ τα ελάχιστα επιστημονικά άρθρα που έχουν γραφτεί σχετικά με το black metal, αναλύουν την φιλοσοφική διάσταση που εμπεριέχει το είδος. Επιπλέον, ο όρος black metal ταυτίζεται σχεδόν αποκλειστικά με την αντίστοιχη νορβηγική σκηνή και οι όποιες ερμηνείες, γίνονται εντός του σκανδιναβικού πολιτισμικού πλαισίου.

Η παρούσα εργασία επιχείρησε να εντοπίσει και να αναλύσει τις κυρίαρχες οπτικές και λεκτικές θεματικές του ελληνικού black metal συγκροτήματος Rotting Christ, καθώς και να ερευνήσει μια πιθανή ταύτιση του οπτικού κώδικα των εξωφύλλων των άλμπουμ με τον αντίστοιχο λεκτικό κώδικα των στίχων.

Η δισκογραφία του συγκροτήματος χωρίστηκε σε τρεις περιόδους, καθώς στην καλλιτεχνική πορεία των τριάντα χρόνων των Rotting Christ παρατηρούνται αλλαγές τόσο ως προς τον ηχητικό κώδικα όσο και ως προς τον οπτικό και λεκτικό, πάντα όμως εντός των ορίων που επιτάσσει το extreme metal.

Στην πρώτη περίοδο, η οποία ξεκινάει με το άλμπουμ *Thy mighty contract* και κλείνει με το *Triarchy of the lost lovers*, παρατηρήθηκε ότι οι κυρίαρχες οπτικές και λεκτικές θεματικές κινούνται γύρω από το αντιθρησκευτικό πλαίσιο, με τα στοιχεία του Σατανισμού και του παγανισμού να επικρατούν σε στίχους και εξώφυλλα. Το αποτέλεσμα αυτό ήταν αναμενόμενο, δεδομένου ότι η πρώτη εποχή του συγκροτήματος εντάσσεται στην τότε αναδυόμενη black metal υποκουλτούρα υιοθετώντας τα βασικά στοιχεία ομολογίας της (Hebdige, 1988).

Επιπλέον, το στοιχείο του Σατανισμού υποδηλώνει την αντιστροφή προς τον Θεό (Thacker, 2011), παρουσιάζοντάς τον Διάβολο ως ένα στοιχείο θρησκευτικής λατρείας. Το στοιχείο του παγανισμού επιδιώκει την αντιθρησκευτική ρητορική μέσω της λατρείας των προ-χριστιανικών στοιχείων, τα οποία εγκαταλείφθηκαν μετά την επικράτηση του Χριστιανισμού (Thacker, 2011).

Τέλος, η θεματική ταύτιση που προκύπτει όσον αφορά τα εξώφυλλα και τους στίχους των πρώτων άλμπουμ οφείλεται στο κοινό σύστημα αξιών και κωδίκων που θεσπίζει η αναδύομενη black metal υποκουλτούρα, με σκοπό την εγκαθίδρυσή της εντός των μουσικών υποκουλτούρων.

Η δεύτερη περίοδος του συγκροτήματος ξεκινάει με το άλμπουμ *A dead poem* και τελειώνει με το *Sanctus Diabolos*. Το συγκρότημα συνεργάζεται πλέον με μεγάλες δισκογραφικές εταιρίες του εξωτερικού, ενώ αλλάζει και η σύνθεση των μελών του. Η κυρίαρχη θεματική των εξωφύλλων είναι πάλι η αντιθρησκευτική, διατηρώντας κατά αυτόν τον τρόπο την «μυθολογία» που επιβάλλει το είδος (Σκαρπέλος, 2019), ενώ παρατηρούνται αλλαγές ως προς το λογότυπο του συγκροτήματος, έπειτα από παρότρυνση της εταιρίας παραγωγής.

Στιχουργικά, η κυριότερη θεματική της περιόδου είναι η ανθρώπινη ύπαρξη και η ματαιότητα του ανθρώπου, ενώ η αντιθρησκευτική ρητορική έρχεται δεύτερη. Το τελευταίο αυτό στοιχείο, υποδηλώνει την καλλιτεχνική ωρίμανση του συγκροτήματος, το οποίο επιδιώκει πλέον να διαμορφώσει τη δική του ταυτότητα και να μεταφέρει το δικό του μήνυμα στο κοινό, εγκαταλείποντας τα αντιδραστικά στοιχεία της πρώτης περιόδου.

Η ταύτιση στίχων και εξωφύλλων δεν είναι υπαρκτή στη δεύτερη περίοδο, καθώς τα εξώφυλλα ακολουθούν την αντιθρησκευτική θεματική που πρεσβεύει το black metal, ενώ οι στίχοι περιγράφουν πτυχές της ανθρώπινης ύπαρξης. Δύο πιθανοί παράγοντες συνέβαλλαν σε αυτό. Ο πρώτος είναι η παρέμβαση των δισκογραφικών εταιριών στα εξώφυλλα των άλμπουμ, που είχε ως κύριο στόχο την εμπορικότητα και σε δεύτερο βαθμό την μετάδοση του μηνύματος που ήθελε να μεταφέρει το συγκρότημα στο κοινό του. Εδώ τεκμηριώνεται και η άποψη του Σκαρπέλου (2019) για τον ρόλο των δισκογραφικών εταιριών ως πατρώνες του καλλιτεχνικού έργου. Ο δεύτερος παράγοντας, αφορά την απειρία του δημιουργού Σ. Τόλη στο ζήτημα των εξωφύλλων, η παρέμβαση του οποίου στα τελευταία άλμπουμ περιοριζόταν στο αντιθρησκευτικό στοιχείο, όντας το κυριότερο στοιχείο ομολογίας του black metal αλλά και του ίδιου του συγκροτήματος.

Η τρίτη περίοδος εγκαινιάζεται με το άλμπουμ *Theogonia*, το 2007 και συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Οι κυρίαρχες οπτικές και λεκτικές θεματικές που κυριαρχούν στην τρίτη περίοδο διαφοροποιούνται σε σχέση με τις προηγούμενες περιόδους. Η χρήση του αντιθρησκευτικού πλαισίου γίνεται με σκοπό την άσκηση κοινωνικής κριτικής για τις εξουσιαστικές δομές της κοινωνίας, με τον Διάβολο να

συμβολίζει τον ελεύθερο άνθρωπο και όχι το αντίπαλο δέος του Θεού (όπως συνέβη στην πρώτη περίοδο του συγκροτήματος), μέσω της έννοιας της αντίθεσης/ αντιπαράθεσης (opposition) που αναφέρει ο Thacker (2011). Στα εξώφυλλα πλέον αποτυπώνονται οι περιγραφές των στίχων, καθώς το κάθε άλμπουμ πραγματεύεται ένα συγκεκριμένο θέμα. Επιπλέον, η ταύτιση εξωφύλλων και στίχων πραγματοποιείται στο απόλυτο βαθμό, καθώς ο Σάκης Τόλης εμπλέκεται προσωπικά στο ζήτημα των εξωφύλλων, επιλέγοντας ο ίδιος τους δημιουργούς τους, οι οποίοι εικονογραφούν για χάρη των τραγουδιών του άλμπουμ.

Συμπερασματικά, καταλήγουμε ότι οι βασικότεροι οπτικοί και λεκτικοί κώδικες του συγκροτήματος ακολουθούν την αντιθρησκευτική ρητορική που χαρακτηρίζει την υποκουλτούρα του black metal, η οποία όμως καταλήγει να εκφράζει τους προσωπικούς προβληματισμούς του δημιουργού. Το αντιθρησκευτικό στοιχείο διατηρείται σε κάθε περίοδο, καθώς αποτελεί το κυριότερο στοιχείο ομολογίας του black metal εντός του οποίου εντάσσονται οι Rotting Christ. Η διατήρηση του στην τρίτη περίοδο δεν φαίνεται να έχει τη λειτουργία που είχε στις προηγούμενες δύο, καθώς οι αντιθρησκευτικές αναφορές λειτουργούν ως μια έμμεση κοινωνική κριτική με αντιεξουσιαστικό λόγο όπως υποστήριξε και ο Unger (2013). Οι λεκτικοί και οπτικοί κώδικες είναι ανοιχτοί προς ερμηνεία από τους οπαδούς, οι οποίοι μπορούν πλέον να ερμηνεύσουν το μήνυμα που επιδιώκει να μεταβιβάσει το συγκρότημα μέσω των συμβολισμών που χρησιμοποιεί (Hebdige, 1988).

Αναφορικά με την δυνατότητα μελλοντικών ερευνών, η παρούσα διπλωματική μπορεί να αποτελέσει βάση για τη διερεύνηση των στοιχείων που διαφοροποιούν το ελληνικό black metal από το νορβηγικό black metal, τόσο όσον αφορά τον μουσικό του κώδικα όσο και την ευρύτερη αισθητική του. Επιπλέον, οι θεματικές της έρευνας μπορούν να αποτελέσουν ξεχωριστό αντικείμενο για διεξοδική διερεύνηση της σχέσης μεταξύ εξωφύλλου και στίχων στο black metal. Επιπλέον, θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν αντίστοιχες έρευνες για άλλα μουσικά είδη. Τέλος η έρευνα θα μπορούσε να επεκταθεί περιλαμβάνοντας τόσο την πλευρά των μουσικών, όσο και την πλευρά των δημιουργών των εξωφύλλων αλλά και των δισκογραφικών εταιριών, με σκοπό να διαπιστωθεί το γιατί τελικά το εξώφυλλο ενός άλμπουμ είναι αυτό που είναι και ποιοι παράγοντες οδηγούν στην επιλογή του.

Πηγές- Βιβλιογραφία

Πηγές

Επίσημη ιστοσελίδα των Rotting Christ: <https://www.rotting-christ.com/en/discography>

Η ανάκτηση των στίχων έγινε από την ιστοσελίδα Dark Lyrics: <http://www.darklyrics.com>

Ιστοσελίδες

Illustration Chronicles, (2016). Alex Steinweiss and the World's First Record Cover. Ανάκτηση 01/09/2020: <https://illustrationchronicles.com/Alex-Steinweiss-and-the-World-s-First-Record-Cover>

SymbolicDictionary.Net,(X.X.).

Ανάκτηση 01/09/2020: <http://symboldictionary.net/?p=1143>

Ελληνόγλωσση

Αστρινάκης, Α., & Στυλιανούδη, Λ. (επιμ.). (1996). *Χέβυ Μέταλ, ροκαμπίλι και φανατικοί οπαδοί: Νεανικοί πολιτισμοί και υποπολιτισμοί στη δυτική Αττική*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Hebdige, D. (1988). *Υπο-κουλτούρα: Το νόημα του στυλ*. (μτφρ. Ε. Καλλιφατίδη, επιμ. Δ. Παπακώστας). Αθήνα: Γνώση. (Το πρωτότυπο έργο εκδόθηκε το 1979).

Muchembled, R. (2003). *Μια ιστορία του διαβόλου: 12^{ος}- 20^{ος} αιώνας*. (μτφρ. Ε. Τσελέντη). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κυριαζή, Ν. (2011). *Η Κοινωνιολογική Έρευνα: κριτική επισκόπηση των μεθόδων και τεχνικών* (ζ' έκδοση). Αθήνα: Πεδίο.

Σκαρπέλος, Γ. (2019). *Τα Αβέβαια Σημεία*. Αθήνα: Τόπος.

Τόλης, Σ., & Patterson, D., (2019). *Non Serviam: Rotting Christ- Η επίσημη βιογραφία*. Αθήνα: Οξύ.

Τσιώλης, Γ. (2015). Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: διλήμματα, δυνατότητες, διαδικασίες. Στο Γ. Πυργιωτάκης & Χ. Θεοφιλίδης (επιμ.), *Ερευνητική μεθοδολογία στις Κοινωνικές Επιστήμες και στην Εκπαίδευση. Συμβολή στην επιστημολογική θεωρία και την ερευνητική πράξη* (σ. 473-498). Αθήνα: Πεδίο.

Ξενόγλωσση

- Cope, A. (2010). *Black Sabbath and the Rise of Heavy Metal Music*. Surrey & Burlington: Ashgate.
- Hoffin, K. (2018). Decay as a black metal symbol. *Metal Music Studies*, 4 (1), 81-94. doi: 10.1386/mms.4.1.81_1
- Jones, S., & Sorger, M. (1999). Covering music: A brief history and analysis of album cover design. *Journal of Popular Music Studies*, 11-12 (1), 68-102.
- Kahn- Harris, K. (2007). *Extreme Metal: Music and Culture on the Edge*. Oxford & New York: Berg.
- McWilliams, J. (2015). Dark epistemology: An assessment of philosophical trends in the black metal music of Mayhem. *Metal Music Studies*, 1 (1), 25-38. doi: 10.1386/mms.1.1.25_1
- Pastoureau, M. (2008). *Black: the history of the color*. New Jersey: Princeton University Press.
- Patterson, D., (2013). *Black Metal: Evolution of the Cult*. Port Townsend: Feral House.
- Silk, J. (2013). Open a Vein: Suicidal Black Metal and Enlightenment. *Helvete: A Journal of Black Metal Theory*, 1 (1)
- Silva, J. P. (2016). Black Metal: history, trace of character and archetype. Στο P. Guerra & T. Moreira (επιμ.), *Keep it simple, make it fast!-An approach to underground music scenes*, Vol. 2 (σ. 215- 219). Porto: University of Porto.
- Thacker, E., (2011). *In the dust of this planet: Horror of philosophy vol. 1*. Winchester & Washington: Zero Books.
- Thacker, E., (2013). Sound of the abyss. Στο S. Wilson (επιμ.), *Melancology: Black Metal Theory and Ecology* (σ. 179-191). Winchester & Washington: Zero Books.
- Unger, M. P. (2013). *Aesthetics, Symbols, Metal: Religion and Defilement in the Post-Secular Age* (Διδακτορική διατριβή). University of Alberta: Alberta.
- Walser, R. (1993). *Running With the Devil: Power, Gender and Madness in Heavy Metal Culture*. Hanover & London: Wesleyan University Press.
- Weinstein, D. (2002). *Heavy Metal, The music and its Culture*. Cambridge MA: Da Capo Press.

- Welton, B. (2016). *Up from the chthonic depths: A brief history of Greek Black Metal*. Ανάκτηση 1/9/2020 από <https://metalinjection.net/black-metal-chronicles/black-metal-history-month/up-from-the-chthonic-depths-a-brief-history-of-greek-black-metal>
- Yao, W., (2011). Pangu and Ancient China. *The Valpo Core Reader*. (13) Valparaiso University: Valparaiso. Ανάκτηση 1/9/2020 από https://scholar.valpo.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.com/&httpsredir=1&article=1002&context=core_reader
- Yin, R.K. (2002). *Case Study Research, design and methods*. Thousand Oaks: Sage.

Παράρτημα

Α' Περίοδος	
Εξώφυλλα	Θεματική
Thy Mighty Contract	Αντι-θρησκευτικό(Σατανισμός)
Non Serviam	Αντι-θρησκευτικό (Παγανισμός)
Thriarchy of the lost lovers	Μυστικισμός

Β' Περίοδος	
Εξώφυλλα	Θεματική
A dead poem	Αρχαιότητα
Sleep of the angels	Κακό
Khronos	Αντι-θρησκευτικό (Χριστιανισμός)
Genesis	Αντι-θρησκευτικό (Σατανισμός)
Sanctus Diavolos	Αντι-θρησκευτικό (Σατανισμός)

Γ' Περίοδος	
Εξώφυλλα	Θεματική
Theogonia	Μυθολογία
Aealo	Πόλεμος
Κατά τον δαίμονα εαυτού	Αντι- θρησκευτικό (Σατανισμός)
Rituals	Μυστικισμός
The Heretics	Αντι-θρησκευτικό (Χριστιανισμός)

Α' Περίοδος								
Άλμπουμ	Θρησκεία				Θάν ατος	Μυθολογία/ Μυθοπλασία	Άνθρ ωπος	Μυστι κισμός
	Σαταν ισμός	Χριστια νισμός	Παγα νισμός ς	Άλ λο				
Thy Mighty Contract	4	1			2			
Non Serviam	1		4		2			1
Thriarchy of the lost lovers			1		3	4	1	
Σύνολο	11				7	4	1	1
								2 4

Β' Περίοδος								
Άλμπουμ	Θρησκεία				Θάν ατος	Μυθολογία/ Μυθοπλασία	Άνθρ ωπος	Μυστι κισμός
	Σαταν ισμός	Χριστια νισμός	Παγαν ισμός	Άλ λο				
A dead poem			1		2	1	5	
Sleep of the angels	1				3	1	5	
Khronos	1						7	3
Genesis	1	1		6	2			
Sanctus Diavolos	3	1					4	1
Σύνολο	15				7	2	21	4
								4 9

Γ' Περίοδος								
Άλμπουμ	Θρησκεία				Θάν ατο ς	Μυθολογία/ Μυθοπλασί α	Άνθρ ωπο ς	Μυστι κισμό ς
	Σατα νισμ ός	Χριστι ανισμ ός	Παγα νισμό ς	Ά λλο				
Theogonia					1	9		
Aealo					2		5	
Κατά τον	2	1		1		3		2

δαίμονα εαυτού									
Rituals	3	1		2	1			1	
The Heretics	4	5	1	1					
Σύνολο	21				4	12	5	3	4 5

Ερωτήσεις συνέντευξης

Πριν ξεκινήσουμε θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε πως η συνέντευξη στην οποία κληθήκατε να λάβετε μέρος αποτελεί τμήμα της έρευνάς μου με τίτλο: «Οπτικός Πολιτισμός και ελληνικό metal: Τα εξώφυλλα των δίσκων του συγκροτήματος Rotting Christ». Η έρευνα αυτή διεξάγεται στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών *Πολιτιστική Διαχείριση* του Παντείου Πανεπιστημίου. Η συνέντευξη θα διαρκέσει περίπου μία ώρα και θα ηχογραφηθεί. Μπορείτε, εφόσον το ζητήσετε, να έχετε πρόσβαση στο υλικό της απομαγνητοφωνημένης συνέντευξής σας, καθώς και στα τελικά αποτελέσματα της έρευνας. Θα θέλαμε να μας επιβεβαιώσετε ότι αποδέχεστε να λάβετε μέρος στη συνέντευξη.

ΕΞΩΦΥΛΛΑ

1. Έχεις πει στη βιογραφία σας ότι τα πρώτα χρόνια δεν είχες ασχοληθεί με τα εξώφυλλα των άλμπουμ. Γιατί;
2. Τι σε έκανε να ασχοληθείς περισσότερο με αυτό το ζήτημα με την πάροδο των χρόνων;
3. Γενικά, θεωρείς ότι το εξώφυλλο παίζει σημαντικό ρόλο στο άλμπουμ ως σύνολο; Όχι μόνο από εμπορική άποψη αλλά κυρίως από καλλιτεχνική.
4. Ποιος ήταν εκείνος που έκανε την επιλογή των εξωφύλλων;
5. Θεωρείς ότι υπάρχει κάποια σχέση που συνδέει τα εξώφυλλα του εκάστοτε άλμπουμ με το concept των τραγουδιών;
6. Είχες πει πως το εξώφυλλο του “A dead poem” δεν σου άρεσε και ότι το είδες αφότου κυκλοφόρησε το άλμπουμ. Τι ήταν αυτό που δε σου άρεσε και γιατί δεν είπατε τη γνώμη σας πριν την κυκλοφορία;
7. Είχε γίνει αλλαγή της γραμματοσειρά του ονόματός σας για το «A dead poem”. Σας άρεσε αυτή η αλλαγή; (Ναι ή όχι και γιατί;)
8. Είσαι ο εμπνευστής του εξωφύλλου στο Khronos σε συνεργασία με τον Σπύρο Αντωνίου των Septic Flesh. Συνδέεται κάπως το εξώφυλλο με την θεματική των τραγουδιών σας;
9. Από που το εμπνεύστηκες;
10. Η χρήση των θρησκευτικών συμβόλων τι ρόλο παίζει στο κάθε άλμπουμ (π.χ. πεντάλφα, σταυρός, δαίμονας κ.τ.λ.);

11. Από το Theogonia και έπειτα αρχίζουν να αποκτούν μια άλλη αισθητική. Αρκετά διαφορετική από αυτή που μας έχει συνηθίσει ο χώρος. Θεωρείς πως συνδέεται αυτό με την πορεία του συγκροτήματος;
12. Πάντως από το Theogonia και έπειτα τα εξώφυλλα έχουν μια σύνδεση και με τους στίχους και τον τίτλο του άλμπουμ. Πάνω σε αυτό ποια είναι η δική σου θέση;
13. Στην περίπτωση του Theogonia και του Triarchy of the Lost lovers, βλέπουμε ότι έχουν επιλεγεί διαφορετικά εξώφυλλα για το βινύλιο απ' ότι στο cd. (στο triarchy το πρώτο εξώφυλλο ήταν έργο του Dore). Εσύ πιο πιστεύεις ότι ταιριάζει περισσότερο στο ύφος των τραγουδιών και γιατί;
14. Σε ένα κόνσεπτ άλμπουμ (όπως τα πέντε τελευταία) η δική σου εμπλοκή πια ήταν στο ζήτημα του εξωφύλλου;
15. Σε παλαιότερη σου συνέντευξη είχες πεί ότι η ιδέα για το εξώφυλλο των Heretics ήταν δική σου, την οποία και περιέγραψες με ένα τρόπο στον Μ. Μάξιμο. Πώς η έννοια του αιρετικού αποτυπώνεται για σένα ως εικόνα;
16. Με βάση ποια κριτήρια επιλέξατε τους καλλιτέχνες των άλμπουμ;
17. Επιλέξατε έργα των cover artists από το πορτφόλιο τους ή δημιουργήθηκαν ειδικά για εσάς τα εξώφυλλα;
18. Η δημιουργία των εξωφύλλων προηγήθηκε από αυτή της δημιουργία των τραγουδιών; Και αν ναι σε ποια άλμπουμ;
19. Οι καλλιτέχνες των άλμπουμ άκουσαν πρώτα τα τραγούδια που περιλαμβάνονταν στο δίσκο;
20. Ποια ήταν η παρέμβαση σας στο εξώφυλλο (εάν υπήρχε);
21. Θα έλεγες πως τα πέντε τελευταία άλμπουμ είναι concept άλμπουμ;
22. Η αισθητική στα εξώφυλλα των άλμπουμ δεν παραπέμπει σε ελληνικά στοιχεία-πλην του Εάλω-, αυτό ήταν μια συνειδητή επιλογή;
23. Το logo της μπάντας πως προέκυψε; Ισχύει ότι το δημιούργησες εσύ;
24. Από τι είχες επηρεαστεί;

ΣΤΙΧΟΙ

1. Γενικά θεωρείς ότι ο στίχος έρχετε σε δεύτερη μοίρα μετά τη μουσική;
2. Θεωρείς ότι ο στίχος παίζει σημαντικό ρόλο στο είδος;

3. Στα πρώτα άλμπουμ, μέχρι και το Triarchy of the lost lovers, οι στίχοι ανήκαν στον Jim Mutilator. Εσύ δεν είχες εμπλακεί καθόλου σε αυτό; (Ναι ή όχι και γιατί;)
4. Από το “A dead poem” και έπειτα οι στίχοι πλέον είναι δική σου υπόθεση. Τι ήταν αυτό που σε ενέπνευσε στο κάθε άλμπουμ για τη δημιουργία τους;
5. Πώς διαφοροποιείται η θεματολογία των στίχων σας στα άλμπουμ σας ανά περίοδο;
6. Στο Theogonia θα έλεγε κανείς πως παρατηρείται μια τόμη στην μέχρι τώρα πορεία της μπάντας. Διαφοροποιείστε αρκετά μουσικά και στιχουργικά καθώς εισάγετε το ελληνικό στοιχείο πιο έντονα σε σχέση με πριν. Που θεωρείς πως οφείλεται αυτή η διαφοροποίηση;
7. Πώς αποφάσισες να την εισάγεις;
8. Ποια θα έλεγες ότι είναι η κύρια αισθητική που χαρακτηρίζει τους Rotting Christ; (τρεις περίοδοι: Σατανισμός, Μυθολογία και λαϊκές παραδόσεις, Heretics. Αλλά παντού υπάρχει το σκοτεινό στοιχείο).
9. Πόσο σχετική είναι αυτή με τις βασικές σας επιρροές από τη μέταλ σκηνή;
10. Θεωρείς πως η δουλειά σας έχει επηρεαστεί από τις πιθανές απαιτήσεις που είχανε κατά καιρούς οι δισκογραφικές απέναντί σας; Μέσα σε πιο εμπορικά πλαίσια;
11. Πώς αποφασίζεις να εισάγεις τα ελληνικά ως γλώσσα των στίχων;
12. Οι άλλες γλώσσες; Πώς προκύπτουν;
13. Γνώριζεις όλες αυτές τις γλώσσες;
14. Μέγαλο μέρος του κοινού σας δεν μιλάει ελληνικά ή κάποια από τις μη αγγλικές γλώσσες που χρησιμοποιείς. Σε προβλημάτισε το ζήτημα της μη κατανόησης του νοήματος από τους φαν σε ορισμένα τραγούδια όπου η γλώσσα των στίχων είναι λιγότερο κατανοητή από πολλούς (π.χ. Σανσκριτικά, Αραμαϊκά, Λατινικά);
15. Γίνονται αναφορές χωρίς χλευασμό πολλές φορές στο Ορθόδοξο δόγμα. Πού αποσκοπείς με αυτό; (όπως το “Άπαγε Σατανά”)
16. Πιστεύεις ότι έχουν σημασία αυτές οι έννοιες για το συγκρότημα και το είδος εν γένει; (ως συμβολισμοί)
17. Θεωρείς πως η θεματολογία των στίχων έχει σχέση με το όνομα της μπάντας;
18. Τα stage names που χρησιμοποιούσατε, από που τα είχατε εμπνευστεί και για πιο λόγο τα εγκαταλείψατε;

19. Η ελληνική μυθολογία και γενικά η ελληνική ιστορία τι ρόλο παίζουν στους στίχους σας;
20. Έχεις πει σε πολλές συνεντεύξεις σου ότι είσαι κατά της θρησκείας, όχι μόνο της χριστιανικής αλλά γενικά. Τις θεωρείς σάπιες. Απ' την άλλη έχει επίσης πει ότι υπερασπίζεσαι το δικαίωμα του καθενός να πιστεύει όπου θέλει. Μέσω τον στίχων σου κάνεις αναφορά και σε άλλα θρησκευτικά δόγματα μέσω μιας πιο σκοτεινής οπτικής. Τελικά το θρησκευτικό στοιχείο και οι σκοτεινές αναφορές τι μήνυμα επιδιώκουν να μεταφέρουν;
21. Τι είναι τελικά ο Σατανάς;
22. Η χρήση συμβόλων του παρελθόντος και του υπερφυσικού (Σατανισμός) μοιάζουν εκ πρώτης όψεως ασύνδετα. Πώς θεωρείς πως συνδέονται και τι επιδιώκεις με τη χρήση τους στα τραγούδια σας;
23. Τι επιδιώκουν οι σκοτεινές αναφορές στους στίχους των τραγουδιών σας; (Με αυτόν τον τρόπο επιδιώκει την ισχυροποίηση της κοινωνίας μέσω των στίχων του). Η θεματολογία στα δικά σας τραγούδια επιδιώκει να συσπυρώσει τους όπαδους ενάντια στα κοινωνικά στερεότυπα, όπως η χριστιανική ηθική;
24. Υπάρχουν έμμεση κοινωνική κριτική;
25. Έχεις πει για το «Εάλω» ότι παρότι είναι η οδύσσεια ενός πολεμιστή είναι κατά βάθος ένα αντιπολεμικό άλμπουμ. Πώς θεωρείς πως μπορεί να εκφράσει κάποιος αντιπολεμική ρητορική χρησιμοποιώντας το πολεμικό στοιχεία και όχι μια πιο άμεση αναφορά στην ειρήνη;
26. Στο Heretics, επιλέξες απ' όσο έχεις πει σε συνεντεύξή σου ως θεματολογία τον αιρετικό εν γένει με βάση τα διαβασματά σου (Βολταίρος, Καζατζάκης κ.τ.λ.). Τελικά η έννοια του αιρετικού θεωρείς πως αποτυπώνεται στους Rotting Christ σε όλα τα άλμπουμ με κάποιον τρόπο;
27. Μια φράση που απαντάται σε πολλά τραγούδια σας “Serve in Heaven, or rule in Hell?”. Είναι το έργο του Milton (“Paradise Lost”) και γενικότερα τα λογοτεχνικά κείμενα, σημαντική πηγή έμπνευσης για τους στίχους σου; (Ναι ή όχι και γιατί)
28. Και τέλος, αν μπορούσες να χαρακτηρίσεις με μια λέξη το κάθε άλμπουμ ποια θα επέλεγες (εκτός του τίτλου);
29. Τι ρόλο παίζει το στοιχείο του θανάτου στους στίχους των Rotting Christ;

ΣΤΙΧΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

Άλμπουμ: *Thy mighty contract* (1993)

1. The Sign of Evil Existence

South spirit
Remove Oh the sea wind
Recall the first flame
Awake the beast under the snow
In three shades
The sign of evil existence
Engraved in rain
Above the circle where tyrants dwell

Summon Glohithia
Appear in the snake shape
Bring down upon me
For last time all forest's (secrets)

The sign of evil existence
In the four points of horizon
The secrets buried under smoky land
It'll take ages and ages come back
The wind is here now
The see is divided
The flame reburn inside me
The beast return in the snowy land

Summon Glohithia
Appear in the snake shape
Bring down upon me
For last time all forest's (secrets)

2. Transform All Suffering into Plagues

Million eyes and million souls
Never seen beyond the zone
As Charon proclaim the law
Winds come front, reveal the ones who gone

Transform all suffering into plagues

The slaves never seen beyond
Forever locked behind the rusty door
Naked suffer but they never die
In chains polluted, bless they alive

Wild annihilating riders
Made in bowels of the earth
Defend the chariot arise in tartar
On winged horses they attack

Transform all suffering into plagues

Transform all suffering into plagues
Mayhemic curses once predicted
Worthless humans beg their death
Eternal suffer miserables

The curse of Nath
The curse of Iostha

Walk through sensual rivers
An energy weakening sensations
Certainly infect the hypnotized target
Never stop to suffer

Miserables

Million eyes and million souls
Never seen beyond the zone
As Charon proclaim the law
Winds come front, reveal the ones who gone

Transform all suffering into plagues

3. Fgmenth, Thy Gift

Seremoth, Levino, Alchemoth
In lust time come forth
Arise from the chaos nights
Thy majesty devour the son

Thy gift deserves you
The offer of Absu
Fgmenth beloved successor
See all dreams come true
Deliver us to him
Obey in the power create me
Inside my eyes your sight

Inside my mind your voice
A silent word attack me
It's called Razal Tach
The one connect our lifes

4. His Sleeping Majesty

Broken faces behind the idol
Self sacrifice believers once (betrayed)
Those who disregarded (authorities)

In deadly position they offend

The junless domain
For ages and ages
Where his sleeping majesty
Under the black sand

Skeletoned shapes look lifeless
Thrones disappear in dusty (old centuries)
Where glory hide the myth
Nothing to see those who died

The junless domain
For ages and ages
Where his sleeping majesty
Under the black sand

Invaders who follow the legends
Spread mouth to mouth
Approach the phenomically quiet graveyard

Well hidden lonny sentinels
Around his sandy dwelling
Out of date carnivorous suvivorous
They offend his sleeping majesty

The events can be said by human words
So strength so hate to those who dare
They break the frontiers and they come
Now dust of melting bones
Mixed with the Sandy land

Broken faces behind the idol
Self sacrifce believers once (betrayed)

Those who disregarded (authorities)
In deadly position they offend

5. Exiled Archangels

Fallen in decay
Inflowing shades
The oppressed revolt
Removed in dark spheres

Once exiled
Einthamoooo
Blessed...
In abyssia

Iria, Uthopia, come here
Believe in us and be like us
Taste the lusts and feed revenge
For those who dare exile you

Release all wrath, feel it
You're in the sixth communion
Never forget what happened
As marked you arrived

Since now
I name you under our cult

Enter the tunnel
Emit no emotion
Engaged with our hierarchy
Keep the mystic way to go

All father's treasure

The upcoming mighty contract

The sight of Therion
Incarnation
Illumination of darkness
Intuition

Angels who embraced
Attached to underworld
Proselytized in the land
They refuge

Exiled now survived
Exiled be opposed
Immigration in the Abyss
Immense to the heart

6. Dive the Deepest Abyss

In front of me, the red ocean
Where no limits, no motion below
A mystic way to underworld
For million years and more

So wild call me
To fall down
Its red waves await me
Show me where I belong

Painted in colours
Mesmerised in purple
I trespass with no fear
Frontiers and doubts

Above the highest
Teach me where
All powers come from
Tonight my voice will echo in Abyss

For years falling down
The doop I'm here for
The promises beyond
A new reality I adore

7. The Coronation of the Serpent

It's the day of coronation
As the years passed (we celebrate)
The ultimate unholy domination
A tribute to the serpent king

In front of king I stare
At the golden crown
Half dressed the colourfull lined skin

He bows as the crown
Adore the naked head
The serpent all time creeps

In the name of Serpent
In the name of King

At the throne serpent lay
Eat (ravenously) raw fleshes
Sarcastic pay for human tribe
Among the flames the sky eyes

Coronation of the Serpent

8. The Fourth Knight of Revelation (I & II)

The shiniest of angel
Rebelous spirit
Everlasting power
Share the creation

Yoth Iria - unholy master
Yoth Iria - prince of fire

Into the storm he comes
Release the wrath
The glorious one
The evil dark knight

Across the moon
Freezing the desert
Seven dark angels
In seven dark lands

Be ready for his coming
In the forest of N Ga
Avoid meet with light rags
The one who list the night

The shiniest of angel
Rebelous spirit
Everlasting power
Share the creation

Yoth Iria - unholy master
Yoth Iria - prince of fire

Αλμπουμ: *Non Serviam* (1994)

1. The Fifth Illusion

Excavate the ancient tomp
Expansion of my doom
Converge to the empty coffin

A kingdom under catacomb
Furrowed background
Self - Abnegation
And a flute to paint the atmosphere

The fifth illusion
Self delusion of reality
The fifth illusion
Prison warder for your dreams

A kingdom under catacomb
Furrowed background
Neutralize your fantasy
Banishment
Spiritual abusement
His excellence

The fifth illusion
Self delusion of reality
The fifth illusion
Prison warder for your dreams

2. Wolfero The Chacal (Neoplasia)

In the messy forest
Metabolism of the wolf

Mirage of reality
When the chacal came into view
Mining of clear power
Reach manhood in pure steel
It's thundering & lightning
Beast's eyes flashed with anger

Wolfero the chacal

Walk by starlight
Wolfero the chacal
(call it misanthropist)

A dreamlike physical build
Piggish habits
The fetim race
The newcomer
A new generation
A new breed
The newly weds
Neoplasia
The tooth painted with hunter's blood
Entracing the hunger's look
Equivalent in the book of strength
Eradicate the soul of the land

3. Non Serviam

Emotion - Buring wooden icons
Menial man - In the candleshadow
Notorious King - Unblessed & Isolated
Open his wings
Lord himself
Enter to abyss

Non Serviam

Subterranean Ambitions

The undersinged

Never submit

Like flame he escaped

Underestimate the mankind

Unleashed he rule

Shifty bites the heel

Make red-hot under earth

With the face of angel

In flirt with sin

His voice in eternity

Non Serviam

Immortals Sum

Anni non vexaverunt me

Mille suboles certat contra a tyrannidem

Nus fons ad erevum est

Numquam Recessi

Per te natus sum et tu per me

4. Morallity Of A Dark Age

Fade to cold, beyond false arch

Colourfull pictures taken of a dead mind

Lifeless boatman in the shore of lake

The tide will bring you

The fullmoon removed now

A mute riot with a horrific smell

Extencive perpetuation

Succeed the simple thought

Manifest of a new reality

Morallity of a dark age

Special voice
Rise above
Ashes & Bones
The law decide
Transmit my word

Divided society, man against man
Dogmatic philosophy, instincts of age
Vibration skinning the map
Like a satellite I watch all your moves
Quarter fo a year
Is enough
The triangle cover all angles
Just touch the ground & See your hands
Two thousand years after christ
- Dark Age -

5. Where Mortals Have No Pride

Ride this glorious night
All lords from beyond
Galaxial dust above the cosmic temple
Decisions have taken
Stars turn to dark
The chains are tighter
Slaves turn to blind

Bleeding knowledge wasn't enough
Universal deity stand so high
Unfair crime malicious war

The tormen's cries religious lust

Stones of snow
Massive jail
Masochits love
Slaves of ice
Twelve thrones / Around the temple
Twelve kings / Twelve sons
Twelve kingdoms / Twelve new planets
Where flames burn the flesh
Where ice cold the soul
Where mortals have no pride

6. Fethroesforia

[instrumental]

7. Mepthesis Of Black Crystal

Nost I'm the Glory
The symbol of Lory
Bring me the crystal
Univerce i'm your lord now
Panthers around my throne
My daughter's blood
My palace appear
Mepthesis of black crystal
Carry the charriot
I ride tilveria
The crystal in the right side
Winged plasma
You will never arise

Clean as the water
You'll see into my soul
The rings in my fingers
Each word each order
You'll never smell the flowers again
You'll never see the ocean
The crystallic orizon
I paint all the walls in black

8. Ice Shaped God

Petrified shadows
Malevolent motives
Open the fifth gate of lent
Enter to a snowy fantasmagoria
Emerge from nowhere
No father no mother
An unnature utterus
The white seas with dead fishes
Without sense
Feeling logic
Completely cold
Crystalized the riversides the hills
Glacial Strength
From the glacial era
Torment in icefall
The ice shaped god
As lernaean hydra recover its plagues
Throw onself into a fight
Long for its predestination
Opposite to the hot rays
Into the propylaea of victory

Adapted to human form
Bodes ill for the country
The fall of man

9. Saturn Unlock Avey's Son

Mystic passage in saveland
I saw all glory in black gold
The earthly dwelling a crypt of cold
I experience my-self into known maths
Escay of dawn
I'm alone
Transformed into stone
Saturn unlock avey's son
Volcanic explosion
Tartarus son
An unnature embryo
A horrific born
A gold bell, a black ring
The kiss of Musthmur
Bless him
Oh faithfull servant, oh faithfull beast
Flatter my will, follow my path
Revive my wrath
Romanian moon, the count rides moonlight
Call me to serve him, release him from grave
Onward to the mountains, the wild castle wear its black
With respect I obey the blood land
I kiss the ground my lips on red

Αλμπουμ: *Triarchy of the lost lovers* (1996)

1. King of a Stellar War

The king of the inner dominion
the circle of the lost lovers
those who start the monarchy
melodies of them who gave up the ghost

a new sovereign
son of the first king
after the seizure plague
dressed in serrated armour

sensual descendant
of carnal love
semaphore
of all unearthly souls
married
to the divine war
king of a stellar war

dedicated to his father's vow
swear in power to low
asylum in his world
dazzle his hordes
emeron

2. A Dynasty From the Ice

thousand meters under
buried city of ice
observance of the prophecy
the water melts the ice

crystal logic
barbarian king
preserved for centuries
the missing link

shining glory
freezing myth
sallow mass
in the war they pass

living by night
never seen the sun
the rays against
cold gloomy faith

cross the outer space
near the inner domain
in the freezing star of thuge
starting place, safe refuge

read minds of their enemies

strategy, defense
in an unequal battle
throw waves of cold

3. Archon

a vision comes true
a dead man that returns
a mythic horse pronounces him
as an emperor returned

followed by black moves
contrast the white horse
aliens' dark motives
the army of the beloved

thousand waves swallow him
dance under the grey skin
shades get life and follow him

archon - the shadows call
archon - the planets call
the echoes in the other world
"emeron, i'm over all"

the chapter goes right
the prophecy will be done
time signed the last king
who's buried under ice

4. Snowing Still

all my dreams take me backwards
i can see a little child

his mother in black

Kissing the dead brother
(it's snowing still)

Kissing the dead brother
(it's snowing still)

in a pleasure touched by death
snow falls, cover the body
cold doesn't touch her
ice melts as the warm tears fall

in a lake of white
swans stare at their direction
sad they live
strange birds are coming

Kissing the dead brother
(it's snowing still)

Kissing the dead brother
(it's snowing still)

although early the night falls
tears turn to ice by cold
the snow covers his body
and the snow stops falling

[Whispers]

all my dreams take me backwards
i can see a little child
his mother in black

in a pleasure touched by death
snow falls, cover the body
cold doesn't touch her
ice melts as the warm tears fall

Kissing the dead brother
(it's snowing still)

Kissing the dead brother
(it's snowing still)

5. Shadows Follow

different words
empty mouths
dead faces
in a shadow world

i've seen one season
i've felt only cold
i'm so alone

ride over
fall within
shadows follow
swallow me

a face in the window
it thinks but it's senseless
it sees but it's blind
it sounds but it's dead

mesmerized in loneliness
into colourful walls
my shadow, my company
it will last so long

once again in my window
this winter will last forever

6. One With the Forest

among deep green hills
two eyes get lost in forests
crystal flower images slip
among the trunks of the trees
visions appear from the ground
shades without roots but still exist

strange animals
an eternal vital chain
monstrous pre-historic
a level of unearthly power
but still...
everything flows

some kind of a magic scar
everything gets harmonized
with the move of light

quick move of image
impossible to stay untouched

material follows the equilibrium
quickly release the earthly flesh

7. Diastric Alchemy

carbonic meteorites
volcanoes throw cold
volcanic explosions
the universe's bond

priceless treasures
the explosion born
buried forever
under coal

surrounded by thorns
unwrought stones
amphoras and bones
those cultures that are gone

beyond all fantasy
somewhere in polar stars
never imagine
the mineral world

confused planets
alchemy
relightened stars/alchemy
stench of fumes/alchemy
a diastric alchemy

lave - refresh the cold
moon dust - above all
solomon - your treasure is held

wisdom - the universe's law

8. The Opposite Bank

a deadly song is coming
meet the sound of waves
the blind wizard
stands on the highest rock

remembers all that's seen
and makes pessimistic prophecies
these are his latest hours
in the mortal world

atheron charon's beloved child
comes singing the march

the sun, the water, the land
the old man loses his sense
after the bright light
a young soul released
an old body floating on the sea

the poorest side of the universe
among wild horizons
you'll feel the immortality
you'll step on the opposite bank

a body became a prison
an eternal soul
come to me
you will be able
you go everywhere
you see everything

9. The First Field of The Battle

the north strongest wind
throw arrows in the high wall
a captive will survive
free he will revive

from town to town
in the distant sea
he'll bring an army
of poor and miserable
an earthquake will happen
thousands will be killed
the big theatre
filled with a crowd
will be creaked

fire in the east
victory's feast
the hunting eagle
has landed in the east

the sky is burning
the slaves rebel
the king is dead
a new age revealed

the space is empty
the tyrants laid in earth
the slaves unlock the chains
the first field of the battle

Άλμπουμ: *A dead poem* (1997)

1. A Sorrowfull Farewell

Counting the time
Waiting for the crime
The loss of innocence
A faint reminiscence

I`m in the twilight
Surrounded by the night
The memories have been disgraced
The scene is still unchanged

The time is near
The message is clear
The battle will be fought
Fight now. Fear not.

I keep still
I am trying to feel
The hate that`s within you

I'm going to win you

I was mistaken

I was forgotten

Unbroken silence

Absolute violence

I praise the song of defeat

I am the bottom and he`s the summit

A sorrowful farewell

Where does salvation dwell?

2. Among Two Storms

Full moon - raise the rainbow

The sea experts - prepare the bow

An optical miracle - a moon as high as one

It buzzes around your ears

An easy day will follow the twilight

It must be the last full moon

It's near the promised time

Two thunders

High strain

Threaten the mankind

Among two storms

It's hot although it's midnight

The mothers died at once

Father itself the rainbow

Both sons will last no more

The thunder bears two mothers
The mother bears two sons
Echoes in the distance
All turn to sun's size

3. A Dead Poem

It's the season the trees die
The birds don't sing no more
The rivers never come back
Nature dies out.

It's the season the trees die
The birds don't sing no more
The rivers never come back
Nature dies out.

Focus tomorrow's horizon
Sorrow means no future
Cover my face
With my guilty hands

This tragic future
Destined to hurt never heal
What end can save me?
What good gives me an end?

It's the season the trees die
The birds don't sing no more
The rivers never come back
Nature dies out.

It's the season the trees die
The birds don't sing no more

The rivers never come back
Nature dies out.

First passion
Now is lost
A dramatic dead story
I killed all I have

My sadness translated into madness
I spell meaningless words
A poem for sorrow and death

Nothing is innocent
Nothing is fair
I keep wondering
I keep wondering
How did I end up like this?

Focus tomorrow's horizon
Sorrow means no future
Cover my face
With my guilty hands

This tragic future
Destined to hurt never heal
What end can save me?
What good gives me an end?

4. Out Of Spirit

Great dilemma
Detestable thoughts
Non-existing facts
Ans it`s the grief that accompanies you

Life and death are struggling
The outcome is wavering
The decision is ours
But the truth escapes me

The sadness of bereavement
The loss of innocence
Hate made an untrodden path
Of my soul

I walk lightly
Trying not to wake
My sleeping consciousness
Trying to resist myself

The fate has schemed
Against us
The weak are condemned
Fear now
I want to be alive
But my soul is asleep
You can say whatever
I go on all alone

5. As If By Magic

The night absorbs reality
And releases fantasy
It tickles my vanity
And throws me into ecstasy

The abyss of illusion
Reveals a fairy land

I am in confusion
For I've got out of hand

The fairies of the night
Surround me, beset me
Fear is their delight They will try to take me

The new moon salutes me
The wind whispers a word
The wicked witches embrace me
And touch me with their magic hand

And I become air
And I become fire
The enemies filled with despair
As I am getting higher and higher

I have gained the wisdom
I have honoured the spell
I have conquered the stardom
I have beaten the night as well

Innocence arrives with dawn
All creatures start to die
They leave me alone
And are eager for the night

6. Full Colour Is The Night

Shall I tell you the legend?
About a garden wearing is black
I'll tell you about the whispers
The dark eyes of night

Moonlight is the brightness

Before each dawn

I lose my beauty

I lose my light

Full is the night

Fulfills my mind

The painters are the stars

Mix black with white

Pain all trees

The flowers

The waters

Full colours is the night

Free ride with the wind

With the queen of the night

Under the spell of her cold eyes

I dressed all i dress

Smell my difference

See my only love

Take no colours

Mesmerized in night

7. Semigod

Open me a gate

Through the red sky

Give me the power of two lions

The eye of the falcon

Your blood in my veins

What destiny will follow

Under your divine will
Into brave lands
I will drift

Semigod from your love with a mortal
woman
Half man, half god
I threw my soul
Into your world

One wise - eye God
Only sly evil eye
And the magic following me
Nothing can scare me
Nothing moves me
Nothing burns me
Nothing kills me
Nothing beats me

8. Between Times

The drums of time I have stopped
The ecstatic quietude
Sucks up every fear
And every desire

Illusions of the moment
Featureless figures
Intensified feelings
I'm running behind my shadow

In this vastness
I can feel your presence
I cannot understand

Your misleading words

Inconceivable beauty

Sweet melody

Forgotten senses

Are waking up

Dark is the night

Always and never

This is the time

Of total purification

Lost in thoughts

Trying to touch

The perfect moment

But the clock strikes again

9. Ira Incensus

Let the silence talk

Let my fire walk

The path of despair

Confess your sins if you dare

I play with fear

Guilt is coming near

Challenge me

But don't judge me

The tree of my pride

Has grown up so wild

I'm the one who endures

Ira incensus

All efforts in vain
My life is pain
I`m reaching the truth
And death is the proof

The last of my kind
I`m losing my mind
The pain has gone
But I`m alone

I fight on my way
The skills i have shown
Abandon, desert me
The secret is going to break me
I cry for me
Despair is all I see
The night is spreading
My life is ending

Άλμπουμ: *Sleep of the angels* (1999)

1. Cold Colours

The cold twilight
Was giving way
To that frozen night
When he started to say

Through you eyes
I can see
None of your lies
Convince me

The dancing shadows
I wait to appear
The omen that shows
You are here

[Chorus]

Away from you untrackable
And yet near you untouchable

A sudden fear came into me
The night is here it circles me

A sudden fear
Came into me
The night is here
It circles me

The silver of the moon
So intoxicating
I'll see them soon
It's almost scaring

[Chorus]

Undoing hatred
Reflected the gold colours
Golden fire and red
The black of death follows

[Chorus]

2. After Dark I Feel

It's all the same
So dull so plain
I need the spark the flame
To drag me out my insane, of my insane

Only you and me
Face to fate
Come and lead me
To another place

A circle is my mind
A triangle is my soul
I move only behind
I must be reborn as a whole

[Chorus]

Only you and me
Face to face
Come and lead me
To another place
Where I can taste
The black of purity
Nothing more
Nothing less
Escape or seek a caress
After dark I feel
I smell the pain
I revive and heal
And this is my gain

It calls me near you
Some cosmic will
I want to hold you
The lust to feel

It's all the same
So dull, so plain
I need the spark, the flame
To drag me out of my insane, of my insane

[Chorus]

3. Victoriatus

Like the ocean that roars
Everything I have done
Echoes in my ears
But can never be undone

The battle has offered
The passion and the heat
I can not be denied
Triumph or admit defeat

I remember now
Vigorous I had been
Really cruel but somehow
So glorious no man's ever seen

[Chorus]
May we be
The first to know
The first to see
The glory to bow
What else could it be?
The victory I foresaw

I honor the past
I carry the future
I'll make it last
I live up to our culture

In memory of those
Who've crossed my path
I keep them close
In times of death

[Chorus]

The battle has offered,
The passion and the heat
I can not be denied, triumph or admit defeat
I remember now vigorous I had been
Really cruel but somehow
So glorious no man's ever seen

4. Der Perfecte Traum (The Perfect Dream)

Ich hatte den perfekten traum
Noch gar nicht lange her
Aufregend und doch schlecht
Was ist wirklich? ich weiss es nicht!

The perfect dream I've had
Not long ago
Exciting and yet so sad
What's real? I don't know

Die dunkelheit kam
Heulende sturme um mich herum
Ich spürte die funken
Die mich erweckten, die mich erweckten

Passion for fight
So long desired
Towards twilight
My heart becomes lightened

A whole world
Is revealing itself
This story I've never told
I kept it for myself

Ich hatte den perfekten traum
Noch gar nicht lange her
Aufregend und doch schlecht
Was ist wirklich? ich weiss es nicht!

It had fallen dark
The winds howled 'round me
I felt the spark
That inspired me

Die dunkelheit kam
Heulende sturme um mich herum
Ich spürte die funken
Die mich erweckten, die mich erweckten

I watch I hesitate
I cry and implore
The power I hate
The power I adore

Sweet melody
Unexpected cold figure
I just want to feel
Pain becomes lust and pleasure

His eyes met mine
Time stood still
My glory will shine
I feel so tranquil

Die dunkelheit kam
Heulende sturme um mich herum
Ich spürte die funken
Die mich erweckten, die mich erweckten

5. You My Flesh

Flesh from my flesh
Natural or unnatural guess?
Even if they harm you
You can't die

[Chorus]
You my flesh, you my blood
I see the truth
When you die I'll die
I saw through your eyes
I spoke with your tongue
I name you with my name
Flesh from my flesh
Natural or unnatural guess?
Even if they harm you, you can't die

They can't harm you
They are only clouds
Come with me in a higher sky
Imagine your will and let it be

[Chorus]

What is this that comes from you?
The way it comes it makes me tremble like you
Without movement it creeps against us

How does it dare it can't kill us

[Chorus]

I never studied with my mistakes
Even when tired I'll do the same
Why did I give you life?
Why did I give you life?

6. The World Made End

Clouds of guilt gathering
Into a sky of bitterness
Rain of tears comes from walls
I once cursed
Children of the one entranced,
Celebrating so blind
For the desolate feels none
Of his lost glory bat awe

Behold! the serpent's fear,
Forgotten emotion
Since the first fall of tear
Wisdom's failure knowledge
As the tree of life decomposes here

The seventh and the liar,
Underneath the innocence disguise
Fools! you who laid your faith
In prophecies of deliverance

[Chorus]

The world made end - never to be spoken
The world made end - cease of immortality
The world made end - a name revealed
The world made end - empyria drowns

No furious beast shall reign
Before the days of wrath
Wait for no lightbringer
As stars fade away

7. Sleep The Sleep Of Angels

In the darkness
Of the years that went by
I see through loneliness
Only fear pain and lies

Fear can take my soul
Just like the odor of death
Changes me as a whole
Makes me hold my breath

Sleep the sleep
Of the angels
Let my eyes sweep
This beauty that excels

[Chorus]

Delicate silk all memories
Cuts through my brain
Can't see the mysteries

That made me so plain
They can't be seen
They can't be heard
Just like a sin
Always there to hurt

Another day has passed
Another night is here
Eternal end and start
I sense guilt coming near

[Chorus]

Uneven fight
Me against my wills
Under moonlight
Remains only my sense
You can break the spell
Tranquil my mind
I had been so blind

[Chorus]

8. Delusions

Take me in a heavy sleep
In adventures I've never seen
In a dimension before death
Mentally lost always have been

If none of us / return from death

There is so a weaving
To explain life

In a place
There is no life
What I adore
Is lost behind

All the figures feel like me
How can I feel as pain does not exist
Here knowledge meets nothingness
A lost dream, a psychotic feast

If none of us / return from death

There's so weaving
To explain life
In a place
There is no life
What I adore
Is lost behind

I have no advice
How I could
It seems so cordial
But in a way it's not

[Chorus]
Delusions: lead my like
Delusions: name all my life
With a picture of an empty heaven
A clear distinction

Between death & joy

9. Imaginary Zone

I am trying to explore
The mountain of mystery
I envy and adore
The myth and its history

I am in the house of dreams
A different dimension
Nothing is as it seems
An altered direction

[Chorus]

I can rest, I can't hide
Wondering if I feel like
Crossing to the other side
Is it different or the same
Yesterday or tomorrow
There is no difference
Joy or sorrow
I have no preference

For the time I wonder
That has long before flown
Am I remiss or a fighter?
I have never known

[Chorus]

10. Thine Is The Kingdom

This is the dead land
This is cactus land
Here the stone images
Are raised, here they receive
The supplication of a dead man's hand

Under the twinkle of a fading star

Is it like this
In death's other kingdom
Waking alone
At the hour when we are
Trembling with tenderness
Lips that would kiss
Form prayers to broken stone

This is the way the world ends
This is the way the world ends
This is the way the world ends
Not with a bang but a whimper

The eyes are not here
There are no eyes here
In this valley of dying stars
In this hollow valley
This broken jaw of our lost kingdoms

Between the idea
And the reality
Between the motion
And the act
Falls the Shadow
For Thine is the Kingdom

Between the conception
And the creation
Between the emotion
And the response
Falls the Shadow
Life is very long

Between the desire
And the spasm
Between the potency
And the existence
Between the essence
And the descent
For Thine is the Kingdom

Άλμπουμ: *Khronos* (2000)

1. Thou Art Blind

When you die I hear my name hear my name hear my name

Try to complete myself again in your eyes in your gold
Everything embraces decay black as sea fool as I
Nothing can reduce the painful of death death as black
When you die, I hear my name cold blood

Try to add and to divide in your eyes black or gold
Everything to learn you hide ruby pain ruby bride

Try to count how many sins black old sea black or cold
Since I feel good I am clean bloody cold earth comes white
Nothing can reduce the painful of death death as black
When you die, I hear my name cold blood

Be the law art thou as pride / law of blind / law of blind
Truth is what for someone died / blood / crawled

Be the form that none will bind

The whole world will be your mind
Keep your search and you will find
To see all or to be blind
Learn to climb the holy stars
Learn to walk the universe
Learn to bless and to reverse
Be the mouth of every curse...flood...fold

Try to complete myself again in your eyes in your gold
Everything embraces decay black as sea fool as I
Nothing can reduce the painful of death death as black
When you die, I hear my name cold blood

Be the law art thou as pride

2. If It Ends Tomorrow

If it ends tomorrow / if it begins
It gives me no sorrow / no tears will fall to my lips
I don't know the feeling / I haven't felt this before
It is scaring / more than I thought more

On my last day / I felt alone
For you I pray / Your hope will betray (you)
In the desert land / I felt fear
You grabbed my hand / I need to be here

If it ends tomorrow / if it begins
It gives me no sorrow / no tears will fall to my lips
I don't know the feeling / I haven't felt this before
It is scaring / more than I thought more

So close to me / the younger must stay
Nothing more to see / nothing more to say

Coming to an end / before the night is over
Trying to pretend / the time is not over
Emotions hard and rough / I am getting old
Is it enough? / this isn't the goal
The cure I can find / only deep within me
No man can save me / no man can help me

Untouched / unexpected / unfulfilled / maybe forever
My soul has been taken away
Undying / unreal / unconcerned / it's now or never
My soul has been taken away

On my last day / I felt alone
For you I pray / Your hope will betray (you)
In the desert land / I felt fear
You grabbed my hand / I need to be here

3. My Sacred Path

Total darkness / I feel so empty
Death and silence / is this remedy?
Undying light / frightful laugh
Unspoken might / unequal fight

I was fast asleep / it was that night
I felt into it so deep / then I saw the light
Far beyond this world / a whole new lies
The secret I've been told / I saw it with my eyes

Dangerous eyes gleamed like fire
Unending lies unfulfilled desire
I had the intent to express my innocence
I am endless I am fearless
Too many answers only one matters

The downfall is imminent, ruthless ignorance

You remind me of times long past
Fear within me grew really fast
I feel so cold inside memory came to me
Matter of pride. Anger runs through me

So we have parted unseeing unchanged
Who's defeated? Who eliminated
Dangerous fire burns within me
I am endless I am fearless
The downfall is imminent, ruthless ignorance

[Chorus:]

My sacred path I follow you
I made on oath I fear and trust you
I have lived for a thousand years
I implore no more full of my own fears

Total darkness / I feel so empty
Death and silence / is this remedy?
Undying light / frightful laugh
Unspoken might / unequal fight

4. Aeternatus

After one of my thousand lies, you shall all die

Three thousand years
Waiting to be born
In my mother's womb
Searching for a soul
Silence, a gift of speech
Blindness, eternal vision

Time a trusted friend
God, my son to be born
My eyes have seen / spectacular darkness
My ears have heard / incredible silence
My mind has thought / remarkable nothingness
My truth lies in nothingness... nothingness

Trust me, I shall stab you in your back
See me, I have died in the past
Hear me, I scream my silent thoughts
I am the liar

After six thousand years I shall be born
In my mother's womb searching for a soul
Silence a gift of speech blindness eternal vision
Time a trusted friend God my son to be born

Three thousand years
Waiting to be born
In my mother's womb
Searching for a soul
Silence, a gift of speech
Blindness, eternal vision
Time a trusted friend
God, my son to be born

Trust me, I shall stab you in your back
See me, I have died in the past
Hear me, I scream my silent thoughts
I am the liar

5. Art Of Sin

Chasing shadows

Before fire
Illusions follow
The ghost of many tears

Once again today
Forever withdrawn
Is this the way
Is this the way

Words never spoken
Truth lives in insanity
Secrets always forgotten
Stand up to your entity

The memory is very deep
I will get through this
Enchanted sleep
Sin becomes an art inside it

Crawling screaming
I stand before doubt
Can't stop shivering

No life is ever lost
This is my comfort
What I like most
What I like most
Is your pure cruelty

I am still afraid of you
My enemy is here
I wish I knew
Is the end near
No life is is ever lost

This is my comfort
What I like most
Is your magic oath

Chasing shadows
Before fire
Illusions follow
The ghost of many tears

Words never spoken
Truth lives in insanity
Secrets always forgotten
Stand up to your entity

6. Lucifer Over London

The twisted wings and clouds unfold
And the great page of He who feel
Makes arkened shadows / over pointed spires
Little children point and sign
And little children run and dance
Over the setting sun
Oh over the setting sun
Lucifer over London

And under that the silent stars
And under that the weeping sky
And under her the laughing world
Balance sits / in western parts / and piles spare Spares
In his / gabled room
Lucifer over London

Great Anarch and Monarch of not
The flight of Lucifer over London

And my little grandson
Wrinkled son forehead
All tiny blue pain
The mother Blood emerges
Then the mother grief
And the blue gates of Death
Open armwide
Open teethwide
Lucifer over London

All dead like the leaves
Old time shiver
Old dead calendar / past / blurred / sunsets / cinders flying
In his heart / his heart / his fingers
Punch holes in the sky
All the little Christs I count
Lucifer over London

All the little Christs I call
Laughing through the green green fields
Some of these angels have the face of God
Some of them the face of dogs

By the tower of Moab
See the sky's green angel form
Lucifer lickers all around me
His hooded eyes alight
Look into him just a little longer
See the true face of the... moon
So he weels there / through the heavens
His eyes as dotted bright lights
Licked with lust
A golden seabird
Half dead with spray

His banners / are / broken / flags in the wind
Devouring life / he / breaks at walls
Lucifer over London

The glint of dead fruits glint
And then the moon...
And then the moon...
And then the moon...

7. Law Of The Serpent

[Instrumental]

8. You Are I

When you are sick / I'll be the cure
For your sadness / I'll be the laugh
When you cry / I'll be the tear
The carmine one / so full of fear
When you're down / I'll be the wings
That raise you higher and higher
When you're blind / I'll see for you
I'll see through me / It's strange but true

When you are sick / I'll be the cure
For your sadness / I'll be the laugh
When you cry / I'll be the tear
The carmine one / so full of fear

In a way I shall be unburden your cross
And in a way you'll feel my pleasure

When I touch you my instant fear
When I am you I feel my death is near

When you are cold / I'll be the fire
That keeps you warm / cremates your dreams
When you sleep / I am in your dreams
Within your soul / and watch your sin

In a way I shall be unburden your cross
And in a way you'll feel my pleasure
When I touch you my instant fear
When I am you I feel my death is near

When you're in doubt I'll be with you
I've barely fought since I first saw you
When you're weak I'll give you will
The shelter you seek sound to feel

When you hurt / I'll be the pain
The sweet and last / that falls with rain
And when you die / in your pale hands
I will lurk and I will stand
In a way I shall unburden your cross
And in a way you'll feel my pleasure
When I touch you my instant fear
When I am you I feel my death is near

9. Khronos

Origin of time / the face of old flesh
Crumbles the earth / my feet and brain
Collapsing into measures / of nature's killing liberty
Lights gone an empty house / should be filled of empty pain

The cold dark night becomes scary soon
In the light of a young moon

A thorn in my soul your face fade away
Awake like an owl for salvation I pray

And shining flames / burning the night sky
Until you / who walk among the living
Touch the overbearing / fall on the crushed

In the light of a young moon
The cold dark night becomes scary soon
A thorn in my soul your face fade away
Awake like an owl for salvation I pray
He who sleeps in the embrace of not
Shall carry the thorns of carrion souls
He who rules the flesh of the pigs
With an oral smile shall pray on fools
Tough the overweening / fall on the crushed
Blind eyes of old light / pigs shall rule
The flesh of kings / devoured for six nights
The sky is empty set / a golden snake crumbles the earth

Her feet and brain / the face of old flesh
Like an empty light house / hiding the cold flesh
Snow is falling through / the living is gone
Then the memory / of old fear is upon
Rushes sordid through / winged black images
Who shall build / an empty sky
Same as the origin / of your face
Origin of time / origin of time

10. Fateless

I am the one that lead you
I am the one that hurt you
I am the one that breaks you
Inside your brain

I am the one that crushed you
I am the one that rapes you
I am the one that conquers you
Inside your brain

I am the curse that hunt you
Before the death abandons you
Before your life start to fall
I am the curse you ever wish to throw
So o not cry and obey me
I as the fate am here to stay
To crush to rape to break you
I am the curse that abandons you
...I am the sin that opposes you...

I am the one that delights you
I am the one that calms you
I am the one that excites you
Inside your brain

I am the fate that leads you
To the eternal valley of pleasure
You desire me I know that
But you will never get me just for that
So cry and obey me
I as the fate am here to stay
To lead to calm to win you
I am the curse that abandons you
...I am the sin that opposes you...

I am the curse that hunt you
Before the death abandons you
Before your life start to fall
I am the curse you ever wish to throw
...I am the sin that opposes you....

Crush. Rape. Conquer you
Break. Hunt. Oppose you
Kill. Destroy. Obsess you
Kill. Destroy. Opposes you

11. Time Stands Still

Time stands still
Like a sad young boy
Staring the ground
Making no sound

Time stands still
He refuses to walk
Talking through the lie
Just trying to die

Time stands still
But why move
When I am not warm
Till I taste blood

Time stands still
Like a small blond girl
Just playing dead

Her throat is red
Time the eternal meaning of pain / the only creature to stay
Silent emperor in my dreams / take my soul and strip it

Time stands still
Holding his breath
Begging for a death
But she is deaf

Time stands still
He can wait as I
Kill time and feel
Until you spill still

Time stands still
Like I wait for you
Like you are here
When dawn is near

Time stands still
Has embraced my life
Living in the ground
Doesn't make a sound

Time stands still
But why move
When you are not cold
Yet to unfold from a pill

Time stands still
And he knows I will
Wait till you you're shown
For the perfect dawn you feel

Silent emperor in my dreams

Time stands still
Like a sad young boy
Staring the ground
Making no sound or a kill

Time stands still
He refuses to walk
Talking through the lie
Just trying to die he will

Time stands still
But why move
When I am not warm
Till I taste blood from a kill

Time stands still
Like a small blond girl
Just playing dead
Her throat is red but she feels

Silent emperor in my dreams

Time stands still
Holding his breath
Begging for a death
But she is deaf and real

Time stands still
He can wait as I
Kill time and feel
Until you spill your thrill

Silent emperor in my dreams

12. Glory Of Sadness

I was straight asleep / it was that night
I felt into it so deep / then I saw this light

You've been there / I can only tell
Suddenly scare / your fear I smell
Past dressed in blue / blue of silence
I wish I knew / the depth of ignorance

The wind was whistling / a great new song
I started wondering / saw before long

I sank into darkness / no strength left in me
I found nakedness / nothing else to see
The glory of sadness / death for death
The arrow of madness / the target is myself

Vague thoughts torture my head / you raise your veil you raise your name
Always fight never fear / cold dark night the battle is near
I sensed danger caught in a trap / it took an instant the struggle was sharp
I remember what you had said / the challenger will prevail
I remember what you had said / the challenger will prevail

I was straight asleep / it was that night
I felt into it so deep / then I saw this light
Far beyond this world / a new one lies
A secret I've been told / I saw it with my eyes

You've been there / I can only tell
Suddenly scare / your fear I smell
Past dressed in blue / blue of silence

I wish I knew / the depth of ignorance

Άλμπουμ: *Genesis* (2002)

1. Daemons

(Δαίμονες φλέγει γαρ περί μου)

Draw deeply thy breath

(Δαίμονες φλέγει γαρ περί μου)

Close thy mouth with right fore finger pressed

(Δαίμονες φλέγει γαρ περί μου)

Dash down the hand with a great sweep

(Δαίμονες φλέγει γαρ περί μου)

Expelling forcibly thy breath

Soul with virtues and minus

Emotions that battle with love and hate

Body with instinct and insanity

Sensation of pleasure mixed with pain

Feel the crude natural power

Give birth to what I had dig lower

Evoke the source of creation

Control the power of salvation

Lay down to the powers of universe
Internalize the harmony of universe
Destroy the naïve paths of ignorance
Control the inner cries of desperation of vitiation

The purely major
The purely minor
Sign of expansion
Sign of paradox

Touch the joy of the absolute
Wear the mask of fighting rule
Swear the oath of macro
Turn the chapter of micro

Chase the inner freedom
Forbidden paths of liberation
Follow the voices the crush your mind
Beyond the unseen cries of a wasted life

The purely major

2. Lex Talionis

Hate for hate and ruth for ruth
Eye for eye and tooth for tooth
Scorn for scorn and smite for smite
Love for love and guile for guile

He who is without sin
He who mantles passion with fear
He who turns the other cheek
He who drowns wrath with fire

War for war and woe for woe
Blood for blood and blow for blow
Scorn for scorn and smite for smite
Love for love and guile for guile

He who to evil resist
He who creates wraith from clay
He who declaims never to judge
He who divides seas and skies
He who reveals love as an arm
He who creates shields by fire
He who serves slaves and faints
He who builds walls with tears

[CHORUS]

Fire and tears enlighten my world
This world dressed in fear
Awe the emotions of wrath
Behold the serpent's fear

He who to evil resist
He who creates wraith from clay
He who declaims never to judge
He who divides seas and skies
He who reveals love as an arm
He who creates shields by fire
He who serves slaves and faints
He who builds walls with tears

[CHORUS]

Hate for hate and ruth for ruth
Eye for eye and tooth for tooth

Scorn for scorn and smite for smite
Love for love and guile for guile
War for war and woe for woe
Blood for blood and blow for blow
Scorn for scorn and smite for smite
Love for love and guile for guile

3. Quintessence

Here stays enthroned the one that breathes the night
The blood ruler of great fights
Here stays enthroned the virgin of ten thousand sins
The virgin whose beauty dreams all light
She is the one who walks on semi-dead souls
She is the one that her love is lethal sweet
She is the one that owns the fate of clever fools
She is the one whose smile means your defeat

Behold her name the threefold breath
The veil under her eyes portends only death
Her breast is venomous, her kiss rebirths
Go further and further close to the death

Be wise to time, be strong to hold
Her pleasure for the gods, orison for the souls
Her joy is earth, the color of gold
Her absence is named cold

The lady from the end of all life

Her power is the world, her fear is the life
Behold thyself do not make her your wife
Your soul belongs to her, to her knife

Fear not her lethal eternal grip
Her loss does not make you weak, keeps you strict
A demon is for you, for you to keep
Her ecstasy on your feet

[CHORUS]

The one that breathes the night
Blood ruler of great fights
Virgin of thousand sins
Her beauty dims all light
She walks on semi-dead souls
Her love is lethal sweet
She owns the fate of clever fools
Her smile is your defeat

Ice in her eyes-soil in her soul
Hard in her heart-harm in her arm
Death in her breath-pain in her name
She is inside-deep in your life
Miss you side-take my harm
Breathe my heart-in your side
We are in her-we must now hide
She is inside-deep in your life

Behold her name the threefold breath
The veil under her eyes portends only death
Her breast is venomous, her kiss rebirths
Go further and further close to the death

Be wise to time, be strong to hold

Her pleasure for the gods, orison for the souls
Her joy is earth, the color of gold
Her absence is named cold

[CHORUS]

4. Nightmare

Beyond inconceivable agony, to the dark tunnel of pain
I here your voice flickering, into the silent drop of rain
I here your cry of despair, the expectancy of escape
Please help me, help me, help me, get me out of here:

My words have been lost, my fright has brought
The unexpected, vision that shakes me
My limbs have frozen, my hearts beats so strong
Am I dreaming? How real the feeling?

Beyond the wall of truth I here myself crying
Searching for a exit on a foggy side of life
I need to find the line, I am forced to touch the sign

Where das salvation dwell?

My soul praises the light, surrounded by the night
My wishes perished, all hopes vanished

My body fades away, illusions painted in gray
Am I living or am I dreaming

Beyond the wall of truth I here myself crying
Searching for a exit on a foggy side of life
I need to find the line, I am forced to touch the sign

Before the dawn I am buried
Into the tunnel of death
I here your voice that begs
For an exit to escape
Before the dawn I am buried
Feeling so dull so plain
Your fate starts to fade
It's time to face the flame

[CHORUS]

It's time to face the flame
It's time to face your dream drowned in pain
I stare and then stare again
There is no place just counting days

My hopes have been lost, my heart beats so strong
I am not dreaming, true is the feeling
Counting the time - so alone, expecting the inevitable
Shredding my wishes scatter my feelings

Beyond the wall of truth I here myself crying
Searching for a exit on a foggy side of life
I need to find the line, I am forced to touch the sign

Before the dawn I am buried
Into the tunnel of death
I here your voice that begs
For an exit to escape
Before the dawn I am buried
Feeling so dull so plain
Your fate starts to fade
It's time to face the flame

[CHORUS]

5. In Domine Satana

[CHORUS]

IN NOMINE

SATANI

IN DOMINE

SATANI

MALEUS

SATANI

AVE

SATANI

IN NOMINE

SATANI

IN DOMINE

SATANI

AVE

SATANI

DEUS

SATANI

Vital existence to those who claim indulgence
Being captured to the wasted bright of displeasure
Cordial existence to those who refuse abstinence
Trapped in the swinging hope of eternal pleasure

[CHORUS]

Unsullied wisdom to those who strikes the ingrates
Relieved from the pipedreams of a decadent power
Fulfilled desire for those who accomplish their sins
Escaping from the naked side of expurgation

[CHORUS]

They want you dead, your unsullied wisdom a lambent flame
They want the sigh of your existence, the star of sustenance
They want you alive, prophet and slave of the glorious one
They want you secret your fainting will for eminence
The shadow of the omnipresent, feed to your indulgence
Feed to your abstinence, feed to your ignorance

Cause:

OBLIVION DECAY AND DEATH

Three of my children without birth

[CHORUS]

Vital existence to those who claim indulgence
Being captured to the wasted bright of displeasure
Cordial existence to those who refuse abstinence
Trapped in the swinging hope of eternal pleasure
Unsullied wisdom to those who strikes the ingrates
Relieved from the pipedreams of a decadent power
Fulfilled desire for those who accomplish their sins
Escaping from the naked side of expurgation

IN NOMINE

SATANI

AVE

SATANI

6. Release Me

I am trapped within a fabled dream
The one that hunts at the edge of horror
What do I love there is no form no being
To witch I do not give my self alone

Awake from dreaming the truth is the known

Awake from waking the truth is unknown
Show me the dream that leads me to trueness
Show me the truth that releases me from madness

Awake from dreaming, awake from waking
Show me the dream that leads me to the truth
Show me the truth that wakes me from the nightmare

I am trapped within an unending line
The one that hurts the value of hollow
What is the sign, what is the omen?
To witch I have to base upon

The truth that dwells in the dark night of soul
Beware of every herald of the dawn
Find me the soul that truth doesn't dwell in darkness
Find me the herald to proclaim me the sadness
Find me the silence the light side of truth
Fill me with hopes with reasons with wisdom
Awake (me) from dreaming that truth is the known
Awake (me) from waking truth is unknown: the fear is the known

Law / reason / time / space blind us to truth
All that we know is that we know not
Law / reason / time / space blind us to truth
All that we know is that we know not

The truth that dwells in the dark night of soul
Beware of every herald of the dawn
Find me the soul that truth doesn't dwell in darkness
Find me the herald to proclaim me the sadness
Find me the silence the light side of truth
Fill me with hopes with reasons with wisdom
Awake (me) from dreaming that truth is the known

Awake (me) from waking truth is unknown

7. The Call Of The Aethyrs

Skies who dwell into the aethyrs
Are all powerful into the earth
They execute the crisis of him
They serve the will they follow the will of them

Here / is / the face / of your god
Rule of the blessing / lord of the skies
Reign / the earth / with power / of / respect
Reign / the earth / agreed / with his wish

Let the earth be reigned from its parts
Let the vision rise its glory up
In its route in route with the skies
And as servant let them serve without lies

Ohh / you / skies / raise upon
Inferior skies / lower skies
Command the ruling / command the forceful
Destroy / those who fall / those who go down

Creatures of earth or man let outrage
The one another with darkness
Opus of mankind let extinct
Its creation cares for beasts

The call of the thirty aethyrs
Born with those that compound
The call of the thirty aethyrs
Destroy all those branded around
The call of the thirty aethyrs

Let no land remain the same as was found
The call of the thirty aethyrs
Add and withdraw till only stones you count

Born with those that compound
Destroy all those branded around
Let no land remain the same as was found
Add and withdraw till only stones you count
Move and appear in front of his words
For that swore with us to his justice
(Make us) mystics to the knowledge of procreation
Crowned in a land of abomination

[CHORUS]

Let the earth be familiar be strange
Let the earth be the locus of pain
Let the earth be the cradle of the whore
Let the earth be the place of those who fall

8. Dying

All I have dies by days
All I want has your face
All I see has your name
All I love dies in pain
All I aim is for you
Entire afflictions is sad but true
All I tell you is the truth
Dying off a way to ensure

All I dream is fading

All I dream off does fade
All I love hides away

All I live for makes me die
All I feel truth of lies
All I own lost too fast
Hyaline dreams that all disappeared like dust
All I touch begins to rust
Creaky castles in the sand
All I will my will knot
All I live with will rot
All I knew leaves my brain
All I aim dies again

[CHORUS]

Broken dreams that fades away
Like muddy footsteps in the rain
Dusty hopes frozen lies
Reveal the end so lost behind
Silent screams that wipe away
Seeking life in my brain
Broken hopes unending lies
Reveal from fog the rusty life

All I have dies by days
All I want has your face
All I see has your name
All I love dies in pain
All I aim is for you
All I tell you is the truth
All I dream off does fade
All I love hides away

[CHORUS]

All I love makes me die
Like deep blue painting in the twilight

All I touch turn to dust
Creaky castles in the sand
All I own lost too fast
Hyaline dreams disappeared to dust
All I live with will rot
Forbidden lust to be reborn

9. Ad Noctis

I am the healer and the deceiver
I am the sober eye of fate
I always take to be the giver
I am the crimson eye of hate

My love is sloth corrupting order
I am the secret hand of pain
I am the builder of this wanderland
My face is known by the insane

My work is black the sin moves
As horrific and as cold
I am the horns with golden hooves
The balance of the gods
Oblivion decay and death
Three of my children without birth

I am into the inner dark
The tension of the kill
The first of murders had my mark
I am in restricted thrills

My work is black the sin moves
As horrific and as cold
I am the horns with golden hooves

The balance of the gods
Not being me, yet I am life
The lover and the wife

In nothing I am the essence all, the things in which you exist
Still I am more you couldn't hold, the corpse's biggest feast
My work is black the sin moves as horrific and as cold
I am the horns with golden hooves, the balance of the god
...the balance of the god

Staring at me is a simple thing
But may affect you a lot
I am inside you in every thing
GOD'S OWN ETERNAL HOST

I am the healer and the deceiver
I am the sober eye of fate
I always take to be the giver
I am the crimson eye of hate
My love is sloth corrupting order
I am the secret hand of pain
I am the builder of this wanderland
My face is known by the insane

My work is black the sin moves
As horrific and as cold
I am the horns with golden hooves
The balance of the gods
I am the burning side of rules
The balance of the gods
The balance of the gods
The balance of the gods

10. Under The Name Of Legion

I saw the full face of the menstrual Hecate
Four and forty virgins make the form of the gate
It is the key inside me, it is the glyph of the vision
To have a god within, under the name of legion

Love of night manifests infinitely eternally
Love of darkness signifies the enlightened life eternally

Into the divine water, deviation fulfilled
Wisdom is clear, all logic is killed
By the ancient way I project my soul
The task was given it is the death of all

My son has offered blood, his mother her tears
Full of joy they mingle, to feed the fear
Behold the moon is crowned, I raise thy sign
For the lord destruction is always blind

By bliss of pain I move the spirit
Into oblivion calls I will never hear it
An ancient voice calling from the mouth of hell
Beyond this passage there lies hole for my sell

I found him waiting in the name of dirt
Illusion's face my weakness is his strength
1000 daughters bind the runners of pain
Oh be merciful magic with the corpse of my brain

His tongue is nailed with the spikes of Christ
Divides the unity calls death for a life
Laughs at the ground that keeps the realm gold
Another still life for me to love for me to grow

[CHORUS]

Another life for me to love for me to grow in sadness
It is the key inside me to have a good within in the name of madness

Άλμπουμ: *Sanctus Diabolos* (2004)

1. Visions Of A Blind Order

Rise up the strength on them

In the name of a fruitful land

In the name of a bright path

Trodden with ignorant steps

Warble out in my cradle' s edge

Rex grandis - adustrum - malum - ab erevum

Ac adcervio - malum - ab optimus

In the name of a future calm

In the name of a pure light

Marching with a bright shade

Conquering the entire range

Rex grandis - adustrum - malum - ab erevum

Ac adcervio - malum - ab optimus

He who graces himself a joy
Fell the grief he may destroy
An unending glorious lie
Harm the power and defile

2. Thy Wings, Thy Horns, Thy Sin

Rise up the horns of sin

The caves of the cursed I have seen
Where mortals' souls covered with the temple of sin

The strength of demons I feel
Ceaseless passion to restrict
And wicked angels surround me
Burning me with their fiery wings

Who shall dare to join them in
To stain his soul with the aura of grey
And when the flame of wings remain
Seeking the golden fountain

Oh God chase me
Oh God save me

Who shall sink them to the bed
Painting the sea with the colour of red
And when the flame of wings remain
Seeking for golden fountain

Oh God chase me
Oh God save me

Who shall dare to join them in

To stain his soul with the aura of grey
And when the flame of wings remain
Seeking the golden fountain
Who shall sink them to the bed
Painting the sea with the colour of red
And when the flame of wings remain
Seeking the golden fountain

3. Athanati Este (Αθανατοι εστε)

Μακαριοι εστε οι
τολμηροι
Μακαριοι εστε οι
αμαρτωλοι
Μακαριοι εστε οι
διαφορετικοι
Εουσου δοκει
Μακαριοι εστε οι
καταραμενοι
Μακαριοι εστε οι
κυνηγοι
Ενός ονειρου
πραγματικοι

Αθανατοι εστε οι
δυνατοι
Αθανατοι εστε οι
ερμητικοι
Αθανατοι εστε οι
τραγικοι

Εο σου δοκει
Αθανατοι εστε οι
ρομαλοι
Αθανατοι εστε οι
τολμηροι
Οδοιποροι των
αισθησεων
πραγματικοι

And when the bells of fate sound
Digging your soul deep into the ground
Setting your sense to the bound
Spreading your eminence all around
And when the bells of fate sound
You walk in pathless ways till the dawn
Screaming for salvation so loud
Spreading your indulgence all around

And when the bells of fate sound
Then you immortals stand up and shout
Then you blessed martyrs doubt
Here comes a new age's blow

Slaves of fate instigate
And feel your sword's blazing edge
Your section to the enemy
Wound for the sleepy age
Slaves of fate instigate
And feel your sword's blazing edge
Your section to the enemy
Wound for the sleepy age

4. Tyrannical

Space trap the time
Mind owes the world
The perfect twin for your spatial globe
I am your parallel existence
The fate / The wrong /
The extremely forbidden thought

Wander just beside my face
Travel in my desired expanse
Detect the omen that are said
But still I search you / Still I hope in you
Roaming in a distinct space
Walk upon my errant's shades
Laugh upon my wretched race
But still I search you / Still I hope in you
Stride on the other space
Live on another sense
Melt on a different earth
But still feel you / As I left you
Running deep back in past time
Tangle into spatial time
Limit up my mental sign
But still I search you / When I face
Travel in my desired expanse
Detect the omen that are said
But still I search you / Still I hope in you
Roaming in a distinct space
Walk upon my errant's shades
Laugh upon my wretched race
But still I search you / Still I hope in:

:you: my parallel life
Ages back but still besides
Trapped in a spoiled spatial hollow

Break me down with your shining bright smile

When I'll find you I can't forgive you
When I'll find you I can't excuse you
When I'll find you I will beg you
And my life back I will claim from you

5. You My Cross

Soldiers, prepare – prepare / Fight for our cause
Soldiers, prepare – prepare / Our cause is Heaven's cause

Heaven / Graver summon me
Graven my rusty tomb
Heaven / Prophet show me
The omen of virtuous cross

Mortals, prepare / prepare / Die over the fight's field cause
Mortals, prepare – prepare / Out cause is God's cause

Heaven / Graver summon me
Graven my rusty tomb
Heaven / Prophet show me
The omen of virtuous cross
The price to guard the virtuous cross

Heaven oh Heaven / Way to mayhem
Sins number seven / Welcome to Heaven

I will die for the virtuous cross
As this is asked to me from hyper force
I will die for a host in Heaven
It will give to my sins a shelter

Soldiers, prepare – prepare / Fight for our cause
Soldiers, prepare – prepare / Our cause is Heaven's cause

Heaven / Graver summon me
Graven my rusty tomb
Heaven / Prophet show me
The omen of virtuous cross
The price to guard the virtuous cross

6. Sanctimonius

[Instrumental]

7. Serve In Heaven

Feel your sense that burns

Serve in Heaven or rule in Hell
Serve your instincts or reveal the sense
Inhale the fear or spit the distress
Blind on tear or behold the revenge

See your soul that melts

Enlight your soul with fakes / Foggy hopes so gray
Believe your senseless pain / Rise up the lambent flame
Feed your ignored will / Being ingratiate
Name the soul's existence
As a son without birth

As a son without birth

As a flame without blaze
Name your soul's
Existence as a dead that is awake
As a leaf that dying drained
As a dream that fades away
Serve in Heaven
Or rule in Hell

Feel your sense that burns

8. Shades Of Evil

Και επλασεν τον
ανθρωπον, χουν από
της γης
Και ενεφυσησεν εις
το προσωπον αφτου
πνοην ζωης

Και επλασεν ο ότι εκ
της γης παντα τα
θηρια του αγρου,
Και επλασεν ότι εκ
της γης παντα τα
πετεινα του
ουρανου

God desires to be born
In the flame of human sense
Bursting and rising
Higher and higher

And what if there are no roots on earth
And what if the stoned residence
Is a ruined hotel
Where the flame of God cannot burn
And what if the human sense
Appears as a son without birth
On an unequal battle
Where the stoned walls are made of human flesh

God desires to reign
In the flame of human fear
Creating and burning
The fields of humans' fear

...prepare your soul for the eternal burn...
...and what if the human sense is a son without birth...

9. Doctrine

Idealism / Materialism / Skepticism / Pragmatism
Electism / Fideism / Immortality of the rational soul

Free inquiry for the one that is the flame of life
Pure power to the spark that keeps the fire bright
Offspring of evidence ambiguity of reason
Reasons for what had happened but have no reason

Idealism / Materialism / Skepticism / Pragmatism
Electism / Fideism / Independence of sense / Perception

Onus for the existent, inheritance of a different purpose
Release of a man's estate tranquility on that cosmos
Setting the minds on the bright prospects
Awe the emotions of a luminous project

Reveal of nature becomes apparent
God proves with his act the existence of madness
Offspring of evidence ambiguity of reason
Reasons for what had happened but have no reason

Lawless wings of doctrine
I revive and search
Lawless wings of doctrine
I imagine, break all chains
Lawless wings of doctrine
I squatter and I confess
Lawless wings of doctrine
I produce and I create

10. Sanctus Diavolos

Is this the holy thing to see?
Is this the land that sun shines
Above the Heaven?
Hear those children's desperate cries:
Oh - children do they cry?
Do they hear their fathers' sigh?
Is this the fertile place to be?
Is this the land that sprouts
Green reach gardens?
Hear those souls' flickering cries!
Do they beg?
Do they smile?
Do they frame the long line?
Here shines the sun of a lower God
The light of SANCTUS DIAVOLOS
Here burns the bright torch of soul
The flame of SANCTUS DIAVOLOS
Here reigns thy mighty crown of horns

The horde of SANCTUS DIAVOLOS

Well blossomed is his existence
So unwilling in their souls to see
So weak to face him from
The outcast angle of earth
So rapid do they flee
When bells of order are echoed
Nemesis for the anxious heavy spirit
Nemesis for a generation free

Grantis spiritus SANCTUS DIAVOLOS

Here shines the sun of a lower God
The light of SANCTUS DIAVOLOS
Here is born the light for the blind world
The flame of SANCTUS DIAVOLOS
Against on what prophets wrote
The aura of SANCTUS DIAVOLOS
Will reign, will prevail,
Tranquillize the human race

Grantis spiritus Grantis spiritus SANCTUS DIAVOLOS

Here burns thy bright torch of soul
The flame of SANCTUS DIAVOLOS

Here reigns thy mighty crown of horns
The horns of SANCTUS DIAVOLOS
Against on what prophets wrote
The spirit of SANCTUS DIAVOLOS

Will reign, will prevail and
Tranquillize the human race

Grantis spiritus SANCTUS DIAVOLOS

Here burns the bright torch of soul
The flame of SANCTUS DIAVOLOS
Here reigns thy mighty crown of horns
The horns of SANCTUS DIAVOLOS
Against on what prophets wrote
The spirit of SANCTUS DIAVOLOS

Will reign, will prevail and
Tranquillize the human race

Grantis spiritus SANCTUS DIAVOLOS

Άλμπουμ: *Theogonia* (2007)

1. Χάος Γένετο (The Sign Of Prime Creation)

ΗΤΟΙ ΜΕΝ ΠΡΩΤΙΣΤΑ ΧΑΟΣ ΓΕΝΕΤΟ

Chaos erevos the sign of prime creation

Earth tartarus thy sight of pain and sorrow

ΗΤΟΙ ΧΑΟΣ

ΕΓΕΝΕΤΩ

ΕΠΕΙΤΑ ΓΑΙ

ΕΓΕΝΕΤΩ

ΕΡΕΒΟΣ

ΕΓΕΝΕΤΩ

ΤΑΡΤΑΡΑ

ΕΓΕΝΟΝΤΩ

Aethyr Uranos the sield of self exaltation

Night keravnos the born of awe and resignation

ΑΘΗΡ ΕΓΕΝΕΤΩ

ΟΥΡΑΝΟΣ

ΕΓΕΝΕΤΩ
ΝΥΚΤΑ ΕΓΕΝΕΤΩ
ΚΕΡΑΥΝΟΣ
ΕΓΕΝΕΤΩ

[CHORUS]

Here you have just born for burning
born for dying
stand for signing
Your great divide your nightmare has just
revived

ΗΤΟΙ ΧΑΟΣ
ΕΓΕΝΕΤΩ
ΕΠΕΙΤΑ ΓΑΙ
ΕΓΕΝΕΤΩ
ΕΡΕΒΟΣ
ΕΓΕΝΕΤΩ
ΤΑΡΤΑΡΑ
ΕΓΕΝΟΝΤΩ

2. Keravnos Kyvernitos

Strike
thunder
sons of earth and sky
Clap
lighting
childe of a glorious night
Loud and proud
transform the entire range
And bear
and grant
yourselves in human race

Where their sun does never shine
And their lands are nude and bare

Strike

thunder

monsters one eyed

Bear

and grant

yourselves into mankind

Loud and proud

transform the entire range

And bear

and grant

yourselves in human race

Where joy and lust dispel in air

And feel the breeze as frozen pale

And when the dews of night arise

Wet their souls with holy lies

[CHORUS]

THUNDEROUS UPRISING

THUNDEROUS UPRISING

Oh you sweet love in despair

LIGHTING RISING LIGHTING UPRISING

Unmask your face of sorrow and care

Sense the anxiety's fear

That shall never be quite till laid on its bier

ΟΡΚΙΖΟΜΑΙ ΣΤΗΝ ΣΤΑΧΤΗ ΑΥΤΗ

ΛΟΓΟΣ

ΑΙΜΑ

ΝΟΗΜΑ

ΛΟΓΟΣ

ΑΙΜΑ

ΝΟΗΜΑ

ΦΟΒΟΣ ΝΕΥΜΑ

ΚΑΛΕΣΜΑ

[CHORUS]

ΛΟΓΟΣ

ΑΙΜΑ

ΝΟΗΜΑ

ΦΟΒΟΣ ΝΕΥΜΑ

ΚΑΛΕΣΜΑ

ΛΟΓΟΣ

ΑΙΜΑ

ΝΟΗΜΑ

ΦΟΒΟΣ ΝΕΥΜΑ

ΚΑΛΕΣΜΑ

3. Nemecic

[CHORUS]

NEMESIS

NEMESIS COME BORN

COME BORN DARKNESS CHILDEN

NEMESIS

NEMESIS LAST BUST LAST

BUST THE HOLY RITE

Is this the land where sun brightly shines

is this the existence of a heaven's sign

Is this the locus the hallowed focus
where grace love and harmony combine

Is this the stead where reigns the light

is this where hate bids

Hear those souls' cries do they beg do they smile

do they follow the endless long line

NEMESIS FOR THE ANXIOUS HEAVY

SPIRIT

[CHORUS]

Lay down their souls with holy fears
and waters the ground with dismal tears
Soldiers of grief prepare we are near
fight the pash with shields but without spears
Hold by the whispers that summer breeze bears
and reign the land where all the woes bear
Hear those souls' cries do they beg do they smile
do they follow the endless long line
NEMESIS FOR THE GENERATION FREE

[CHORUS]

4. Enuma Elish

APSU

TIAMUT

LAHMU AND LAHAM

ANSAR AND KISAR

ANU

NUDIMMUD

When on high the heaven, had not be named

Firm ground below was unnamed

APSU

TIAMUT

LAHMU AND LAHAM

ANSAR AND KISAR

ANU

NUDIMMUD

When on high the heaven, had not be named

Firm ground below was unnamed

Mummu Tiamat she who bore them

Naught primordial Apsu their begetter

[CHORUS]

And the earth has been done and the life has just begun
and the formless void and darkness outdone
And the water has been done and the sky raised up
separating the water the genesis goes on
And the greater light has been done and the lesser light spun
to rule the day and night together with the stars
And the living creatures has been done
and the sea monsters have born
and everything that moves with which the waters swarm
She made the Worm the Dragon
The Female Monster the Great Lion
The Mad Dog the Man Scorpion
The Howling Storm

[CHORUS]

And the greater light has been done
and the lesser light spun
to rule the day and night
together with the stars

5. Phobos' Synagogue

Hey little kid come here, believe in us and be like us
Taste the sapor of the forbidden seed
Drown the awe breath, far in your azure deeps
Fear ain't your foe but you're ally to meet your dream

Show me your bound to show you the heart
To outdo your awe and brave become
Drown the awe in your azure deeps
Fear isn't your foe but you're ally to win

Whisper the reason that doubt yourself

To trace the path of braveness and strength
Bury the awe in your nightmare's shelf
Nothing to fear but fear itself

Show me your bound to show you the heart
To outdo your awe and brave become
Drown the awe in your azure deeps
Fear ain't your foe but your ally to win

[x2]

Phobos has just be born and sent to mortal's world
To kill human's immortality hope
Phobos has just be born the hidden awe of god
The awe for freedom and his throne loss

[Charles Manson's speech:]

You people have done everything in the world to me.
Doesn't that give me equal right?

I can do anything I want to you people at any time I want to, because that's what
you've done to me.

If you spit in my face and smack me in the mouth and throw me in solitary
confinement for nothing, what do you think is gonna happen when I get outta here?

6. Gaia Tellus

TERRA GRANDIS MARIS SPIRITUS EST
MATRIS STELLA AC CAELUM EST
IMPIUS EST

Earth, uterus of stars and sky
Mother of the highlands
Womb of ocean and arid sea
Let your seed create the barrows
Gods' dweeling so hallowed
And chain and gain the reign

Let your seed create the Cyclops
Monsters one eyed so robust
That crash and strike create
And offer this good to human race
For power and glory to gain
And offer this good to human race
For defiance and pride to strain

[CHORUS]

To dele and vanguish the sorrow
fullfill their vision to reign
Upon god's dweeling the hallowed
their existence to gain
TERRA GRANDIS MARIS SPIRITUS EST
MATRIS STELLA AC CAELUM EST
TERRA GRANDIS SPIRITUS EST
UTERUS MARIS IMPIUS EST

7. Rege Diabolicus

Long ago you broke off your joke and tore off your bonds
You said: "I will not serve"! indeed on every high hill
And under every spreading tree you lay down as a prostitute
I form the light and create darkness
I bring prosperity and create disaster
I THE LORD
I THE GOD
I form the light and create darkness
I make weal and create sadness
I THE LORD
I THE HORNED

[CHORUS]

When the night of love draws to its close

REGE DIABOLICUS REGE MALUM

The red mist rises to greet the dawn

REGE DIABOLICUS DIABOLICUS DEUS

Covering the lord of those who do not dare to be

REGE DIABOLICUS REGE MALUM

The sign of evil is here to feel

REGE DIABOLICUS DIABOLICUS DEUS

I form life and create fire

I promise peace and create pyre

I THE LORD

I THE GOD

I form life and create fire

I bring delight and bear desire

I THE LORD

I THE HORNED

[CHORUS]

8. He, The Aethyr

In the sleepy night

From a breezy bite

O earth

your son born

the sky

The tireless shield of mankind

Wake! under a sun that scatters its shine

And praise the stars from the field of the night

Words full of faith that sound so bright

Scattered in ether but they are surmised

Teached how to kill your blaze inside

Preached how to leave the fear beside

You infernal soul reveal the wise

How the beauty borns from inside

[CHORUS]

BORN FROM INSIDE and burn the Angel
SPAWN PROCREATE and kill the menial
Faint the light that comes from the blaze
That crush and raze all of your bowels
BORN FROM INSIDE and burn the Angel
SPAWN PROCREATE and kill the menial
Seed the thorn that bears the flame
That burns inside you and willing to frame
O tireless shield of mankind
The thorn of death so much chars me
That my spark returned to you
And fire the stars that light the way to you

[CHORUS]

9. Helios Hyperion

I am the titan (Helios Hyperion) ruler of the earth
lord of upper and under cosmos
I govern the weakness
in every cry of every man
I am the Cronus offspring of earth and chaos
I teach you the art of war far in your sleepy subconscious

[CHORUS I]

And hype up the will of vengeance
And draw down to earth by spells and wickedness
The joyful color is for me
What does paint your soul with weaknesses
And break up your sacredness
And bless the impure with joy and rawness
Supreme victim is for me

What is haunt with tear and prayer
I am the Cronus offspiring of earth and chaos
I teach you the art of war far in your sleepy subconscious
I weep your weakness fluid that you are calling tear
And face the Angel that dread to dare

[CHORUS II]

And crush the tyrants iron head
And become a tyrant in his stead
Supreme power is for me
What it flows from anger
And look down on and snigger
The apathy of mind and bring them
The art of blowing up the teen
and be the fortune's stringer

[CHORUS I]

10. Threnody

ΘΡΗΝΟΣ ΒΑΡΥΣ ΕΠΕΦΤΕΙ

ΔΡΟΜΟ ΜΑΚΡΥ ΔΙΑΛΕΓΕΙ

The frozen wind I feared , a song of laugh and tear
My single son was singing the beauty of this living
A lament cleaved the air, the sole request of bier
My single son was crying, life was too short to satisfy

ΘΡΗΝΟΣ ΒΑΡΥΣ ΕΠΕΦΤΕΙ

ΔΡΟΜΟ ΜΑΚΡΥ ΔΙΑΛΕΓΕΙ

He sang and he was fighting with bevy of crow that eagerly
Waiting his flesh to eat , thirsty his blood to drink
Hit with his heavy hand the ground so hard
The earth that grewed him, this earth will bury him

[CHORUS]

Earth in your ground I lived my first exile

Earth your ground watered with my bile

Earth your ground marked with my sign

And you erased it with my dying

Boatman accept the coin of my son and lead him to the other bank

And send my damn to the time, that Charon decided to take the son of mine

[CHORUS]

Earth in your ground I lived my first exile

Earth your ground watered with my bile

Earth your ground marked with my sign

And you erased it with my dying

ΘΡΗΝΟΣ ΒΑΡΥΣ ΕΠΕΦΤΕΙ

ΔΡΟΜΟ ΜΑΚΡΥ ΔΙΑΛΕΓΕΙ

Άλμπουμ: *Aealo* (2010)

1. Aealo

ΧΑΡΕ ΠΑΡΕ ΜΕ ΜΑΚΡΙΑ ΚΑΨΕ ΜΕ

Rage and fight

ΕΑΛΩ Η ΖΩΗ

March and fright

ΕΑΛΩ Η ΨΥΧΗ

And now that dawn breaks

Behind the eyes

And its lightness delivered

By the screams

Just feeling my face frozen

Just seeing my life chosen by

ΧΑΡΕ ΠΑΡΕ ΜΕ ΜΑΚΡΙΑ ΚΑΨΕ ΜΕ

Arm and strike

ΕΑΛΩ Η ΖΩΗ

Arch and ride
ΕΑΛΩ Η ΨΥΧΗ

And now that painted crows
Laugh in the shade
Spreading their screams
In the valley of death
Just feeling my heart trembling
The time has come to...

[Chorus:]
Rage and fight
March and fright
ΕΓΕΝΕΤΩ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΕΡΕΒΟΣ ΚΑΙ ΘΛΙΨΗ
Arm and strike
Arch and ride
ΕΓΕΝΕΤΩ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΕΡΕΒΟΣ ΚΑΙ ΘΛΙΨΗ

Let there be my dreadful dream
Rage and fire

[Chorus]
Let there be my dreadful dream
Rage and fire
Let there sound my wicked screams
Fear afire

ΧΑΡΕ ΠΑΡΕ ΜΕ ΜΑΚΡΙΑ ΚΑΨΕ ΜΕ

2. Eon Aenaos

Won by our fathers soldiers
Won with offerings and blood

Blaze in each countenance
Spring thresh and fire the battle

ΚΑΛΕΣΕ ΜΕ

Let liberty reign
Let's fight for freedom

Everyone here has the right for
Freedom, everyone can step the arduous path of wisdom

ΣΚΟΤΩΣΕ ΜΕ

Let clarity done
A clarity clad by wisdom

Are you ready to fight for freedom?

(Yeah)

Are you ready to die for peace?

(Yeah)

I eye the grizzle cloud of rain
No certitude, no peace, no help for pain
Behold, the anger here reigns
I am here as on a darkling plain

ΚΑΛΕΣΕ ΜΕ

Let liberty reign
Let's fight for freedom

Hey soldier, wake up and hear
The infant groan the infant fear
My sweat wallows and I only pray
I only wail the wrong of death's delay

ΣΚΟΤΩΣΕ ΜΕ

Let clarity done
A clarity clad by wisdom

Won by our fathers soldiers
Won with offerings and blood
Crush (Yeah)
Kill (Yeah)
Spring thresh and fire the battle

Hades awaits Hades awaits Hades
Awaits Hades awaits
Death awaits Death awaits Death
Awaits Death awaits

3. Demonon Vrosis

Νυκτὸς ἐσμέν - Nyktos esmen - We're the night's
φρικώδη τέκνα - phrikode tekna - awful children
κατάραι καλοῦσιν - katarai kalousin - curses are calling
ἡμᾶς εἰς Ἅδην - hemas eis Haiden - us to Hades
δαιμόνων βρῶσις ἔσῃ - daimonon brosis esei - food for demons you will become
σκιὰ ἀναίμακτος. - skia anaimaktos. - a bloodless shadow.

Woe, pain, blood lead us

Now that we end up with fire
Some strident curses come from higher

Woe, pain, blood lead us

We are the nights' atrocious sons
We come from strange locus named Neverland
Atrocious demons' feed you will become
A woeful shadow without blood

[Chorus:]

Show me the path to show you the land
Where grimy war and pain have just begun
Oh, you strain, oh, you pain
I am thine and thou art mine

Now that the order sounds cease-fire
Some warlike voices sound like choir

Woe, pain, blood lead us

And tear the lucid and silky veil of my dream
And walk on gloomy and trodden path and kill
My misty brain, lord, please reign
Lord please reign and spit the poison in my vein

[Chorus]

I am thine and thou art mine

4. Noctis Era

Paint death with colour night
Scream loud your feeling fright
Hear the mercy yell fight
Unchain the beast inside and bite
Face the underworld
This twisted and naked world
Where screams sing the song
The song of the netherworld

We are the fears
We are always near

We are the fears that feed our souls
With frozen tears
We are the fears
We sound clear
We are the fears that nail your soul with our spears

Weep for me, for you, for thee
Pray in your distress to die
Lay down, obey, vile
Face the enemy and fight
Welcome to our world
To gloomy and dusky world
Where sins sing our song
The song of the netherworld

We are the fears
We are always near
We are the fears that feed our souls with frozen tears
We are the fears
We spare your ears
We are the fears that nail your soul with our spears

[Chorus 2x:]
Dark covered era, behold eternal
Beware the quite torment that last eternal
Bloodstained era that last eternal
Fire... Fire...

[Solo]

[Chorus]

Dark covered era
Bloodstained era that last eternal

Fire... Fire...

5. Dub-sag-ta-ke

[Instrumental]

6. Fire Death And Fear

Will I ever find out the sour of fear
The sour of scare
And walk on the entire range of being
Far of being near
I came here for breezy blood to step on
A hill of soil and mud
I walked till here to feel my spear

I obey my lordly prime, I sharpen my
Steel to sharpen my fear
And breaking my awe's chain,
My sparkly view their dread will rare
Back to the battle where fate calls
And the smell of death slyly crawls
I sailed till here to drown my fear

[Chorus:]

Darkness, dread and tear
Make each sense of death to seem so far so near
Fire, death and fear
I dry me wetly dreams on shields and spears

Darkness, dread and tear
Fire, death and fear

7. Nekron Iahes

(Πολυφωνικό χωρίς στίχους)

8. ...pir Threontai

In the age of gold we sculpt with deads
In the age of liberty the dread is reigning
In the age of wealth we waste flames
But the flames are known to our dead

[Chorus:]

Abomination, humiliation,
God cursed creation
Why you cage our souls
To your kingdom
Illumination, desire, salvation,
You exiled creation
Let me walk the path of wisdom

The dead are counting
With their names
The dread is following up with shames
The blood is spooking the place
But this place is not new to our dead

[Chorus]

The dead are counting
With their names
The dread is following up with shames
The blood is spooking the place
But this place is not new to our dead

[Chorus]

Abomination, humiliation

Abomination, abomination, humiliation

Let me walk the path of wisdom

9. Thou Art Lord

Thou on the cross, for you shall fight
Dead arch dead march embattle and fire

Thou on the cross, for you shall fight
Thou on the cross, for you shall die

Thou on the cross, for you shall fight
Thou on the cross, for you shall die

[Chorus:]

Soldiers be prepared, prepared!
Fight for our cause
Embattle cruel to waste your soul,
Our cause is heaven's cause
Soldiers be prepared, prepared!
Die for an absurd law
Sharp your arm that sharp your heart,
Be worth of our cause

For a voice like thunder and a tongue
To drown the throat of war
When the senses are shaken
And the soul is driven to madness
Who can stand, who can stand
When the souls are torn
To everlasting fire

[Chorus:]

For a scream like rumble and a tongue

That spit the curse of war
When the senses are ablazed and the
Soul lead the flames
Who can stand, who can stand
Thou on the cross, for you shall fight

[Chorus]

Dead arch dead march
Embattle and fire

Now I see the light
Light me a light, any kind of light
Will I ever see this green green
Landscape bright
Will I ever feel this spring
Breeze and delight
Now I see the light, now I see the light

10. Santa Muerte

God bless - God bless - God help - God stead
Your dread - Your dead
Who died in the name of Revenge - revenge - avenge
Vengeance scream loud - your dead
Who burn young and died off
God bless - God bless - God help - God stead
Your dread - Your dead
Who crawl in the name of...
Revenge - revenge - avenge
Vengeance scream loud - your dead
Who rise in the nightfall
And under your cruel eye outworn
Are wondering why they died for!

God bless - God bless - God help - God stead
Your dread - Your deads
Who trail and kneel your law
Revenge - revenge - avenge
Vengeance scream loud - your dead
That enemies sword accept with awe
God bless - God bless - God help - God stead
Your dread - Your deads
Who blinded from your crown
Revenge - revenge - avenge
Vengeance scream loud - your dead
Who their hopes built up with straw
And under the threat of a hellborn are
Wondering why they died for!

[Chorus:]

Is this the holy thing to see and die
Is this what forbid my heart's delight
Then a dubious being and weak am I
Without caring if I live or f I die

Mortals face your holy dream tonight
The sky, the earth, the sea belongs to thee...

God bless - God bless - God help -God stead
Your dread - Your dead
Who blinded from your crown
Revenge - revenge -avenge
Vengeance scream loud - your dead
Who rise in the nightfall
And under your cruel eye outworn
Are wondering why they died for!

11. Orders From The Dead

[Instrumental]

Άλμπουμ: Κατά τον δαίμονα εαυτού (2010)

1. In Yumen – Xibalba (Το όνομα του κάτω κόσμου στη μυθολογία των Μάγια)

Welcome to my dark kingdom

Behind the sun

To breathe to win your freedom

You are being trialed hard

The flames the blazes the fire the dazzling blasts

The freaks the bats the razors, thirsty for your blood

The wolves the hungry jaguars the evil laugh

They only want to kill you they want your life

How deep you hide your fear how aweless you are

Do you baptize your spear in torrid blood

Can you detain your tear, the pulse of heart

Welcome to my dark kingdom behind the sun

In yumen xibalba

Yetel Noh Yum-E'hoch'e'en

Xibalba

Ola Noh Yuum- Keban

Xibalba

2. P'unchaw Kachun - Tuta Kachun (Και εγένετο ημέρα, και εγένετο η νύχτα)

Bring me my sword - the awe - of the altar's law
Let the blood flow - in the valley - of infernal woe
Leave pain shows - thy might - of my underworld
Let blade dawn - their path - to the netherworld

Sombras del infiero - sombras de fuego - sombras de muerto
Sombras de negro - de fuego - de muerto

I sharpen my sword - the symbol - of my obscure world
Praise me as a god - as the ruler - of your scared world
Look at the crown - and declare - your desired word
Let the blood flow - let it flow - let it blow
Sombras del infiero - sombras de fuego - sombras de muerto
Sombras de negro - del fuego - de muerto

[Chorus]

Supai - Supai - Supai - Supai - Supai - Supai - Supai - Supai

Sombras de infiero - sombras de infiero
Del infiero - de muerto - de fuego
De muerto - de fuego - del infiero
De fuego - del infiero - de muerto
De muerto - de muerto - de muerto

Supai master - Supai father - negra era - Supai master

[Chorus]

Supai - Supai - Supai - Supai - Supai - Supai - Supai - Supai

Sombras del infiero - sombras de fuego - sombras de muerto

Sombras de negro - de fuego - de muerto

3. Grandis Spiritus Diavolos (Ο μέγας Δαίμων)

Grandis spiritus diavolos

Ave pater tenebrae grandis

Gloriosissime pater

Gloria - gloria

Salve domine inferum pater

Sanctum est nomen tuum

Gloria - gloria

Magna patris - gloria grandis

De profundis - nostris patris

[Chorus]

Grandis spiritus diavolos

Pater nostrum qui es in caelis

Sanctificatus sit nomen tuum

Victoria - victoria

Pater grandis et liberalis

Sed libera nos a bono

Victoria - victoria

Magni patris - gloria grandis

De profundis - nostris patris

[Chorus]

Grandis spiritus diavolos

In nomine penebrae patris

In domine libertatis

In nomine gloriae grandis

In nomine satana

[Chorus]

Grandis spiritus diavolos

4. Κατά Τον Δαίμονα Εαυτού

Πράττω κατά τον δαίμονα εαυτού

Βάλλω κατά του άρχοντα Θεού

Φόβος, δέος, σκότος, δαίμονας

[Chorus I:]

Phobia the hidden life's emotion

The cursed the exiled shadow - The seed of sorrow

Gloria to those that show devotion

And a divine honor - the holy bread to swallow

Βάλλω κατά του φόβου μου - πολεμώ

Πράττω εις γνώσιν εαυτού

Τρόμος, δέος, μένος, δαίμονας

[Chorus II:]

Phobia the visible life's diversion

A fairy tale that hallow - Your soul your sorrow

Gloria for brave and strong warrior

With a command to follow - The curse to hallow

Αίμα, Αίμα, Αίμα, Αίμα, Αίμα, Αίμα, Αίμα, Αίμα, Αίμα

Που είναι η θεία δίκη; - Η Νέμεσις; - κατάρματος ής

[Chorus I]

Ιερίς πόλεμος - Ιαχή δαίμονος

5. Cine Iubește Și Lasă (Εκείνος που αγαπά και αποχωρεί)

Păi cine iubește și lasă
Cine iubește și lasă
Dumnezău să-i dea pedeapsă
Dumnezău să-i dea pedeapsă

Tărăișu' șarpelui
Și pasu' gândacului
Văjăitu' vântului
Pulberea pământului
Pulberea pământului

Că furnica de-i furnică
La trup mare, la cap mică
Și la mijloc subțerică
De umblă

Hai, dar noi oameni botezați
Dar noi oameni botezați
De cuvânt suntem lăsați
De cuvânt

Că cine iubește și lasă
Dumnezău să-i dea pedeapsă
Tărăișu' șarpelui
Pulberea

(Μετάφραση από Ρουμάνικα)

Well, the one who loves and then leaves,
The one who loves and then leaves,
God should give him a punishment,
God should give him as a punishment:

The crawling of the snake
And the stepping of the bug,
The whizzing of the wind,
The dust of earth,
The dust of earth.

For the ant, even though it's an ant,
Having a heavy body and a small head,
And having a tiny waist,
Walking under the earth,
It still holds its promise,
It does hold its promise.

Oh, as for us, baptized people,
As for us, baptized people,
We are always let down,
We are always let down.

For he who loves and then leaves,
God should give him as a punishment:

The crawling of the snake
And the stepping of the bug,
The whizzing of the wind,
The dust of earth.

6. Iwa Voodoo

Iwa - Rada - Iwa - Voodoo - Iwa - Papa - Iwa - Juju

Iwa - Rada - Iwa - Voodoo - Iwa - Papa - Iwa - Voodoo

And I conjure you, with the pins of pain I sting you

Iwa - Rada - Iwa - Voodoo - Iwa - Papa - Iwa - Voodoo

Dark spells I send you, the antigod I name you

[Chorus I]

Rada there is no death there is...

Fire that feeds your life's desire

Iwa - Rada - Iwa - Voodoo - Iwa - Papa - Iwa - Voodoo

I exorcise you, with the holy fluid I wet you

Iwa - Rada - Iwa - Voodoo - Iwa - Papa - Iwa - Voodoo

And then I capture you in my witchy world I jail you

[Chorus II]

Liar you sentence me to burn in...

Fire, fake tales strong chains that lift you

Higher and then you blow out the...

Fire that feeds your life's desire

Iwa - Rada - Iwa - Voodoo - Iwa - Papa - Iwa - Voodoo

[Chorus II]

7. Gilgames

Anu - Mammu - Apsu - Tiamut

In the land where no sun rises up

I assault with no thoughts to turn back

I will battle till the dawn faint the sun

Death, my friend I will not be outdone

Anu - Mammu - Apsu - Tiamut

I swear in the name of Ishtar

I summon you in the realm of Nergal

I will fight till all dead will stand up
I am Gilgamesh the demigod

[Chorus:]

I am Gilgamesh the demigod
The unbowed the strong of this world
I have built for you the walls of Uruk
Gilgamesh semigod glorious son of God

I am Gilgamesh the son of God
I am feeding my soul with your blood
I will fight till the dusk of dawn
Gilgamesh semigod glorious son of God

Anu - Mammu - Apsu - Tiamut

[Chorus]

Anu - Mammu - Apsu - Tiamut

8. Русалка (Ρουσάλκα)

Прекрасный странник, иди сюда (Beautiful wanderer, come here)

Look at me, I am dancing,

Hear me, I am singing

Ночной странник, иди ко мне (Night wanderer, come to me)

Come here darling, Mesmerized.

[Chorus I]

Rushalka spirit wrathful

Rushalka ghost unfaithful

When you hear me when you see me

Then your life has no meaning

Услышь этот голос! (Hear this voice!)
Is it a laugh or is it a cry
Это песня смерти (This is the song of death)
Is a swan's song, hear and die

[Chorus II]

Rushalka demon naked
Rushalka wood nymph unwedded
In river's bottom she will take you
And forever there she will keep you
Rushalka spirit wrathful
Rushalka ghost unfaithful
When you hear me when you see me
Then your life has no meaning

Look at me I am dancing - Hear me I am singing
Come here darling - Death is what you feel

[Chorus I + II]

**9. Ahura Mazdā (Ο θεός δημιουργός του Ζωροαστρισμού)-Agra Mainiuu (Ο
εχθρός του Αχούρα Μάζντα)**

Aeshmem - Akhem - Âtrem - Âpem
Aeshmem
Ahumca - Mahrkăi - Cinmănahe - Aeshmem
Akhem

[Chorus I]

Love and hate - Lust and pain
Love = Pain

War and pain - Life and chain
Life = Pain

Ahura mazdā - Aṇra mainiuu

Aeshmem - Akhem - Atrem - Apem

Aeshmem

[Chorus II]

Free and slave - Whip and reign

Free = Slave

Sin and faith - Desire and flame

Sin = Flame

Ahura mazdā - Aṇra mainiuu

Love and hate - Lust and pain

Love = Pain

War and pain - Life and chain

Life = Pain

[Chorus I + II]

10. X Ξ Σ

...Και οι επτα αγγελοι εσαλπισαν

Και εφενετο χαλαζα - και πυρ μεμιγμενα εν αιματι

Και τον ενα τριτον της γης δεντρων - Χορτων βατων κατεκαη

Και ο δευτερος εσαλπισε - Ορος καιομενον εβληθη

Και απεθανε το τριτον των κτισματων των εν τη θαλλαση

Γαια αγια

Τριτος αγγελος σαλπίζει - Αστηρ καιομενος επεσεν

Επι τας πηγας των υδατων - Και οι ανθρωποι απεθανον

Τεταρτος αγγελος εσαλπισε - Τριτον του ηλιου επληγει

Και μια φωνη εικουσται - Θα ερθει συμφορα μεγαλη

Γαια αγια

Πεμπτος αγγελος εσαλπισε - Και εκ του καπνου εξηλθον

Πονο θανατο σκορπιζει - Οι ουκ την σφραγιδα εχουσι

Εκτος αγγελος εσαλπισε - Λυσων αγγελους επι ευφρατη

Και ο εβδομος εμφανη - Η ανθρωπωτης εκτελεσθει

Γαια αγια

Ωδε η Σοφια εστιν'

Ο εχων νουν ψηφισατω τον αριθμο του θηριου'

Αριθμος γαρ ανθρωπου εστι'

Και ο αριθμος αυτου Χ ξ ζ'

Άλμπουμ: Rituals (2016)

1. In Nomine Dei Nostri (Εις το όνομα του Θεού μας)

Hail Pan – Hail Pan
Hail Lilith – Hail Lilith
Hail Naamah – Hail Naamah
Hail Sabazios – Hail Sabazios
Hail Istar – Hail Istar
Hail Amon – Hail Amon
Hail Iarilo – Hail Iarilo
Hail T'an-Mo – Hail T'an-Mo

In the name of Satan, the ruler of the earth, the king of the world,
I command the forces of darkness to arise from the depths to attend us...

Hail Asmodeus – Hail Asmodeus
Hail Bast – Hail bast
Hail Astaroth – Hail Astaroth
Hail Mantus – Hail Mantus
Hail Proserpine – Hail Proserpine
Hail Mania – Hail Mania
Hail Hecate – Hail Hecate

Hail Mormo – Hail Mormo

We who have taken thy name, who knowledge the beast within,
Who revel in the delights of the flesh, call upon you!

Come in answer to your names!

In Nomine Dei Nostri Satanas Luciferi Excelsi
In Nomine Dei Nostri Satanas Luciferi Excelsi
In Nomine Dei Nostri Satanas Luciferi Excelsi
In Nomine Dei Nostri Satanas Luciferi Excelsi

2. Ze Nigmar (Τετέλεσται-Εβραϊκά)

Abba-slach lachel-eli eli lama Sabachtani-Pesach

[Chorus]

Abba-Elah-Hossana-Rasha
Abba-Elah-Hossana-Rasha

Elah-Ubba

[Chorus]

Abba-Elah-Hossana-Rasha
Abba-Elah-Hossana-Rasha

I sweep my tear/I till my fear
God I am not here/ Eternity I am here
Rule in Hell or serve in Heaven

[Chorus]

Abba-Elah-Hossana-Rasha
Abba-Elah-Hossana-Rasha

3. Ἐλθέ Κύριε

ἔ πόση ὀργή
τὴν χθόνια καταγωγή του φανερώνει ὁ Πενθέας,
ὁ ἀπόγονος τοῦ δράκοντα, ὁ σπόρος τοῦ γηγενοῦς Ἐχίονα.
Ὅχι ἄνθρωπος θνητός, τέρας αγριωπό,
γίγαντας φονικὸς ποὺ πολεμάει μὲ θεούς.
Σὲ λίγο, ἐμένα, τὴν ὁπαδὸ τοῦ Βρόμιου, μὲ βρόχους θὰ μὲ
δέσει, ἐνῶ ἤδη μέσα στὰ δώματα κρατάει δέσμιος τὸν ἐξάρχοντα
τοῦ θιάσου μου.
Ὅρᾳς αὐτά, Διὸς υἱέ, Διόνυσε;
Βλέπεις τῶν προφητῶν σου τοὺς γῶνες ἐνάντια στὴν βία τοῦ
κράτους;
Ἐλθέ, κύριε /Ἐλθέ, κύριε /Ἐλθέ, κύριε /Ἐλθέ, κύριε

Now you bless now you pray for
Now you pray for the new God they sent you
Sons of God will forgive you
And the weapon for new wars will give you

Ἀχελώου θυγάτηρ, πότνια εὐπάρθενε Δίρκη,
ἐσύ κάποτε στὶς πηγές σου δέχθηκες τὸ βρέφος τοῦ Δία,
ὅταν ὁ γενήτωρ Ζεὺς τοῦτο ἐξάρπαξεν ἐκ τοῦ θανάτου πυρὸς
καὶ το 'βαλε στὸν μηρό του ναβοώντας:
«ἴθι, Διθύραμβε, εἴσελθε εἰς τὸν ἄρρενα κόλπο.
Σὲ ποκαλύπτω, Βάκχιε, στὴν Θήβα, μὲ τὸ ὄνομα
Διθύραμβος».
Ὅμως ἐσύ, μακάρια Δίρκη,
στεφανηφόρους φέρνοντας στὶς ὄχθες σου θιάσους, μὲ
διώχνεις. Γιατί μὲ ἀρνεῖσαι;
Ἐλθέ, κύριε /Ἐλθέ, κύριε /Ἐλθέ, κύριε /Ἐλθέ, κύριε

Δία Ἦλα / Δία Ἦλα / Δία Ἦλα / Δία Ἦλα /

γίγαντας φονικὸς ποὺ πολεμάει μὲ θεούς.
Σὲ λίγο, ἐμένα, τὴν ὁπαδὸ τοῦ Βρόμιου, μὲ βρόχους θὰ μὲ
δέσει,
ἐνῶ ἤδη μέσα στὰ δώματα κρατᾷ δέσμιο τὸν ἐξάρχοντα τοῦ
θιάσου μου.
Ὅρᾳς αὐτά, Διὸς υἱέ, Διόνυσε;
Βλέπεις τῶν προφητῶν σου τοὺς γῶνες ἐνάντια στὴν βία τοῦ
κράτους;
Ἐλθέ, κύριε /Ἐλθέ, κύριε /Ἐλθέ, κύριε

4. Les Litanies De Satan (Les Fleurs Du Mal)-(Οἱ λιτανείες τοῦ Σατανά-Τα ἄνθη τοῦ κακοῦ/Γαλλικά)

Ô Satan, prends pitié de ma longue misère!

Ô toi, le plus savant et le plus beau des Anges
Dieu trahi par le sort et privé de louanges

Ô Prince de l'exil, à qui l'on a fait tort
Et qui, vaincu, toujours te redresses plus fort

Toi qui sais tout, grand roi des choses souterraines
Guérisseur familier des angoisses humaines

Toi qui, même aux lépreux, aux parias maudits
Enseignes par l'amour le goût du Paradis

Ô toi qui de la Mort, ta vieille et forte amante
Engendras l'Espérance, — une folle charmante!

Toi qui fais au proscrit ce regard calme et haut
Qui damne tout un peuple autour d'un échafaud

Toi qui sais en quels coins des terres envieuses
Le Dieu jaloux cacha les pierres précieuses

Ô Satan [2x]

Ô Satan, prends pitié de ma longue misère! [3x]

Ô Satan

Toi dont l'oeil clair connaît les profonds arsenaux
Où dort enseveli le peuple des métaux

Toi dont la large main cache les précipices
Au somnambule errant au bord des édifices

Ô Satan, prends pitié de ma longue misère! [3x]

Ô Satan

[4x]

Ô Satan

(Μετάφραση στα Αγγλικά)

O Satan, have mercy on my long misery!

O you, the most learned and the most beautiful of angels
God betrayed by fate and deprived of praise

O Prince of exile, who was wronged
And who, conquered, always straighten you harder

You who know everything, great king of underground things
Healer familiar with human anxieties

You who, even to the lepers, to the cursed pariahs

Signs by love the taste of Paradise

O you who of Death, your old and strong lover
Engendras the Hope, - a charming madwoman!

You who make the outcast look calm and high
Who damns a whole people around a scaffold

You who know in what corners envious lands
The jealous God hid the precious stones

O Satan [2x]

O Satan, have mercy on my long misery! [3x]

O Satan

You whose clear eye knows the deep arsenals
Where sleep buried the people of metals

You whose large hand hides the precipices
Wandering sleepwalker at the edge of buildings

O Satan, have mercy on my long misery! [3x]

O Satan

[4x]

O Satan

5. Ἀπαγε Σατανά (Apage Satana)

Πάτερ ημών
ο εν τοις ουρανοίς,
αγιασθήτω το όνομά Σου,
ελθέτω η Βασιλεία σου,
γενηθήτω το θέλημά σου

ως εν ουρανώ και επί της γης.

Τον άρτον ημών τον επιούσιον δος ημίν σήμερον,
και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών,
ως και ημεείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών.
Και μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν,
αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού.

6. Του Θάνατου (Του Thanatou)

[Original lyrics by N. Xylouris]

Του θάνατου παράγγειλα
Του χάρου παραγγέλνω
Του θάνατου παράγγειλα
Του χάρου παραγγέλνω
Ανάθεμά σε χάροντα
Και μια κατάρα στέλνω
Και λέω της χαρόντισσας
Στα χαροπαίδια λέω
Και λέω της χαρόντισσας
Στα χαροπαίδια λέω

Ρούχο `χω πράσινο, είναι αφόρεγο
Φορώ το και γελώ σε
Άρτος στο χέρι μου είναι επτάζυμος
Τρώγω τον και θωρώ σε

Και λέω της χαρόντισσας
Στα χαροπαίδια λέω
Ανάθεμά σας όφιδες

Και άλλο πια δεν κλαίω
Του θάνατου παράγγειλα
Του χάρου παραγγέλνω
Ανάθεμά σε χάροντα
Και μια κατάρα στέλνω

7. For A Voice Like Thunder

"O for a voice like thunder, and a tongue
To drown the throat of war! When the senses
Are shaken, and the soul is driven to madness,
Who can stand? When the souls of the oppressed
Fight in the troubled air that rages, who can stand?
When the whirlwind of fury comes from the
Throne of God, when the frowns of His countenance
Drive the nations together, who can stand?
When Sin claps his broad wings over the battle,
And sails rejoicing in the flood of death;
When souls are torn to everlasting fire,
And fiends of hell rejoice upon the slain,
O who can stand? O who hath caused this?
O who can answer at the throne of God?
The Kings and Nobles of the land have done it!
Hear it not, Heaven, thy ministers have done it!"

8. Konx Om Pax (Διφορούμενο νόημα: Βλέπε και μη Βλάπεις (Ελληνικά)/Το φως που ξεχύνεται σαν ακτίδα (Αιγυπτιακά))

ΟΡΚΙΖΟΜΑΙ ΑΙΩΝΕΙΑ ΣΙΩΠΗ
ΑΚΟΥ-ΔΕΣ-ΣΩΠΑΙΝΕ
ΟΡΚΙΖΟΜΑΙ ΣΤΗΝ ΜΥΗΣΗ ΑΥΤΗ
ΦΟΒΟΣ-ΔΕΟΣ-ΘΑΝΑΤΟΣ

Konx Om Pax – Pax - Konx Om Pax – Pax

From the fearful underworld of darkness
We hail you and we asj ti swear
Om Pax-Om Pax-Om Pax-Om Pax

With the secret and the holy oath of silence
You do have a place in Paradise and hell
Om Pax-Om Pax-Om Pax-Om Pax

Chimera

With the aswakening of death and sorrow
Life menos all that it ever meant
Om Pax-Om Pax-Om Pax-Om Pax

No matter if you run and stray
You are nothing more than slave to fate
Om Pax-Om Pax-Om Pax-Om Pax

Chimera

We give the secreto f the Earth
We engrave the path for life and death
Your oath will be a mystery and strange

Konx Om Pax

Devotion secrecy and strength
The call of chaplain is clear and brave
This ritual will be a mystery and strange

Konx Om Pax

From the untrodden paths of mystery and strange
We heard the darkness grapple with the night

Konx Om Pax
We hear the whispers of wisdom and fate
We hear the oaths of mystery and brave
The call of chaplain is clear and brave
Konx Om Pax

9. (Devadevam)- Ο Θεός των Θεών (Σανσκριτικά)

Kahasyavrata/Guhya-Tantra/Matrakayantra/Undha-Yantra
Uijcakra/Kamacakra/Narayana/Stavaraja

Devadevam Jagannathan
Devesham Rshabhadhvajam
Unantamavyayam Shantam
Akshmakadharam Haram
Unandam Paramm Nityam
Svargapavarga Dataram Srshti
Stithyantakaranam

Doom-Shiva Ratha Nataaraja
Doom-Shiva Ratha Sahasraksha

(Μετάφραση στα Αγγλικά)

The Lord,
Who is the God of gods,
Who is the lord of the earth,
And who has the bull flag.
What can death do to the one,
Who salutes with his head to the god.

Anatham avyayam santham akshamala dharam haram,

Who is limitless,

Who cannot be explained,
Who is peaceful,
Who is the killer,
And who wears the garland of ruxas (literally translates to furious eyes).

Devadevam Jagannathan
Devesham Rshabhadhvajam
Unantamavyayam Shantam
Akshmakadharam Haram
Unandam Paramm Nityam
Svargapavarga Dataram Srshti
Stithyantakaranam

Doom-Shiva Ratha Kalakala
Doom-Shiva Ratha Mahakal

Namah-Namah Sivaya
Namah-Namah Bamadeva
Namah-Namah Shankara
Namah-Namah Isana
Namah-Namah Sivaya

(Who is happiness,
Who is beyond thought,
Who is stable,
And who grants salvation).

Shiva-Bhava/ Shiva-Sharva / Siva-Deva / Siva-Unanta

(Who grant heaven and salvation,
Who looks after creation, upkeep and destruction).

10. The Four Horsemen

[originally by Aphrodite's Child]

And when the lamb
opened the first seal,
I saw the first Horse.
The Horseman held a bow.

Now when the lamb
opened the second seal,
I saw the second Horse.
The Horseman held a sword.

The leading Horse is white,
the second Horse is red,
the third one is a black,
the last one is a green.

And when the lamb
opened the third seal,
I saw the third Horse.
The Horseman had a balance.

Now when the lamb
opened the fourth seal,
I saw the fourth Horse.
The Horseman was the Pest.

11. Lok'tar Ogar (Νίκη ή Θάνατος/ Από την γλώσσα των Όρκ του Τόλκιν)

Victory or death – Victory Menimus

Someday I will kill you - By the forge of my soul!
Victory or death humans - I have a world of enemies
Where there's a whip, there's a way - Liquor after war

Run! I will protect you! Fire ! Victory or Death

Victory or death – Victory Menimus

Where do you want me? – Find them Uruk Hai

Run! I will protect you! A Good Day to Kill

I have no enemies - Someday I will kill you

Arm yourselves! - Ready for orders

Victory or death - Victory

Άλμπουμ: *The Heretics* (2019)

1. In The Name Of God

"Since man cannot live without miracles, he will provide himself with the miracles of his own making. He will believe in any kind of deity even though he may otherwise be a heretic, an atheist, and a rebel."

[Fyodor Dostoyevsky]

Flames

in the age of hell

in the age of fire

War

in the name of God

in the holy empire

Burn the witch in pyre.

Death

in the name of God

in the name of fire

Love
for the grace of God
for the saints for liars

Fire
in the name of Lord
to impure desire

Lord
you the greatest one
blow up the pyre

"O Lord our God, help us to tear their bodies to bloody shreds with our shell. Help us
to drown the thunder of the guns with the shrieks of their wounded."

[Mark Twain]

In the name of God
in the name of fire

For an endless life
in the holy empire

In the name of hell
your soul inquires

The warmth on my face
is the hot of fire

"The world itself is the will to power – and nothing else! And you yourself are the
will to power – and nothing else!"

[Friedrich Nietzsche]

2. Ветры злые (Vetry Zlye)

Pray for the earth, for the forest, for the fire.
Call all the spirits of the globe and desire
All power that comes from within.

Ветры злые, чертоги лесные,
Недра скал и гладь морей.
Лики древних, души усопших
В мареве огней.

(Μετάφραση από Ρώσικα: The winds are evil, the halls are forest,
The bowels of rocks and the expanse of the seas.
Faces of the ancients, souls of the departed
In the haze of lights.)

Crimes in the name of the gods and the power.
Now, I feel that brightest hour
To come back to life after being dead.

Hail to the gods of fire and hail.
Hail to the gods of pyre and hail.
Hail to the earth, to the air, to the rain.
Thanks to the gods for the air I breath.
Gods of the Earth.

От гиблых снов вновь пробудись,
Ледяной зыбкой мглой обратись.

(Μετάφραση: Wake up from dead dreams
Turn icy unsteady haze.)

In our eternal touch with the nature
We see communions of life and death.
We see their joyous inseparable unity.
We learn that life is as beautiful as death.

[John Muir]

3. Heaven And Hell And Fire

"The mind is universe and can make a heaven of hell a hell of heaven."

[John Milton]

Beyond the burning fire, heaven and hell
Today I give you choices: life or death
I offer you desire, I sentence you to death
Today I give you a choice, I give you Hell

Heaven or hell, heaven or hell or fire, heaven or hell
Life or death

Sentenced to burn in fire, burning to death
Beyond the blazing fire, heaven and hell

Heaven or hell, heaven or hell or fire, heaven or hell
Life or death

Heaven and hell and fire
Heaven or hell

Lord, remember me when You come into Your kingdom
I say to you, today you will be with me in paradise

Heaven or hell, heaven or hell or fire, heaven or hell
Life or death

Heaven (Heaven!) and hell (and hell!)
Fire (fire!) and death (and death!)
Heaven (heaven!) and hell (and hell!)
Sentenced (sentenced!) to Death (to Death!)

"I do not believe in the creed professed by the Church, by any Church that I know.
My own mind is my own Church."

[Thomas Paine]

4. Hallowed Be Thy Name

Hallowed be thy name, hallowed be thy name
Hallowed be the fire, hallowed be the fire

Hallowed be thy name, hallowed be thy name
Flames and pyre, flames and pyre

Hallowed be thy name
Hallowed be the fire
Hallowed be thy name
Flames and pyre

Hallowed be thy name, hallowed be thy name
Hallowed be the fire, hallowed be the fire

Hallowed be thy name, hallowed be thy name
War and fire, war and fire

Hallowed be thy name
Hallowed be the fire
Hallowed be thy name
War and fire

Eye for an eye and tooth for a tooth
Burn for burn and wound for wound
Love for love and guile for guile
Blood for blood and blow for blow
Eye for an eye and tooth for a tooth

"I care not:
It is an heretic that makes the fire,
Not she which burns in't. I'll not call you tyrant;
But this most cruel usage of your queen,
Not able to produce more accusation
Than your own weak-hinged fancy, something savours
Of tyranny and will ignoble make you,
Yea, scandalous to the world."
[William Shakespeare]

5. Dies Irae

Dies Irae - Dies Illa
Solvat saeculum in favilla
Teste David cum Sibylla

Quantus tremor est futurus
Quando iudex est venturus
Cuncta stricte discussurus

The earth,
Thousands of years of wrath and pain

The birth,
A kingdom of light and fire will reign

The life,
Serve me and then eternity you gain

The death,
In gardens with seeds and fruits you reign

...and death

Cross of fire

Cross of fire

Cross of fire

Cross of fire

6. Πιστεύω

"Έρχομαστε από μια σκοτεινή αβυσσο, καταλήγουμε σε μια σκοτεινή αβυσσο το
μεταξύ φωτεινό διαστήμα το λέμε ζωή."

[Νικόλαος Καζαντζάκης]

Πιστεύω σ'έναν θεό, ακρίτα, διγενή, στρατευόμενο, πασχόντα, μεγαλοδύναμο, όχι
παντοδύναμο, πολεμιστή στ'ακροτάτα σύνορα, στρατηγό αυτοκράτορα σε όλες τις

Φωτεινές δυνάμεις, τις ορατές και τις αόρατες.

Πιστεύω στ'αναρίθμητα, εφήμερα πρόσωπα που πήρε ο θεός στους αιώνες και
ξεκρίνω πίσω α πό την απάτη ροή του την ακατάλυτη ενοτητα.

Πιστεύω στον αγρυπνό βαρύν αγώνα του, που δαμάζει και καρπίζει την ύλη.

Τη ζωοδόχα πηγή φυτών, ζώων κι ανθρώπων.

Πιστεύω στην καρδιά του ανθρώπου, το χωματενίο αλώνι, όπου μερά και νύχτα

Παλεύει ο ακρίτας με το θάνατο.

«Βοήθεια!» κραζεις, Κύριε. «Βοήθεια!» κραζεις, Κύριε, κι ακουω.

Μεσα μου οι πρόγονοι κι απογονοι κι οι ρατσες όλες, κι όλη η γησ, ακουμε με
τρομο,

Με χαρά, την κραυγή σου.

Μακαριοι όσοι ακουν και χυνονται να σε λυτρώσουν, Κυριε, και λεν: «Εγω και συ
μοναχα υπαρχουμε.»

Μακαριοι όσοι σε λυτρώσαν, σμιγουν μαζι σου, Κυριε, και λεν: «Εγω και συ ειμαστε
ενα.»

Και τρισμακαριοι όσοι κρατουν, και δε λυγουν, απανω στους ωμους τους, το μεγα,
εξαισιο, αποτροπαιο μυστικο:

Και το ένα τουτο δεν υπαρχει!
[Νικολαος Καζαντζακης]

7. Fire, God And Fear

"Those who can make you believe absurdities can make you commit atrocities."
[Voltaire]

Blazing up the fire, burn my sacred sins in rain
My beloved desires, die out and lost in pain
Wealth dreams and pyres disappeared in foggy day
Marbled old Messiahs betrayed me hard and loudly I pray

Gloria-Patri

Burning hopes and voices, calling loudly my name
Silent words and noises whisper loudly and say

Gloria-Patri

"Κύριε ἐλέησον"

Gloria-Patri

8. The Voice Of The Universe

الكون كلام (The words of universe)

Ave Gloria

للتحرد الاوان حان (It's time for rebellion)

Ave Gloria

للتحرر الاوان حان (It's time for liberation)

Ave Gloria

العقل لفتح الوقت حان (It's time to open the mind)

Ave Gloria

لك سيصبح الكون سر (The mystery of the universe will become yours)

الوقت حان (It is time)

The angel, I won't serve again

I won't have a place anymore in heaven

It's my own soul, it's my own mind

And can make a heaven of hell, a hell of heaven.

Ave Gloria

الذهبي السحر (Golden magic)

Ave Gloria

النجوم يُنزل سوف (He will come down the stars)

Ave Gloria

الهائل الفضاء من (Of massive space)

Ave Gloria

الجن وادي إلى (To Wadi Jinn)

الوقت حان (it is time)

Awake, arise, or be forever fallen

Long is the way and hard that out of hell leads up to light

I won't serve again. I will reign again.
I will reign in hell and not serve in heaven.

الجن وادى الى الهائل الفضاء من النجوم ينزل سوف الذهبى السحر تلبیس
(Dressing up the golden magic will bring down the stars from the enormous space to
the Gin Valley)

Ave Gloria

ظهر الارواح بحر (The sea of spirits appeared)

Ave Gloria

الأيام هذه من (Of these days)

Ave Gloria

يُعمّر إبليس بيت (The house of Satan is built)

Ave Gloria

الزمان اخر الى الان من (From now to the end of time)

الوقت حان (It is time)

The angel, I won't serve again
I won't have a place anymore in heaven
It's my own soul, it's my own mind
And can make a heaven of hell, a hell of heaven.

9. The New Messiah

Neo-Messiah

Neo-Messiahs

Neo-Messiah

Neo-Messiahs

Hey, God intends to light your way with fire
Save my sinful soul and show the faith with pyre
Lord and liar

Neo-Messiah

Neo-Messiahs

Neo-Messiah

Neo-Messiahs

Pray! Fall on your knees and call my name Messiah

Shame, shame on you that feel and hate desire

Gods and liars

In the name of the God and the holy spirit

Pray for my sins please relieve my pain

In the name of the Son and the holy spirit

I obey you to follow my path of death

Blood of my blood

We are not one!

Neo-Messiah

Neo-Messiahs

Neo-Messiah

Neo-Messiahs

Flesh of my flesh

Blood of my blood

We are not one!

"And many false prophets will arise and lead many astray."

[Matthew 24:11]

10. The Raven

I fall from the holy empire, an angel that losing his path.

I am tormented with passion and fire, I am tormented with pride, greed and lust

The raven,

Once upon a midnight dreary, while I pondered, weak and weary,
Over many a quaint and curious volume of forgotten lore—
While I nodded, nearly napping, suddenly there came a tapping,

I am dreaming flying higher and higher, I am dreaming hope, fear, love and pain
My graceful forbidden desire, they always call whisper my name

"Prophet!" said I, "Thing of evil!—prophet still, if bird or devil!
Whether Tempter sent, or whether tempest tossed thee here ashore,
Desolate yet all undaunted, on this desert land enchanted,
On this home by Horror haunted—tell me truly, I implore.
Is there—is there balm in Gilead?—tell me—tell me, I implore!
Quoth the Raven "Nevermore".

I fall from the holy empire, an angel that loosing his path.
I am tormented with passion and fire, I am tormented with pride, greed and lust

Deep into that darkness peering, long I stood there wondering, fearing,
Doubting, dreaming dreams no mortal ever dared to dream before;
Be that word our sign of parting, bird or fiend!" I shrieked, upstarting
Leave no black plume as a token of that lie thy soul hath spoken!
Leave my loneliness unbroken!—quit the bust above my door!
Take thy beak from out my heart,

I fall from the holy empire, an angel that loosing his path.
I am tormented with passion and fire, I am tormented with pride, greed and lust

And the Raven, never flitting, still is sitting, still is sitting
On the pallid bust of Pallas just above my chamber door;
And his eyes have all the seeming of a demon's that is dreaming,
And the lamp-light o'er him streaming throws his shadow on the floor;
And my soul from out that shadow that lies floating on the floor
Shall be lifted—nevermore!

11. The Sons Of Hell

We are all devils and make this world our hell
Exiled angels that wallow in sin and curse

Make your choice, wish you well
Serve in heaven or rule in Hell

A fool's paradise is a wise man's hell
Love delights, forbidden apples

Hale hellfire, burning spell
Our Heaven is their Hell

The Sons of Hell - The Sons of Hell

Heaven shine bright, but so do flames
I see the light, I see the shades

Pay the price choose your faith
Burn in fire or live your death

Your mind can make a heaven of Hell
A hell of heaven, a magic spell

Make your choice, wish you well
Serve in heaven or rule in Hell

Heaven - Fire - Heaven - Pyre

The Sons of Hell - The Sons of Hell

Make your choice, wish you well
Serve in heaven or rule in Hell

